

SETAPALEM

ఆంధ్రపత్రిక

స చిత్ర వార పత్రిక

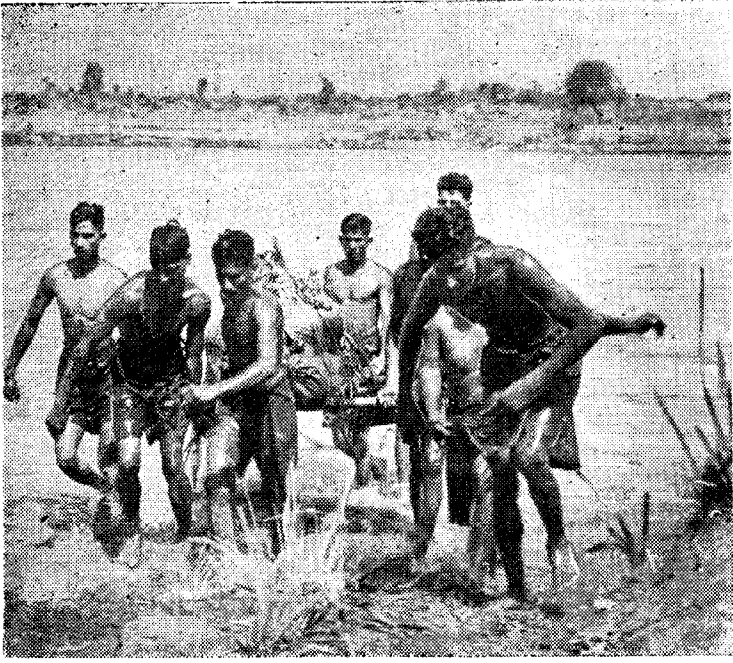
1-6-49

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

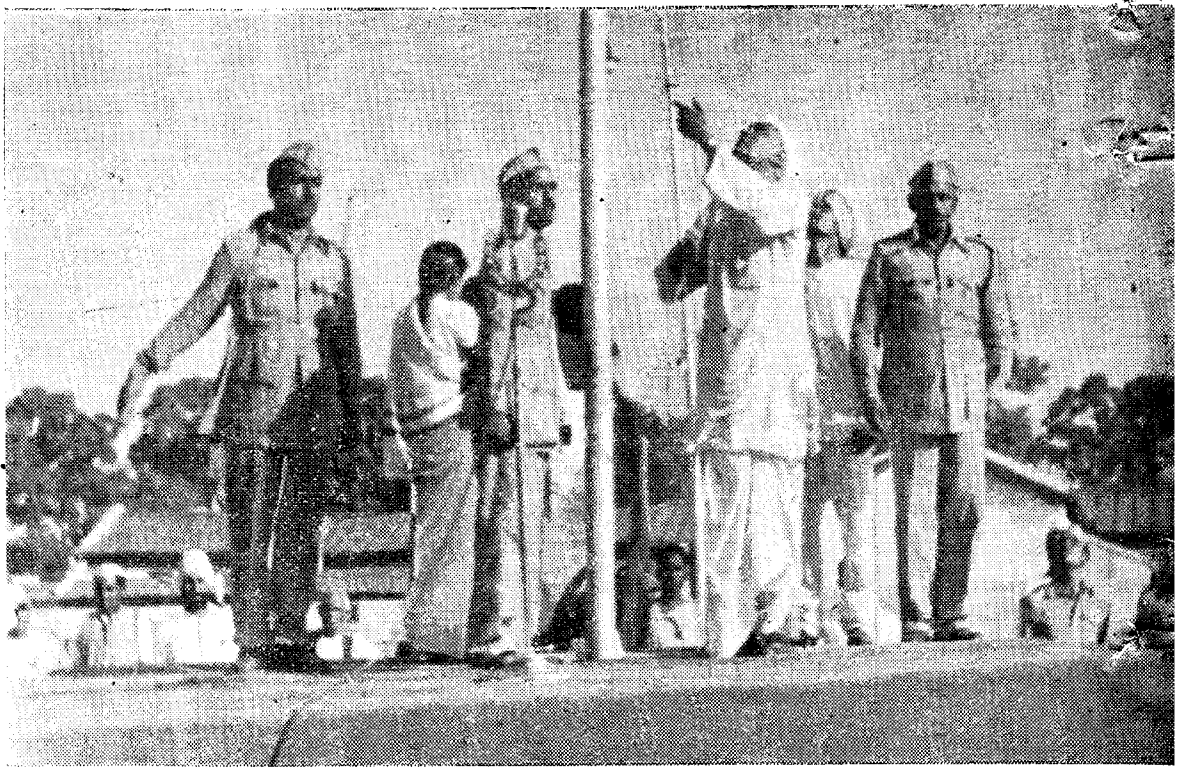
వెల 4 అం

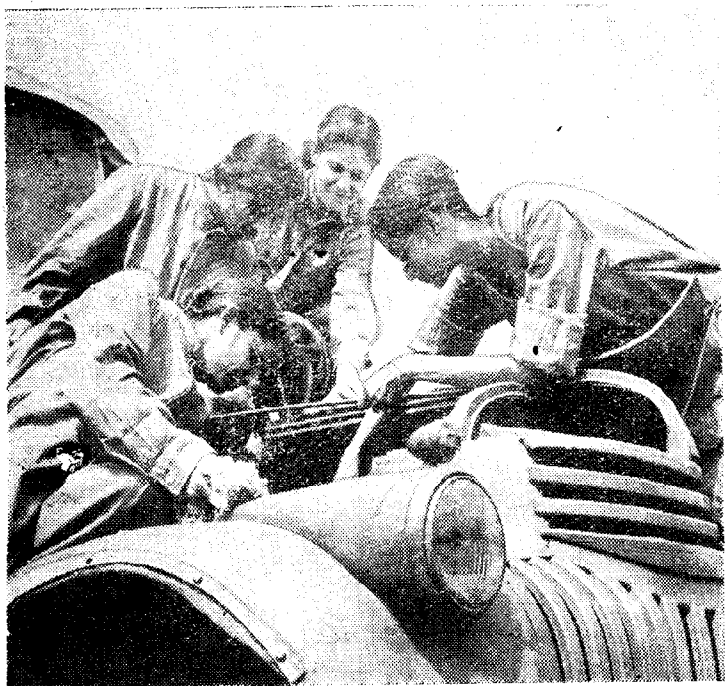
డేరాడూన్ అఖిలభారత కాంగ్రెస్ మహాసభ సందర్భపు చిత్రాలు

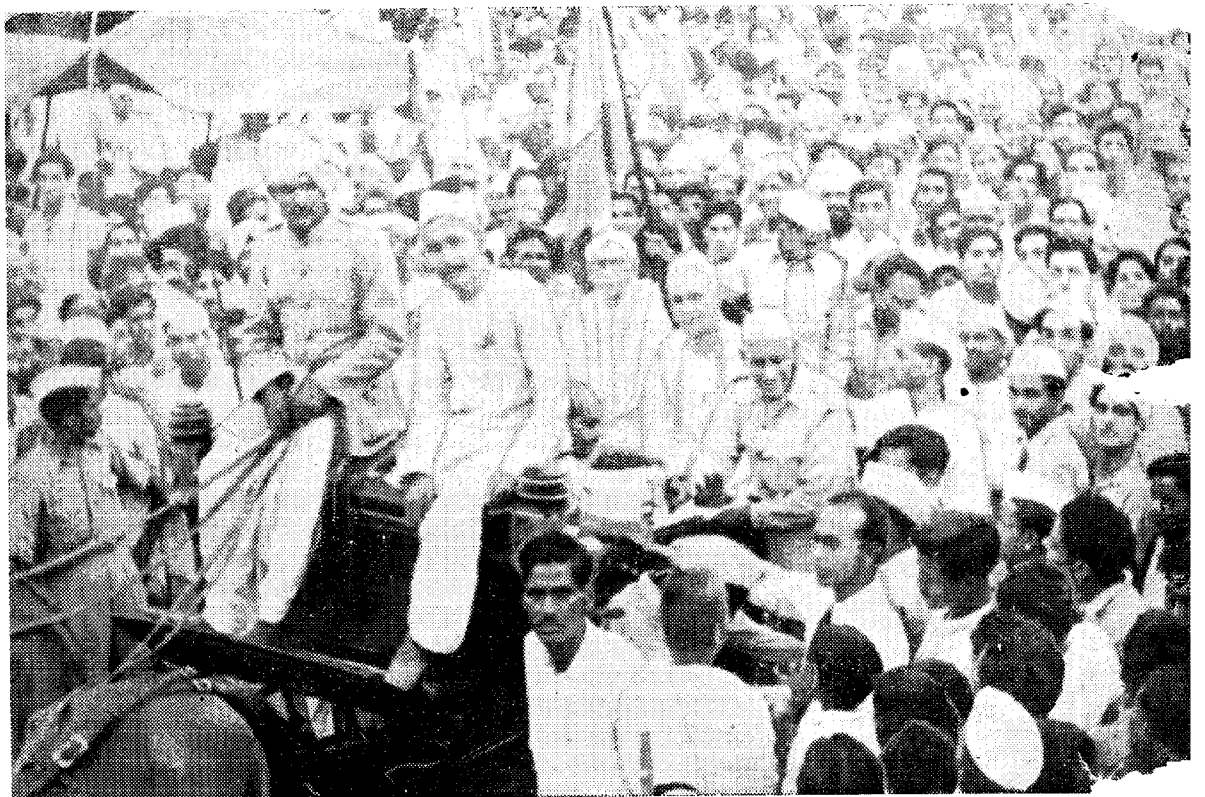
భారతపైనికులు, పైనికచర్యల సందర్భంలో ఏదైనా ప్రవాహాన్ని దాటవలసి వచ్చినప్పుడు తమ దుస్తులను, ఆయుధాలనూ ఏ విధంగా చేరజేస్తారో చూపే చిత్రం.

ప్రధానకార్యదర్శి కళా వెంకటరావుగారు పతాకారోహణ జరుపుతున్నారు.

జాతీయ పైనికోవ్వోగిదశంలో స్త్రీల శాఖ ఒకటి వుంది. అందులో చేరిన స్త్రీలు డ్రెస్సు, మోటారునడకపడం, వైర్లెస్ పరికరాలను ఉపయోగించడం మొదలయినవి నేర్చుకోవాలి. ఆవిధంగా శిక్షణ పొందుతున్న కొందరు స్త్రీలు మోటారు ఇంజనుభాగాలు చూసి తెలుసుకోడం ఈ చిత్రంలో కానవస్తుంది.

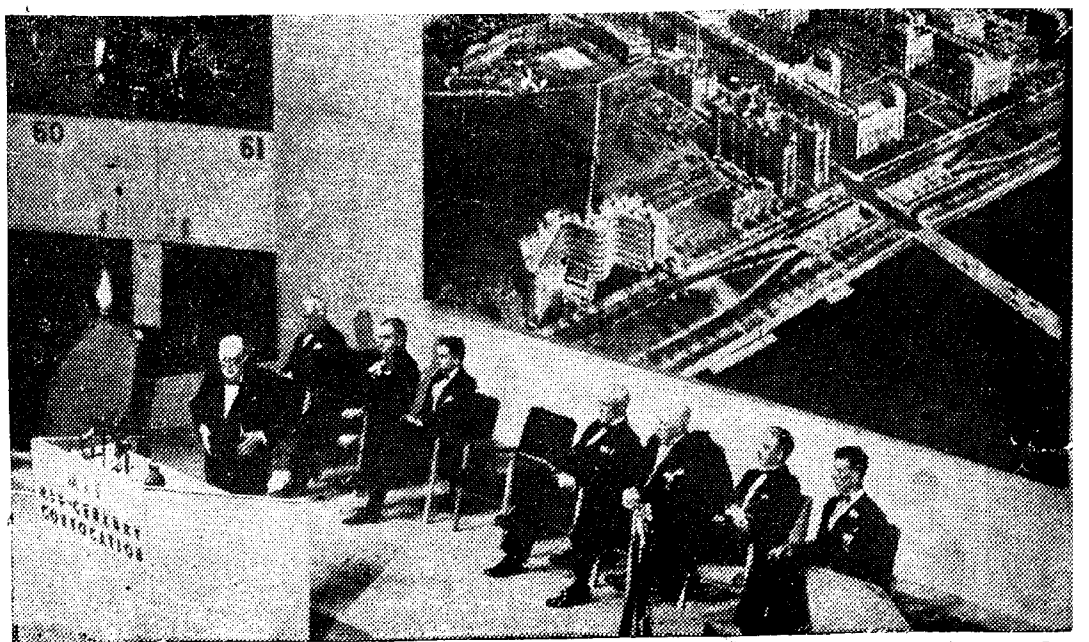

రాష్ట్రపతి పట్టాభిషేకారామయ్య వంతులుగారిని గుర్రపుసావ్యలో ఉరేగిస్తున్నారు.

ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం బ్రిటన్ లో గడియారాల తయారీ పరిశ్రమగా వృద్ధిచెందింది. బ్రిటిష్ విద్యాశాఖవారు, ఈ పరిశ్రమను పనికివచ్చే వారిని రిప్పరు చేసేందుకు ఒక శిల్ప కాలేజీ నిర్వహిస్తున్నారు. ఆ కాలేజీలో ఉన్నావులు విద్యార్థులకు గడియారంలోని వివిధ భాగాలను చూపుతున్నారు.

వార్తాచిత్రాలు

బోస్టన్ గార్డెన్ లో బ్రిటిష్ మానవ ప్రధాని చర్చిలో ఉపన్యసిస్తున్న దృశ్యము.

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడివ్రతీక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు శేయవియొనరించిన సరవర ! యస్మియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁ (మహాభారతము)

సంపుటము 41

సంచిక 37

Founder : K. NAGESWARA RAO

విరోధి సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ పంచమి బుధవారము

'పొలంనుంచి ఇంటికి'

ఛాయాచిత్రణము : బి. రంగనాథన్.

ఆంధ్ర పత్రిక

1949-వ సం॥ జూన్ నెల 1-వ తేది బుధవారము

కాశీరు

కాశీరుకు ప్రాచీనధర్మ మిచ్చుటకు రాజ్యాంగపరిషత్తు ఆమోదించిన వెంటనే భారత ప్రధాని కాశీరు సంచారమునకు వెళ్ళుట ఎంతయూ ఉచితముగ నున్నది. గడచిన రెండు దినములుగా ఆయన అక్కడిచ్చుచున్న ఉత్తేజిత ఉపన్యాసములు, కాశీరు విషయమున భారతదేశము అవలంబించినవైఖరి ఎడ ఎవరి కెట్టి అనుమానములున్ననూ, అవి పటాపంచలు కావలసియున్నవి.

పండిత నెహ్రూ చెప్పినట్లు కాశీరు యుద్ధము కేవలము ఆయుధ సంఘర్షణ కాదు. అది రెండు విభిన్న ఆశయములకు సంఘర్షణ. భారతప్రభుత్వము సాగించుచున్న యుద్ధము దురాక్రమణకు కాదు. భారతదేశ విభజనకు మూలమై తత్కారణముగా అశేషజన వినాశమునకు హేతువైన మత విద్వేషమువైని యుద్ధమును సాగించుచున్నది. స్వాతంత్ర్య ప్రాప్తితో సంభవించిన అసాధారణసమస్యలను అధిగమించు ప్రయత్నములో నిమగ్నమై యుండికూడ భారత ప్రభుత్వము కాశీర్ మొర ఆలకించి రక్షణకు కడంగినదనిన, అందుకు కారణము, కాశీరును ఆవహించిన మతోన్మాద జ్వాలల నుండి రక్షించు పవిత్రాశయము తప్ప నేరు కాదు. ఈ మతోన్మాద జ్వాలలను ఆర్పకపోయిన యెడల అది కాశీరును దాటి వ్యాప్తి నొందగల ప్రమాదముకూడ ఏర్పడగలదు. అంతేకాక పండిత నెహ్రూ చెప్పినట్లు కాశీరు భారతగడ్డలోని భాగము. బ్రిటను అధికారము దఖలు పరచినపుడు వారి వ్యాఖ్యానము సనుసరించి కాశీరు భారతదేశ రాజ్యాంగములో అంతర్భాగముగ లేకపోయి యుండవచ్చును. అయినప్పటికీ వాస్తవమునకు భారతగడ్డలోని భాగమే. అక్కడి ప్రజలు ముస్లిములైనంత మాత్రమున వారివైన పాకిస్తానుకు సహ

జాధికార మున్నదనుట హాస్యాస్పదము. కాశీరు ప్రజలకు పాకిస్తానుతోచేర ఇచ్చయున్నది లేనిది తెలిసికొనకనే వారు ముస్లిములైనంతమాత్రముచేత సంస్థానమును కబళింప పూనుకొనిరి. దాని సరికట్టుట కే భారతప్రభుత్వము తలపడినది.

కాశీరు భారతదేశములో అంతర్భాగమనీ, వ్యవహారము అంతు కనుక్కొన నిశ్చయించితిమనీ, ప్రధాని పదేపదే ఉద్ఘాటించుటకు అష్టార్థము కల్పించ అవకాశము లేదు. జనవాక్య నిర్ధారణకు కట్టుబడెద మనుచూ ఈవిధముగ చెప్పట విరుద్ధముగ కనుపడవచ్చును. ఇప్పటికి మాత్రము కాశీరు వాస్తవముగ భారతదేశ అంతర్భాగమే. భారత సమాఖ్యలో ఇదివరకే చేరినది. అలా చేరిన ఏమొటనే రక్షణకు భారతదేశము కంకణము కట్టుకొనినది. పరిషత్తులో శ్రీ గోపాలస్వామి అయ్యంగారు చెప్పినట్లు భారత రాజ్యాంగ చట్టము సనుసరించి ఒక సంస్థానము యూనియన్లో చేరవచ్చును. కాని తిరిగి వదలిపోవుటకు భారతదేశ అంగీకారముకూడ కావలసియున్నది. ఆ విషయమై భారతదేశము అభ్యంతరము చెప్పలేదు. ఆ సంబంధమైన నిర్ణయమును కాశీర్ ప్రజలకు వదలదలచినది. “కాశీరు, ప్రజలే తమ భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకొనవలెనని మేము మొదటి నుండి చెప్పచూ వచ్చితిమి. ఒక నేళ వారి నిర్ణయము మా కనుకూలముగ లేకపోయినప్పటికీ మా పూర్వ విధానమునే అనుసరించదలచితిమి” అని పండిట్ నెహ్రూ తెలియజెప్పెను. పాకిస్థాన్ దార్శన్య చర్యలను మాత్రము సహింపమనే పండిత నెహ్రూ ఉద్ఘాటన అంతర్భాగము. అవసరమైనంత కాలమే కాశీరులో ఉండగలమని ఆయన తెలియజెప్పెను.

పాకిస్తాను సహృదయతతో వ్యవహరించిన వారితో గల ఒప్పందమునుకూడ, సవ్యముగ పాటించెద మని చెప్పెను. అదినుండి పాకిస్తాను ఎట్టి కుతంత్రముతో వ్యవహరించినది సువిదితము. తమకు దుండగిండ్లకు సంబంధములేదని, ఆ ఏమొట తమ సైన్యములు పోరాటములో పాల్గొనుచున్నవని అంగీకరించెను. జనవాక్య నిర్ధారణ జరపుటకు పరతులను అంగీకరించుటలో చేయుచున్న కాలయాపనా విధానము, సంధి సరిహద్దుల అతిక్రమణ సువిదితము. అన్నిటికన్న విచారితము ఆజాద్ సైన్యములను ఉపసంహరించుటకు అయిత్త. ఈ సైన్యములు ఉపసంహరింపక పోయిన నిష్పాక్షికమగు జనాభ్యుత్పేదని అందరికీ తెలిసిన విషయము. వీరితో పాటు బయటినుండి వచ్చిన ముస్లిములు సంస్థానమునుండి వెడలిపోవలెను. వెడలిపోయిన హిందువులు తిరిగి రావలెను. “కాశీరు లేకపోయిన పాకిస్తాను నిలువలేదు. జనవాక్య నిర్ధారణకు కట్టుబడెదము” అని సింధు ప్రధాన మంత్రి తెలిపెను. ఈ రెండు భావములకు గల పరస్పర వైరుధ్యమువల్ల వారి అంతర్యము వెల్లడి యగుచున్నది. అందుకనే వారు ఆజాద్ సేనలను ఉపసంహరించుటకు అంగీకరించుట లేదు. ఈ లోపున పాకిస్తాను ప్రభుత్వము కాశీరు శాఖను ఒకటి ఏర్పాటు చేసినది. ఈ చర్య అనుమానమునకు దారితీయుచున్నది.

పండిట్ నెహ్రూ కాశీరులో ఉపన్యసించు సందర్భమున సమితి కమీషను సభ్యులు ఉడుట మంచివైనది. భారతదేశ వైఖరేగాక, కాశీరు ప్రజాభావశక్తి వైఖరికూడ వారికి అవగతమై యుండవచ్చును. ఏమైనా సరే కాశీర్ భారతదేశమునే అంటిపెట్టుకొని యుండగల దని షేక్ అబ్దుల్లా ప్రకటించుట సంతృప్తికరమైన విషయము. ఆయన ప్రకటనకు ప్రజాసమూహము వెలిబుచ్చిన హర్షధ్వనులు వారి వైఖరికి నిదర్శనములు. “ఏశ్రాంతి” పేట మహారాజా బయటికి పోయి ఆయన స్థానే యువరాజు ఆధిపత్యము వహించుటవల్ల షేకు అబ్దుల్లా ముఖ్యఅభిప్రాయ నెరవేరినది కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థాన శాఖ ఇందుకు అంగీకరించుటలో విశేష కారణము లేకుండ నుండజాలదు. మిగిలిన ప్రదేశములందెటులున్నప్పటికీ, సంస్థానములో మాత్రము, దాని వల్ల షేక్ అబ్దుల్లా ప్రతిష్ఠ హెచ్చగలదు. ఏమైనప్పటికీ గత నెలము ఆగస్టు తీర్మానమును కమీషను అమలుపరచినగాని నిష్పాక్షిక జనవాక్యం లభింపదు.

విక్ర కేరళ రాష్ట్రం

తిరువాన్కూరు కొచ్చిన్ సంస్థానములు రెండును, దేశమునందలి మరి రెండు మూడు సంస్థానములను మినహాయించిన, విద్య, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక విషయములలో భారత రాష్ట్రముల కంటెను అభివృద్ధిలో నున్నవి. కనుక ఆ సంస్థానముల సమైక్యత అత్యంతసులభముగ జరుగవలసియుండెను. కాని ప్రారంభదశలో తిరువాన్కూరు సంస్థానాధీశ్వరుడు, మరి కొందరు సంస్థానరాజుకీమ నాయకులు అనుసరించిన ప్రతిపదిధాన కారణముగ అందరు ఆశించినంత శీఘ్రముగ, సులభముగ ఈ సమైక్యత సాధ్యమడలేదు. తిరువాన్కూరు మహారాజా రాజప్రముఖ అగుట సహజము. కాని తమ సంస్థానాధీశుడే రాజప్రముఖ కావలెనని అవసరముగ తిరువాన్కూరు రాజకీయవర్గములు ఆందోళనచేసెను. మహారాజా పదవి పరిత్యాగము చేయు వదంతులుకూడ ప్రబలెను. కాని వీరందరు ఒక అనివార్యపరిణామము విస్మరించినట్లు కన్పించుచున్నది. రాజప్రముఖ పదవి విక్రకేరళ రాష్ట్ర స్థాపన జరుగువరకేనని వీరందరు గ్రహించియుండవలసినది. విక్రకేరళ స్థాపనము ఈ సంస్థానముల సమైక్యత అనంతరము ఎంతో కాలము ఆగదు. ఈ సంస్థానముల సమైక్యత కేరళ రాష్ట్ర స్థాపనమునకు ప్రాతిపదికయేనని వీరు గమనించి యుండవలసినది. ప్రారంభదశయందెట్టి ప్రతిబంధకము లేర్పడినను తుదకు ఈ కేరళ సంస్థానముల సమైక్యతకు సమ్మతించిన తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్ సంస్థానాధీశ్వరులు ఉభయులు అభినందనీయులు.

ఒక్క మైసూరు, మైదారా సంస్థానములు తప్ప, ఈ సమైక్యతతో దక్షిణాది సంస్థానము లన్నింటి భవిష్యత్తు నిర్ణయమై పోయెను. భారత సంస్థాన సమస్యల దాదాపు పూర్తిగ పరిష్కారమై పోయినవి. తిరువాన్కూరువంటి సంస్థానము కొచ్చిన్తో సమైక్యతకు, తుదకు విక్రకేరళ రాష్ట్రమునందు లీనమైపోవుటకు సమ్మతించినపుడు మైసూరు, మైదారా బాదు సంస్థానములు అదే మార్గమున అనుసరించుటకు సందేహింపవలసరము లేదు. ఈ రెండు సంస్థానములు మైదారాబాద్, మైసూరు—ఇట్టి పరిణావమునకు దోహదము చేసిన విక్ర భారత స్థాపనకు, స్వాతంత్ర్యభారత రిపబ్లిక్ స్థాపనకు అపూర్వమైన త్యాగము చేసినవారగుదురు. భారత సంస్థాన శాఖగాని, సంస్థానప్రజలుగా; ఇందుకు పూనుకొనుటకు పూర్వమే మైసూరు మహారాజా, నిజాంసాబు విచ్చిక్రముగ తమ సంస్థానముల విభజనకు, ఆ ప్రాంతములను సౌఖ్య భారత రాష్ట్రములతో కలిపివేయుటకు సమ్మతించునని ఆశించుచున్నాము.

నవల:

నాకొకటి

వి.డి. ప్రసాదరావు

3

పంజరంలో అట్టే పెట్టిఉంచిన పక్షి ఎల్లకు రెక్కాడించటం సరిగా నేర్చుకుందానే బైటికి వదిలి నట్టుంది ఈ రైలుప్రయాణం.

ఇంటివద్ద తల్లి, తండ్రి చెప్పిపంపించిన మాట లేవన్నా ఇంకా మిగిలి ఉంటే వాట్లను ఉల్లంఘించటమే 'స్వేచ్ఛా' ప్రకటనగా ఉంది. ఆయా కృత్యాలు స్వయంగా ఆకర్షణీయమవలసిన అవసరంకూడా కనబడ నక్కరలేదు.

ఉల్లంఘించటంలో "స్వేచ్ఛాగా ఉన్నా"నని అర్థమై చాలును.

మాడు గోజు లని అమ్మ చెప్పిచ్చిన ఫులి హారా, పూరీలు, మిరాయిలూ-అన్నీ ప్రయాణం మొదటి గంటలోనే స్నేహితుల కిద్దా మన్న ఆడంబరంలో పూర్తి అయిపోయినాయి.

అమ్మది పూర్వీకపు 'ఒంటెత్తు' గుణం. తానో సర్వసాధన సాధారణత్యము ఆవలం విస్తున్న నదిన ఆదర్శవాది. ఆ 'సాధారణత్య' నికే పరితాపం, మర్నాడు రైలులో తిండికి ఏమీ దొరక్క గోడుగోడు మనిపించినప్పుడు గానీ రాలేదు.

ఇంటిల్లిపాదీ తిన్నాక పచ్చడిమెతుకులు మిగుల్చుకొని తినే తల్లి, "కొడుక్కో మాడు రోజులూ సరిగా తిండి ఉంటుందో, ఉండదో" అన్న ఆదర్శంలో అన్న మాటలు ఒంటెత్తు గుణాలయాయి.

మర్నాడు ఒక చిన్న స్టేషన్ లో, పూరీలు అమ్మేవాడు, చల్లారిపోయి లోక్కల్లాగు ఉన్న పూరీలతో, మిరియాల ఘాటుతో పాసిపోయి దుంపల కూర అమ్ముతూంటే, ఉన్న కొద్ది సరకూ ఆదరా బాదరాగా, నాన్నాడు. అందరూ ఆకలి పడ్డారు. కాని తను ఒక్కడూ సంతోషం కలగలేదు. మర చెంబులో మంచినీళ్ళుకూడా ఎవరికీ యిచ్చే పరోపకారంకూడా పట్టబడలేదు.

ఇంటివద్ద పదిమంది వైవాళ్య వచ్చినా, సంతోషంతో, ఉన్నంతలోనే సర్దిపెట్టి, ఏమీ పస్తాయించకుండా తల్లి గడపటం ఎరుగును. పరిణతినందని మనస్సుతో, పెద్దపేర్లల మాటలను వినికొనిత్రాగే సంతోషం చేసుకొందామన, ఆడంబరంతో అవలంబించపోతే ప్రథమ పారాలో విరుగుళ్ళు కల్పిస్తున్నాయి.

కొత్తపేటస్టేషన్ లో, కడుపునిండుగా ఉన్నప్పుడే, భోజనానికి రైం ఉందని స్నేహితులతో కలిసి భోజనానికి వెళ్లాడు. "బ్రాహ్మణ" "అబ్రాహ్మణాలూ" రెండూ ఉన్నాయి. ఏదైనా ఒకటే అంటూనే శర్మ బ్రాహ్మణ కాలంలోకే భోజనానికి వెళ్తున్నాడు. తన అంత వరకూ ఏహోటలులోనూ ఎప్పుడూ భోజనం చేయలేదు. పెంకితనంగా తన అబ్రాహ్మణ కాలంలోకి తక్కిన మిత్రులతో కలిసి భోజనానికి వెళ్లాడు. మిత్రులతో కూర్చుని ఫలహారాలు తిన్నప్పుడు ఉన్న బాగు, అక్కడ హోటలులో అనేక రకాల జనంతో కూర్చుని తినటంలో ఎంతమాత్రం కనబడలేదు. కాకాహారం భోజన కాలేఅయినా, అక్కడ ఎదో ఎత్తుబుతనమే తోచింది. భోజనం త్వరగా ముగించుకొని రైలులో వచ్చిపడ్డాడు. శర్మ వచ్చాడు.

"మానెక్సులో బాగా చేశాడోయ్. అక్కడ భోజనం ఎల్లా ఉంది?"

అసహ్యంగా ఉందని చెప్పి శర్మ ముందర పుట్టి చిన్నతనంపడటానికి ఇష్టం లేదు.

"బాగానే ఉంది" అన్నాడు.

తక్కినవాళ్ళు లోపలికి వస్తున్నారు. ఆంజ

నేయులు సంతృప్తిగా శ్రేయస్తూనే "దరిద్రంగా ఉంది వెధవభోజనం, పేదూనూ" అని నవ్వాడు.

శర్మ ఏమైనా అనేలోపలే రాఘవరావు, "ఆయన భోంచేసినదాంట్లో బాగానే ఉందటే" అన్నాడు.

వెంకట్రావు నవ్వుతూ, "భోజనాల గదులు వీగుగాని వంటా వడ్డనా అంతా రెండుచోట్లా ఒక్కటే. మరి వారికి ఎల్లా బాగుందో!" అన్నాడు.

"బాగు అంటే బాగుందనండి! ప్రయాణంలో అంతకన్నా బాగా ఉండి ఏమస్తాయో?" అని శర్మ ఇట్టే సమకొన్నాడు.

శర్మ పేక తీసి, ఆంజనేయులని వాళ్ళని రమ్మని పిలుస్తున్నాడు. తనకి అట రాదు...

"నిద్ర వస్తోందండి" అని చెప్పకొని పైబెంచి విడిచి చేరాడు.

వెంకట్రావుకూడా ఒక తెలుగు పుస్తకం పుచ్చుకొని పై బల్లమీదే అకతలగా నడుం వాల్చాడు.

"మీరు ఆడటం లేదేమండీ?" అని అడిగాడు రాఘవరావు.

"నాకు ఆ అట అంటే అసహ్యం. ఇష్టం లేదు. అందుకని నేర్చుకోనూలేదు" అని చిరు నవ్వు నవ్వాడు వెంకట్రావు.

ఈయనకూ పేకలట రాదా! అట రాకపోతే లోటు లేదన్నమాట. కాని ఏదో లోటులే బాధపడుతున్నాడు.

"నాకు అంతకన్నా ఈ పద్యాలు చదువు కొంటూంటేనే హాయిగా ఉంటుంది. మీరు కూడా వింటారా చదువుతానా?"

ఆ పద్యాలు తన కేమీ అర్థం అవటంలేదు. ఆతను మంచి రాగ గోరణ్ణిలో ఎక్కడి కక్కడ ఆనందిస్తూ ఆ పద్యాలు చదువు తున్నాడు. పేకాట ఆడుతున్న ఒకల్లిద్దరు, అట మధ్యంలోనే ఆ పద్యాలు అందుకుంటూ మధ్య మధ్య రాగం జోడిస్తున్నారు. అవి వారపుస్తకం పద్యాలు కావు. టీకాతాత్పర్యాలు లేకుండా తనకు అర్థం అవటంలేదు.

తన చదువు మోస్తూలుపారాలు ఆరింటి లోనూ ఆరుజతలో, ఆరు పుంజీలో పుస్తకాలను మించి లేదు. అవి అయినా క్యాటలాగు విషయాలలోనే మనస్సుకు పట్టాయి. ముక్కు చివర్నీ పెట్టుకొని పరీక్షల్లో చిడుకుటంగానే చదువంతా గడిచింది. ఏదేంటి కాయేడు కొత్త పడికం పట్టించుకోటం, వదుల్చుకోటం గానే చదువు పూర్తి అయింది. పరీక్షలు దాటాక మళ్ళీ మిగిలినవి చిన్నప్పుడు బళ్ళో అప్పచెప్పిన పద్యాలుమాత్రమే.

రాఘవరావు ఆనందిస్తున్నాడని వెంకట్రావు ఆపద్యాలకు భావారాలు కూడా చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. అవి భావప్రధానమైన కవిత్వ మట. భావాలన్నీ కొత్తగానే ఉన్నాయి. తెలిసి నట్టే ఉంటున్నాయి కాని అవగాహన అవటం లేదు.

రైలు కదలనే లేదు. స్టేషన్ వైపు తలుపు దగ్గర కాసేపటినుంచి ఏదో గందరగోళం జరుగు తోంది పెట్టెలో అవతలవైపు తలుపువద్ద ఒక యువతి ఏడుస్తూ తిడుతూ, బల్లకమ్మి పట్టుకొని ఈడిగిలబడుతూంది. మరొక మొగమనిసి, పెట్టెలోకి తోసుకువస్తున్న గుంపుతో చెబ్బ లాడుతున్నాడు.

"లోపలికి అడుగు వేశావంటే చంపుతాను" అని ఉరుముతున్నాడు.

బైటిమనిసి పెట్టెలోకి ఉరికి అతన్ని తోసేసి, ఆ అమ్మాయిని జుట్టుపట్టుకు తన్ని బైటి

కి ద్వీబోతున్నాడు. మొదటిమనిసి కలబడ్డాడు. పెట్టెలో జనం బైటిజనింకూడా గుంపుగూడుతున్నారు. పేకాట మాని వాళ్ళు అంతా అక్కడికి చేరారు. వెంకట్రావు చదువు ఆపి, పడుకొనుంటే పై బల్లమీదనుంచి అటు చూస్తున్నాడు. రాఘవరావు పైబల్లమీదే లేచి కూర్చున్నాడు.

బైటనుంచి వచ్చి ఆ అమ్మాయిని తన్నిన మనిసి "నా పెళ్లాం ఇది" అని అల్లరిచేస్తున్నాడు.

జనం అంతా కలబడి మాట్లాడుతున్నారు. ఏడుపులూ పెడబొబ్బలు తగ్గకపోయినా చెబ్బల తడిపిడులు తగ్గాయి.

పోలీసులు వచ్చారు. ఆ అమ్మాయి గవ చివ్ గా కూర్చుంది. రైలులోనుంచి చెబ్బలాడిన మనిసి, పోలీసుల కేవో చెప్తో క్రిందికి లాక్కు పోయాడు. "మొగుడి" నన్న మనిసినికూడా మరో పోలీసు ప్లాట్ ఫారంమీదే అట్టేపెట్టాడు. మళ్ళీ పోలీసులూ, వాళ్ళు, ఇద్దరూ, ఆ అమ్మాయి దగ్గరకు వచ్చారు.

"ఏం అమ్మాయి, ఈతను నీ భర్త?" అని అడిగాడు.

ఆ పిల్ల పోలీసు మాపించినతనివంక కాక రెండవవానివైపు చూసి కనబడని చిరునవ్వు నవ్వి, తల వంచి ఏడుపుకరంతో—

"కాగండి! ఎవరో నే నెరుగను. నన్ను పట్టుకొని ఎల్లా బాదాడో, నాయనో!" అంటూ మళ్ళీ బావురుమంది.

ఆ మనిసి ఉద్రేకంతో గుండెలు బాదు కొంటున్నాడు. "అసిని, భ్రష్టుకారి! ఎంత దానివే! నా సొమ్మంతా దిగమింగి, నా తల్లి తండ్రినుంచి నన్ను వేరుచేసి, ఇప్పుడు యెంత మాట లంటున్నావే! వస్తావా రావే, లంజా!" అంటూ మళ్ళీ కసిగా కొట్టబోయాడు. పోలీసులు పట్టుకొని అతన్ని గదమాయించారు.

రైలు కదిలేందుకు గార్డు ఈల వేశాడు.

"భర్త" అన్న అతనిని డబాయించి పోలీసులు ప్లాట్ ఫారంమీదికి దింపేశారు. రెండో అతను, లోపలే నిలబడి ఆ అమ్మాయిని సమదా యిస్తూ కిటికీలోంచి పోలీసును పిలిచి జేబు లోంచి తీసిన చెయి, పోలీసుచేతుల్లో కలిపాడు.

రైలు కదులుతుంది. ఆ భర్త కాపనార్థా లతో ప్లాట్ ఫారంమీద తిట్టూనే దుమ్ము నెత్తిమీద పోసుకొంటూ వాళ్ళవైపు చల్లుతూ నిలబడ్డాడు. రైలు సాగి పోయింది.

ఎవళ్ళ స్థలాల్లోకి వాళ్ళు చేరుకొన్నారు.

రాఘవరావుకు చెబ్బలాట జరుగుతున్నంత సేపూ, తన కేమీ సంబంధంలేని ఘట్టమయినా, చూస్తుంటేనే గుండె దడదడలాడినట్లయి పోయింది. ఆ జంట ఆమాత్రం గుండెదడా లేనట్లుగానే, మళ్ళీ కులాసాగా కబుర్లు చెప్ప కొంటూ కూర్చున్నారు.

పేకాట ఆపేసుకొని అంతా ఎవరి స్థలాల్లో వాళ్ళుచేరారు. పెట్టెలో తక్కినవాళ్ళు అంతా కూర్చుని, బారగిల పడి పడుకొని కన్నులు మూస్తున్నారు.

రాఘవరావు పైబల్లమీదనుంచి ఆ జంట వంకమాస్తా కన్నుమూసే ప్రయత్నంలో ఉన్నాడు. వాల్లిద్దరిలోనూ అంద మేమీ కనబడటం లేదు. ఆ అమ్మాయి అలంకరణకూడా కొట్టవచ్చినట్లు ఎత్తుబుతగానే ఉంది. అతనూ అదేమాదిరిగా ఉన్నాడు. మోహలతోలేచినచ్చే వాళ్ళు అందగాళ్ళగా లేకపోవటం పసిమనస్సుకు విచిత్రంగానే కనపడింది.

ఆ అమ్మాయి పడుకొని కళ్ళు తెరుచుకొనే ఉంది.

అతను ఆ మెకాశ్వనద్ద కూర్చుని కిటికీలో చేరబడి బైటకు తల పెట్టుకొని కుసుకుతూ ఉన్నాడు.

విద్యార్థుల్లో ఒకళ్ళొక్కటే నిద్రపట్టనట్లు లేచి కూర్చుంటూ అటుచూసి చూడనట్లు చూపులు పరపుతూ, ఆ జంటవంకకు ఒకడు చూడనప్పుడు ఒకడు మాస్టా కూర్చుని శేరగిలి పడుకునే నిద్రలు నటిస్తున్నారు. ఆ అమ్మాయి నిర్భయంగా కన్ను తెరిచే అందరివంకా చూస్తూనే ఉంది. ఎవరికి వారే దృష్టి చులుపు కొని పడుకొంటున్నార.

శర్మ ఆంజనేయులతో "భలే ఘటా! పటాకి మనిషిలా గుండే! మొగుడ్ని మోసాంమీదే తన్నేసి లేచివచ్చినట్లుంది" అని సన్నగా అంటున్నాడు.

"హూ! ఊర్లో! మనమీదికి తిరుగు తుంది రభసఅంతా! వాడుమాత్రం మొగుడని ఏమిటి?" అని ఆంజనేయులు అంటున్నాడు. వాళ్ళు నిద్రలు పోయారు.

ఆ అమ్మాయి అంతలా కలయచూస్తూ పై బల్లమీదికి దృష్టి రానిచ్చింది. తను చూడటం కనిపెట్టింది కాబోలు అని భయపడ్డట్లుగా రాఘవరావు కళ్ళు మూశాడు. చికిలించుకొని మళ్ళీ మానేటప్పటికి ఆ చూపు అల్లాగే ఉంది. మళ్ళీ గట్టిగా కళ్ళు మూశాడు. కాసేపటికి మళ్ళీ సన్నగా తెరిచాడు. ఆ అమ్మాయి వెంకట్రావు వంక చూస్తూ ఆవలించి చిటికెలు వేస్తూంది. తల కొద్దిగా కదిల్చి వెంకట్రావుకేసి పక్క చూపు చూశాడు. వెంకట్రావు కళ్ళు మూసుకొనే చిన్నదిగ్గ దగ్గి అటు దొర్లుతున్నాడు. గప్పున తన మెడి క్రిందికి తిప్పుకొన్నాడు.

ఆ అమ్మాయికళ్ళు మూసి నిద్రపోతోంది. ఆ మె ప్రక్క మనిషీ, కిటికీలోనుంచి తల వెనక్కి తిప్పి తనవంకే చూస్తున్నట్లు చూస్తున్నాడు. రాఘవ రావు కళ్ళు గట్టిగా మూశాడు. కుసుకుపడు తూంది. మళ్ళీ కన్ను తెరచేటప్పటికి ఆ మనిషి అల్లాగే చూస్తున్నాడు. అది తమ వంక చూడటంకాదు. అలాచనలో చూపు లేని చూపు చూడటం. ఆ కళ్ళల్లో ఇష్టమైన స్త్రీని కావరం లేవదీసి తెచ్చుకున్న మరుక్షణంలోనే ఆనందంకన్నా విచారమే ఎక్కువ కనబడుతుంది.

రాఘవరావు కళ్ళు మూసి నిద్రపోయాడు. మర్నాడు ప్రొద్దున్న వార్ధాలో రైలు ఆగాకే మళ్ళీ మెలకువ వచ్చింది. ఆజంట రైలు లోలేరన్న విషయం శర్మ పేర్కొనే దాకా అతనికి స్పృహలోకే రాలేదు.

4

వార్ధాలో వేడి వేడి పూరిలు దొరికాయి కాని, ఆవనూచె వాసన. దుంపలు దుంపలు గానే ఉండక బైటి మిరియాల పోవుతో చేసిన బంగాళా దుంపల కూర, ఆ పూరిలు సహించలేదు. ఒకటి తిని మంచినీళ్ళు తాగాడు నిన్న సాయంత్రపు టుత్సాహం ఈపూట విద్యార్థుల్లో అంతగా లేదు.

ప్రథమ పరిచయాల ఉబలాటం పూర్తి కాగానే వెంకట్రావు తనకు తను, ఏదో చదువుకొంటూ గడుపుకొంటూంటానికి చూస్తున్నట్లు కనబడ్డాడు. తక్కినవాళ్ళంతా పేకాట లాడుతున్నారు. ప్రక్కనే కూర్చుని చూస్తున్నాడు.

ఆకలి దాహమాకూడా వేస్తున్నాయి. అమ్మ యంత జాగ్రత్తగా మరచెంబు పంపించినా, తను చెంబులో నీళ్ళు పట్టుకొనే జాగ్రత్తకూడా పడలేదు.

వెంకట్రావు అతని మరచెంబు తీశాడు.

"నాక్కూడా కాసిని మంచినీ శ్రిస్తారా?"

"అయ్యో! ఇందులో కొద్దిగానే ఉన్నాయండీ! మీ చెంబులో నీళ్ళు లేవు? వారాలో నీళ్ళు పట్టుకోకపోయారా? నాగపూర్ దగ్గరకు వస్తోందిలేండి" అంటూ గుటగుట తను నీళ్ళు త్రాగుతున్నాడు.

అందరూ శర్మలాగా ప్రథమపరిచయం లోనే బయలుపడరని తెలిసినచ్చింది.

నాగపూర్ లో వెంకట్రావు శర్మలు హిందూ రి ఫ్రెండ్ మెంట్లు స్టాల్ లోకి వెళ్లారు. ఎందుకొట్టెలు, నాలుగు మెతుకులూ, గిన్నెలో మజ్జగ బిల్లా వేసి పదజాలు తీసి కొన్నాడు హోటలువాడు. వాళ్ళు రొట్టెలు

(21-వ పేజీ చూడుడు)

వాస్తవిక రచన:

మా పిల్లల చదువులు

“ఇంగ్లీషువారి పరిపాలన పోయింది. వారి పరిపాలనలో ఏ దోడు కుక్క చెప్పి చక్కాపోయారు. ఇక మన పరిపాలన వచ్చింది. కనుక నికరమైన చదువు నేర్చుకోవాలి. ఆ వుద్దేశంతో తిమరు చేసినదే నేటి విద్యావిధానం”

—అని ఒకనాటి పేపర్లో విద్యాశాఖామంత్రి యంతటివా రెవరో వ్రాశారు.

అంటే మన పరిపాలన వచ్చింది కనుక బ్రిటిష్ చరిత్ర మానేసి హిందూ దేశచరిత్రకు ప్రాధాన్యత యిస్తారేమో, హిందూదేశ భూగోళవిషయా లింకా విపులీకరిస్తారేమో, తిక్కన, వేమన, పోతన రచనలను మరింత శ్రద్ధతో పరిపఞ్చిస్తారేమో, ఇంకా మరికొన్ని (జాతీయ) పద్యములు విద్యార్థులచేత అవలంబింపజేస్తారేమో నని ఆశించాం మేము.

బ్రిటిష్ వా డేర్పరిచిన బానిసవిద్యావిధానం ప్రకారం మా పెద్దవాడి హైస్కూలు చదువు అయిపోయింది. మా చిన్నవాడు ఈ యే డే హైస్కూలు (ఫోర్టుఫారం)-లోకి వచ్చాడు. లోకంలో చిన్న క్లాసులవాళ్ళూ, పెద్ద క్లాసుల వాళ్ళూ తీరిక లేకుండా చదువుకోడం ఎరు గదుం. కాని మాచిన్నవా డెల్లాంటి అమ్మమ్మలు వాటి చదువులు చదువుతాడా? ఉర్రూతలూ టెరిఫ్ నే వేస్తూ చెబుతున్నాడు. ఇప్పుడూ, మాయింట్లో జరిగే విద్యావిధానం మనకు కథాకృమం బట్టి దనినా?

ఒకనాడు మాచిన్నవాడు ఖం గారు గా వచ్చాడింటికి. మేంకూడా వాణ్ణి చూసి ఖంగారు పడి యెవరేనా మేష్టరు కొట్టారేమో అనుకున్నాం. “ఏం రా” అని అడిగితే, వాడు, “అమ్మాయీ! మామేష్టరు ఆరకరకాల ఆకులు తెచ్చున్నా రెల్లాగ?” అన్నాడు.

నేను నవ్వుతూ, “ఓకో, ఇంతేనా; ఆరకరకాల ఆకులకే ఇంత ఆరాట పెందుకు? ఆ రాకులు సరిపోతాయా మీ మేష్టరికి? ఇంకా నయం. మూడు పువ్వులు, ఆరు కాయలూ తెచ్చిన లేదు. మనింట్లో కరివేపాకు, కొత్తిమీరీ వున్నాయి. చెల్లాయి పువ్వులతోనూ పేసకున్న చేమంతి, బంతి, నీలగిరింట వున్నాయి. రోజూ నేను పూజచేసుకునే తులసిమొక్క వుంది. ఆరాకు లయ్యాయా, లేదా?” అన్నాను. మా వాడి కి నేనీ నచ్చినట్టు కనబడలేదు. గట్టిగా విసుగుతో, “ఇవేవీ కావు. యే బొకాహల్లోకో పోయి తెచ్చుకోవాలి” అన్నాడు. చూశారా! నే చెప్పిన వేవీ ఆకులు కావుట. ఏ క్రోటనో ఆకులుట! పెరటిచెట్టు నుండుకి రా దంటారే!

ఇక వాడిబాధ నివారించే సాధనం చూడాలి. ‘వా డేం చంటిపిల్లాడా? వూరంతా తిరిగి వులగింజ తెచ్చుకున్నట్టు తెచ్చుకోక పోతాడా? అనుకునేందుకు వీలులేదు. అందరి ఇళ్లలో సంగతి వాకు తెలియదు కాని, మాయింట్లో మోస్తరేమి

శ్రీమతి వేదుల మినాక్షిదేవి

టంటే, పిల్లల కేదైనా కావాలి నే, అది ఇచ్చే దాకా వాళ్ళ వాన్న గారు భోజనం చెయ్యకు; నిద్రపోరు. (నా కా బాధలేదు నుమండ!) అందుచేత వెంటనే మా పెద్దవాణ్ణి చిన్నాడికి సాయమిచ్చి ఆకులు తెచ్చుకోం డని పంపాను. వా డెల్లాక వాళ్ళ తండ్రిగారితో “యేమండీ, వాళ్ళ వేస్తాగు యానానీ పైద్యుడేమిటండీ? ఈ ఆకులు ఆయన కెంగ కూ?” అని అడిగాను. ఆ ఆకులు వేస్తాగు కి కాదనీ, అది నేటి విద్యా విధానంలో వొకటనీ ఆ ఆకుల్ని పుస్తకాల్లో అంటించి క్రింద వాట్లగురించి వ్రాయస్తారనీ చెప్పారు.

యెక్కడా దొరకని, అవసరం లేని ఆకులు తెచ్చించి వాట్లగురించి వ్రాయించడం ఎందుకో చెప్పండి? ఇంట్లో గత్యం అవసరం వుంటే కరి వేప, కొత్తిమీర, బచ్చలి, తోటకూర, చుక్క కూర, గోంగూర, మెంతికూర మొదలైనవి, సాధారణంగా మనందర దొడ్లలో వుండే పువ్వుల మొక్కలు తెలియకక్కరలేదు?

ఇదేవో చిత్రంగా వుంది. మేం చదువుకునే టప్పుడు బొమ్మ లేకేనాళ్ళం. బొమ్మయొక్క ఆకారం వేసే వాడి నైపుణ్యాన్ని బట్టి వుంటుంది చేతకానివాళ్ళ బొమ్మ వేరు వ్రాస్తేనే గాని తెలియదు. బాగా రానివాళ్ళు వేసే వాళ్ళని చూసేనా కేర్చుకునే అవకాశం వుండేది. కాని ఇప్పుడు ఆ అవకాశం పోయి, ఆరకావాలంటే ఆకు, పువ్వుకా వాలంటే పువ్వు, కాయ కావాలంటే కాయ అంటించ వచ్చు. బాగానే వుంది. వంటల్లో నూత్నాల్లా చచ్చినట్టే చదువుల్లో నూత్నాల్లా చచ్చాయన్న మాట. ఎల్లాగో తిరిగి తిరిగి ఆరకరకాల ఆకులూ పుస్తకాల్లో అంటించారు మా పిల్లలు. కింది పద్య కుండా వచ్చారనే చాలని నేను సంతోషించాను.

మా పిల్లలు చంటివాళ్ళవ్వడేనా కాగితాలు చింపి తుక్కుపోయడం యెరగను. ఆటసామాన్ల తోనే తంటాలుపడేవారు. కాని, యిమధ్య మాయింట్లో ఎక్కడ చూసి నా కాగితం ముక్కలు, గుడ్డవేలికలు, ఏగ్లాసు చూసి నా రంగు, వాసన. చంటిపిల్లవాళ్ళ యే పడవలైనా, వుట్టిలైనా కొత్తగా కట్టడం నేర్చుకుంటున్నారేమోనని మామీ చూడ వట్టవూ గుకున్నాను. ఎప్పటికీ ఈ చెత్త తగ్గకపోవడం చూసి ఎవరా దీని కారకులు? అని జాగ్రత్తగా చూడడం మొదలెట్టాను. చంటిది నాతోనే వుంటూ ఉంది. యే డే వాడు ఆక్క గారితో ఆడుకుంటున్నాడు. వైగా నేను చెప్పిన చెత్తచెదారం వాళ్ళ చేతుల్లో లేదు. మా పెద్దవాడికి గది ప్రత్యేకించడంల్ల మనతో లెట్టే సంబంధం లేదు వాడికి. ఒక అమ్మగా కిక్కిన వేక అన్నట్టు మాచిన్నవాడు మిగిలాడు చిన్న పిల్లాడా ఏమన్నానా, ఏడికొందకు? అయినా సంగ లేమిటోకనకుండా

మని, “నాయనా ఈ తుక్కు ఎవరు పోస్తున్నారా? మీనాన్న గారితోనా ఎవరు వచ్చినా ఎదుగుండా సిద్ధం చేస్తున్నారా? తుడవలేక పోతున్నాను. యేవరైనా వస్తే సిగ్గేస్తోంది” అన్నాను. వెంటనే మా చిన్నవాడు గజగబా కెల్లి లావుపాటి పుస్తకం తెచ్చి దానిని తెరచి రంగరంగుల జండాలు బొమ్మలు చూపించాడు. బొమ్మలయితే బాగానే వున్నాయి గాని నాకు చాలా కోపం వచ్చి “ఏమిటా? తుక్కుకరు పోరా రంటే బొమ్మలు చూపిస్తా వెండుకు?” అన్నాను. వాడు ఓక్క మొహం వేసి, “ఈ బొమ్మలు క తిరించినప్పుడు వచ్చిన గుడ్డవేలికలమ్యా” అన్నాడు. వాళ్ళ వేస్తాగు చెయ్యి మన్నారట. జాలివేసింది వాణ్ణి చూస్తేను.

అచ్చుపుస్తకాల్లో అన్ని రకాల జెండాలు వుండడం, వాట్లగురించి చెప్పడం ఎరుగుదును. కాని ఇల్లాంటి ఆలరి ఎప్పుడూ చూడలేదు. అన్నట్టు మరచిపోయాను. ఈ తుక్కు ప్రారంభ వైది మొదలు మా చిన్నవాడు చదివిన జాడ లేదు. ఈ సంగతంతా వాళ్ళ నాన్నగారితో చెప్పి, “ఇంకా ఇల్లాంటి అవకతకలు ఎన్ను న్నాయో, మహాప్రభూ?” అన్నాను. “నాకు కాదుగదా బ్రహ్మశ్రముడికి కూడా తెలియదు. ఏనాటి కేది వస్తే దాన్ని అనభించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి” అన్నారు నిజమే ననిపించింది. యెరుమాత్రం ఏం చేస్తారు చెప్పండి!

పగపానరోజులు శాంతంగా, హాయిగా గడిచాయి. ఒకనాడు కంటింట్లో కంచాలదగ్గర పిచిక ఈకలు వచ్చాయి. పిల్లలు పిచిక ఆకీ, బాతులకీ నూక లేస్తూంటారు. అల్లాంటిప్పుడే పప్పుడో పడ్డ తాలూకు అనుకున్నాను. మరో నాడు కాకియాక, ఇంకొకనాడు చిలకయాక వచ్చాయి. ఈ యీక లెక్కచాచాయి బాబూ అనుకుని “అమ్మాయీ, ఈ ఈకలు అవతల పారెయ్యవూ” అన్నాను. ఇంతలో మా చిన్ని వాడు సరుగెతుకు వచ్చి “మామేష్టరు తెచ్చు న్నారు. నాకు కావాలి. గుడి నెలదగ్గర వీరి తెచ్చుకున్నాను” అన్నాడు. నమ్మండి, నమ్మక పొండి. అప్పుడు చదువంటే ఎంత అసహ్యం వేసిందో చెప్పలేను.

“ఇదేం పాపఖర్చుంరా? అంతగా కావాలిస్తే ఏవనిమిషినో, పాలవాళ్ళనో తిమాలి తెప్పించే దాన్నికదా, అడ్డమయిచోట్లా తొక్కుకుని వచ్చావా? ఇంకెప్పుడూ అల్లాంటి పని చెయ్యకద్దు” అని మందలించాను. వా డేం చేస్తాడో చెప్పండి. తెస్తే మనం తిడతాం, లేకపోతే వేస్తారు తంతా రని భయం.

పోనీ యేదో వొక నేచరు (Nature) విషయంలోనే ఇల్లా వుండేమో అంటే, అవకతకలు ప్రారంభం కాకుండానే వుండాలిగాని ప్రారంభేస్తే దానిప్రభావం అంతటా కనబడుతుంది. హిస్టరీ లేదు, జాగ్రత్త లేదు. వీవింగ్

(weaving), సోషల్ స్టడీస్ (Social studies), సిటిజన్ షిప్ ట్రైనింగ్ (Citizenship training) అనే పెరుతో సబ్జెక్టుల్ని చెలామణి అవుతున్నాయ్. ఇదివరకు రెండు భాషలే చదవ లేకపోతువుంటే ఇప్పుడు మూడో భాష కూడా పెట్టారు. కుర్రాళ్ళని అక్షకపాలు పెట్టేందుకూ, తెలివి రాణించుకుండా చేసేందుకూ యీ ఎడ విధానం కారణభూతమాతోంది.

ఈ యేడు ఫోర్టుఫారం అయితే పెయ్డు ఫోర్టుఫారంలోకి వస్తాడు. గ్రూపు ఫెచ్చుకుంటే కొంత అవసారం తగ్గవచ్చునీ పిల్ల లుండగా వాళ్ళ నాన్నగారితో అన్నాను. వారు నిస్సహాగా “నీ కింకా బోధపడటంలేదు. గ్రూపూ లేదు కబ్బాలేదు. ఇప్పుడు నీ కంటికి ఏదీ కనబడతోందా అదే చదువు!” అన్నారు.

నా ఆశ్చర్యానికి వేరలేదు. రెండు గ్రూపులు వుండడం ఎరుగుదును. అందులో ఒకటి సున్నా చుట్టి ఒకటి వుండడం ఎరుగుదును. ఇప్పుడు దానికూడా స్వస్తి పెట్టారట! కీతాల్ మాత్రం డెవలప్ కంకలై ఒక నెల ఎక్కువ కట్టి లిట, చదువు ఇదివరకలాగ చెప్పకపోయినా సరే ఆ జీతం కూడా ఇదివరకున్న రూపాయి న్నరో కండ్లో ఎక్కువ. ఇన్నీ కాక, రేడియో పెట్టినామనో, ఎరీకో సస్మానమనో తల కొక రెండో, నాలుగో రూపాయిలు వడ్డించడం. ఇందులో ఆతిశయోక్తి ఏమీ లేదు. “కష్టమొక్క దశావతారాలు (ద్యా దశావతారం) చూపిస్తాం, అణా పట్నా; పువ్వులు కాయ తెల్ల అవుతాయో, కాయలు పండ్లల్లా అవుతాయో చూపిస్తాం, బేబే పట్టకురా; ఎవరో వచ్చి మేజిక్ చేస్తారు పాపలా తే...” డేదీ వరస డబ్బుకోసం కేధించేస్తన్నాను. భగవద్ గ్రహంశల నాలుగు రాళ్ళు గలవాళ్ళకు (సవంతులకు) చదువు కుండుకు వీలుంది గాని సామాన్య ప్రజకు విద్య అందుబాటులో లేదు.

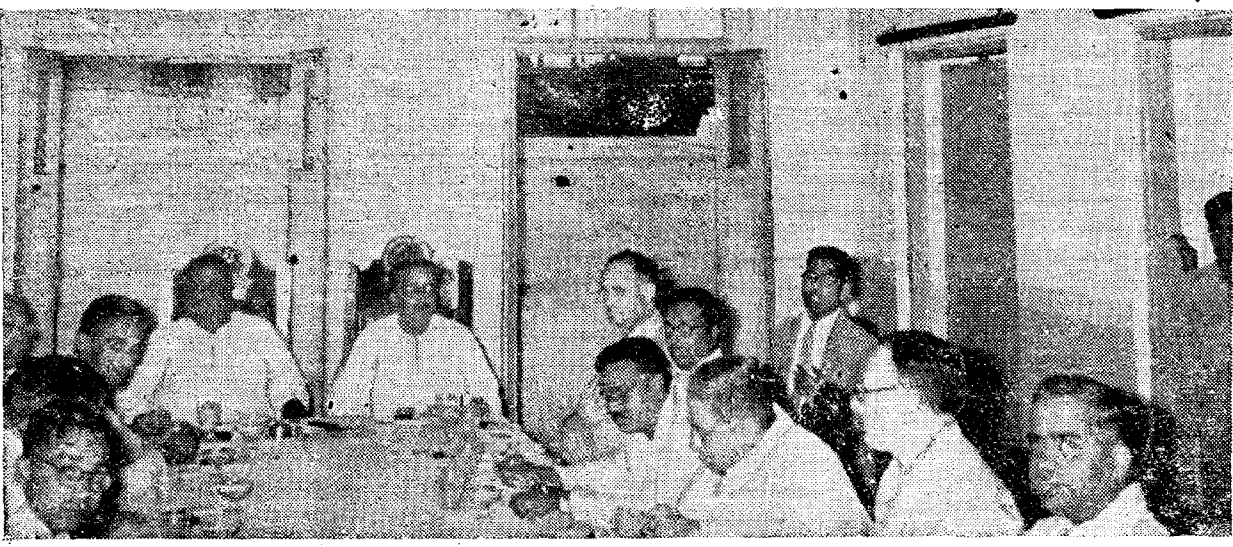
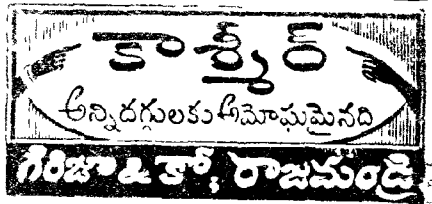
ఈ వాలకం మా నే “ఒక పాపలా పట్టుకురా ఇంగ్లీషు చెబుతాం, ఒక బేబే పట్టుకురా లెక్కలు చెబుతాం” అని చిల్లరద్దుకొడారకొర దిది గొట్టించాచెరకీ.

ఇదంతా ఇల్లా వుండగా పొరుగుూరిమంచి మా నే హితురాలు వచ్చింది. ఏదో మాటల సందర్భంలో, (సందర్భ మేమిటి రెండి, చదువుకునే పిల్లలుండే ప్రతీవారి ఇంట్లోనూ, ఇదే గొడవ) మావాడి చదువువిషయం చెప్పాను. అప్పుడావిడ వుండేంగా “ఇది బాగానే వుంది. మా అమ్మాయిని ఆ పూళ్ళో ఆడపిల్లల స్కూల్లో శేర్పిం చాము. వాళ్ళచేత చీపుళ్ళు కట్టిస్తున్నారు. అది చదువుకునే విషయాలలో వొకటిట. పిల్లపరికిణీ నిండా ముళ్ళే. మేము మళ్ళబాధ పడలేక కొ చీపుళ్ళతో తుడుచుకుంటున్నా. రేపొద్దున్న హస్తలవాళ్ళ పప్పులు, బియ్యం వీళ్ళచేత బాగుచేయించి అడ్డమయిన చాకిర చేయిస్తారు కాబోలు చదువు కంక పెట్టి ఆ భయంగా వుంది” అంది. రో రెల్లి మర్డలతో మెరపెట్టో కంటే “సిన్ను ఒక పక్కనే దించుతారు, నన్ను రెండ పక్కలా బాధుతారు” అందిట. అల్లా వుంది మా వరస.

నితేపంలా పారాలు చెప్పక, ఇదేం కష్టం కార్యమని చేయిస్తున్నారో తెలియదు. ఏమన్నా అంటే ఇదే విద్యావిధానంలో సలిపిన పున్నె ర్నాణం అంటారు. “కొత్త వింత, పాత రోతి”గా వుంది ప్రపంచమంతాను. నేటి విద్యార్థులకు వెనకటివారికా కడ్యలో వురో గమించడానికి సావకాశం లేకపోగా, దాని విలువ తగ్గి అది వొక ఆటకొంద తయారవడమే నేటి విద్యావిధానంయొక్క ఫలితం.

నారసింహలేఖ్యము

ఇంగారు చేర్చబడినది. మేహము నిక్కాక, నిప్పువున కున్నపుడును చూరించి విలమును కాలతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వస్తుసాదము—
20 టు. డబ్బి. రు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 ఆ.
పి. సి. ఏ. ఓ కంపెనీ. పెరిదేపి-నెల్లూరు జిల్లా.
వ్రాంచి: 7 సీమముదలి వీధి, మద్రాసు.

బ్రసెర్స్ వెళ్ళునున్న మద్రాసు పాగ్లామిక శాఖామంత్రి హెచ్. నీతారామరెడ్డిగారికి ఆంధ్రవాణిజ్యసభవారు విందు చేశారు.

మన దేశంలో కాంగ్రెస్ నిర్మించిన గాలిమేడ

మన దేశం మున్నగు నియంతృత్వానికి లాభదాయకమైనది. అంటే కాంగ్రెస్ నియంతృత్వం అని కాదు నా అర్థం. ఆ రాసున్న నియంతృత్వం కాంగ్రెస్ నే తుడిచి పెట్టేస్తుంది. అది ప్రభుత్వవ్యవస్థల సహాయంతో జాతీయ వైస్యం నియంతృత్వాన్ని సాపేక్షపరచడం సంభవమని నా అభిప్రాయం.

నే నిలా అంటే చాలామందికి విలక్షణంగా గోచరించవచ్చును. కాంగ్రెస్ను అణిచివేసే సైనికనియంతృత్వమా? అట్లాగ? జనరల్ కరియప్పమొదలు సామాన్య సైనికులవరకూ అందరూ పండిట్ సెహ్రూ, పద్మావతి పటేల్ కి జోహారు లిస్తుంటే అటువంటి ప్రమాదం ఎలా సంభవిస్తుంది? ఈనాడు ఏ ప్రభుత్వ వ్యవస్థాపకాని, సైనికాధికారికాని కాంగ్రెస్ను వేరెట్టి చూపగల సాహసముందా? ఏమాత్రం దుర్వివరాలు కనపర్చినా వారిని మన ప్రధాని శిక్షించదూ? ప్రజాస్వామ్యంతో చెరలాట లాడడానికి ఏ సైనికాధిపతీనా యత్నిస్తే, వైస్యం యాత్రా సెహ్రూ పటేల్ గార్లకు అందరూ నిలిచి ప్రాణాలిచ్చడంకాదు సార్వంగా ఉంటుంది. ఇంక ప్రభుత్వవ్యవస్థల మాట చెప్పాలా! వారికి పండిట్ సెహ్రూ పెట్టిన ఢిక్షకదా! పటేల్ అంటే ఆరాధనార్థుడే. ఇంకయుతే నియంతృత్వ ప్రమాదం ఎక్కడ ఉంది? అసలు నియంతృత్వం అనే పేరెత్తడానికి నా నవ్వుస్తుందే! నియంతృత్వం వస్తుందని చెప్పే దాదాపు అందరికీ ఇటువంటి అభిప్రాయాలు కలుగుతాయి. నేను ఒప్పుకుంటాను. ప్రజాస్వామ్యవాదుల్లో అతివాది అయిన పండిట్ సెహ్రూ, మితవాది అయిన పద్మావతి పటేల్ సారథ్యం వహించిఉంటేగా మన రాజ్య చక్రాన్ని ఎంతటి మహామారుడైనా సరే ఆక్రమించడానికి సాహసించడు.

అయినా నేను మన దేశానికి ఆ ముప్పు ఉందని తిరిగి చెప్తాను. ప్రభుత్వవ్యవస్థల సహాయంతో సైనికాధికారులు నియంతృత్వం సాపేక్షపరచగల అవకాశం ఉంది. ఆ నియంతృత్వం భారత దేశంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని నిర్మూలించేసి కాంగ్రెస్ సంస్థానే తుడిచిపెట్టేయ్యగలదు. ఈ ప్రమాదం నాకు కళ్లకు కట్టినట్లుంది.

కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ:

ఈనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల ప్రతిష్ఠ అంతా ఇద్దరు వ్యక్తుల వ్యక్తిగత ప్రతిష్ఠపైనే ఆధారపడి ఉందని చాలామందికి తెలుసును. వారు సెహ్రూ, పటేల్. ఎక్కడెప్పుడు తగువు లాచ్చినా వీరిద్దరూ జోక్యం చేసుకుని పరిష్కరించగలసిందే. మచ్చుకి చెప్తాను. అకాలీ ప్రమాదాన్ని పరిశీలించండి. మాస్టర్ తారాసింగ్, డిల్లీనగరం మీదికి దండయాత్ర చేశాడు. కాని పటేల్ అతన్ని వెంటనే అరెస్టు చేయించాడు. సిక్కు మతస్థులతోనూ, పాటి యాలామహారాజుతోనూ తీరుస్తూ సర్దార్ జీ పరపతి అపారంగా ఉంది కాబట్టి అతన్ని అగడు చేసినందుకు ఎవ్వరూ నోరెత్తలేదు. పటేల్ సెహ్రూ లేకపోతే అప్పుడే మరేదే? ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం.

లేదా ఈమధ్య తూర్పు పంజాబ్ రాజకీయ కల్లోలం గమనించవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రధాని భీమసేన సచార్ చేతికి దొరికింది కదా అని, దొరికినదాన్ని దక్కించుకుని పారిపోదామనుకున్నాడు. వెంటనే పటేల్ తిరగతోడాడు. సచార్ లాంగ్వికా తప్పిందికాదు. మరెక్కడా ఎప్పుడూ ఏ రాష్ట్ర ప్రధాని ఇంత దీనంగా క్షణంలో లాంగ్వికా తలగ్గడం కనిపించదు. ఇది కూడా సర్దార్ పటేల్ కు వ్యక్తిగత విజయమే. సెహ్రూ పటేల్ ఉన్నార కాబట్టి కాని, లేకపోతే సచార్ మరూ, కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలకి లాంగ్వికా చేస్తేదా?

మీనీ శరత్ బోస్ స్వతంత్ర బెంగాల్ ఉద్యమం చూద్దాం. ఈనాడు అతని విచ్చిన్న కరమైన ఉద్యమం అంత ప్రమాదమయింది శాదు. ఎందువల్లంటే ఇప్పుడు బెంగాల్ ప్రజలు సెహ్రూ, పటేల్ నే ప్రేమింపటం

[పటేల్, సెహ్రూల పరపతిచేసిన మాత్రమే నిలిచిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుంది? నియంతృత్వం ఏర్పడగల దని రచయిత యస్. యస్. ధావన్ వ్రాస్తున్నారు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని మన దేశంలో కాంగ్రెస్ పేకెట్టుగా నిలబెట్టిందని, ఇది పటేల్, సెహ్రూల అనంతరం క్షణంలో కూలిపోగల దని, కాంగ్రెస్ వెంటనే మేలుకొని మన దేశంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని చిరస్థాయి చేయడానికి కృషి చేయాలని రచయిత సూచిస్తున్నారు.]

వింటారుగాని బోస్ మాట విన్నారు. సెహ్రూ గాని పటేల్ గాని లేని పక్షంలో పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది? బెంగాల్ లో ఏదైనా తీరుతే గాని, పుట్టిందంటే అక్కడ ఎటువంటి చిత్ర విచిత్రాలైనా సంభవిస్తాయి. [1939 లో తిరుపతి కాంగ్రెస్ ఇక్కడ జైల్లో తీవ్రమైనా, ఉత్తరాదికి దక్షిణాదికి మధ్య భావననుసరించి వాగ్వాదాలున్నాయి. హిందీ తెలియక దక్షిణాది ప్రాంతాల్లో బలవంతంపై నా హిందీ నిర్బంధించాలి టాంబ్, సంపూర్ణా సందే ప్రభుత్వం తొందరపడుతున్నారు. నిర్బంధాన్ని నిరోధించాలి దక్షిణాది నాడు ప్రయత్నిస్తున్నారు కాని సెహ్రూ, పటేల్ ఇద్దరూ ఈ భావా సమస్యని చాలా నిక్కచ్చిగా అణిచేస్తున్నారు. వాగ్వివాదాల కిప్పుడు తా వివరం లేదు. కాల్ కల్లా మొదలైనవారు దేశమంతా నోరుచేసుకు తిరుగుతోంటే మాట్లాడరు. కాని ప్రతివాదం వచ్చేసరికల్లా, శాసనసభలో కూడా ఇప్పుడు వాదాలు పెట్టుకోవడం వాదిస్తారు. సెహ్రూ, పటేల్ లు లేకపోతే ఏమవుతుంది? యద్దూ ఉండబట్టిగాని, లేకపోతే భావసమస్యలైన ఉత్తరాదికి, దక్షిణాదికి మధ్య అంతర్యుద్ధం వచ్చేదేని ఒకసారి సర్ తేజ్ బహదూర్ సల్తూ అన్నారు.

ప్రభుత్వవ్యవస్థలు: ప్రభుత్వవ్యవస్థల సంకతి చూద్దాం. వీరిలో నెండు అంశాలు ముఖ్యంగా నెలచవున్నాయి. 1. వీరికి ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాల్లో విశ్వాసం లేదు 2. తా మెరికిందే ఉద్యోగం చేస్తున్నారో ఆ ప్రజాప్రతినిధులైన మంత్రుల్ని చూస్తే వీరికి అసహేళన, అసహ్యం కలుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వవ్యవస్థలుగాని, సైనికాధికారులుగాని ఏ మంత్రులైనా భయభక్తులు చూపుతున్నారంటే అది సెహ్రూ పటేల్ గార్లకు మాత్రమే. మిగతావారి సెవరిని చూసినా వారికి చులకన, ఏహ్యం. వారు తమ అభిప్రాయాల్ని దాచుకోవడం లేదు కూడా. వారిలో వారు మాట్లాడుకునే టప్పుడు మంత్రుల్ని గురించి చెప్పకోవలసివస్తే “పడ్డిమృగాలు,” “త్రివాదులు,” “నీతిలేని జాతి” “పుణ్యమిల్లుకున్నవాడు,” “ముదనప్తం” “మట్టిబుర్ర” మొదలైన పదాలు చాలా వాడతారు. ఇంకా రాయలేని పదాలు చాలా ఉపయోగిస్తారు. నిన్న మొన్నటిరకూ వీధులంట అపాదుల్లా తిరిగి అకస్మాత్తుగా ఇప్పుడే సిరి తిప్పినవారిని చూసినట్లుగా మంత్రుల్ని చూస్తారు. కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల్లో దాదాపు అందరూ తిండి దండగరకం అనుకుంటారు. జిల్లాల్లో కాంగ్రెస్ వాదుల్ని దళారీ లనుకుంటారు. అంతా వారికే విడిచిపెడితే, వారు శాసనసభాభరణాలకి తాళాలేసి 98 సెక్టోకింద రాష్ట్రాన్ని పరిపాలిస్తారు. ఈమధ్య యు. పి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఒక ఉన్నతాధ్యక్షి నాతో ఇలా అన్నాడు: “లోన్ మున్సిపాలిటీని రద్దు చేశాం. చూడండి మా సన్యాస్ ఎంత చక్కగా నిర్వహిస్తున్నాడో”. నిజమే. సన్యాస్ పరిపాలనలో దిట్ట అని నేనూ ఒప్పుకుంటాను. కొన్ని ఇతర మున్సిపాలిటీలలో లోన్ మున్సిపాలిటీ కూడా అవినీతి, మోసం, లంచగొండితనాల్లో కుళ్లి కుతమారి దనికూడా ఒప్పుకుంటాను. కాని చెప్పాచ్చేమా లేమిటంటే, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిపట్ల మన ప్రభుత్వవ్యవస్థల ప్రతి అలా ఉంది. లోన్ మున్సిపాలిటీని రద్దుపరిచారని చెప్పినప్పుడు అతని ముఖం చిలికి సంతోషంతో వికసించింది.

ప్రభుత్వవ్యవస్థలు:

ప్రభుత్వవ్యవస్థల సంకతి చూద్దాం. వీరిలో నెండు అంశాలు ముఖ్యంగా నెలచవున్నాయి. 1. వీరికి ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాల్లో విశ్వాసం లేదు 2. తా మెరికిందే ఉద్యోగం చేస్తున్నారో ఆ ప్రజాప్రతినిధులైన మంత్రుల్ని చూస్తే వీరికి అసహేళన, అసహ్యం కలుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వవ్యవస్థలుగాని, సైనికాధికారులుగాని ఏ మంత్రులైనా భయభక్తులు చూపుతున్నారంటే అది సెహ్రూ పటేల్ గార్లకు మాత్రమే. మిగతావారి సెవరిని చూసినా వారికి చులకన, ఏహ్యం.

వారు తమ అభిప్రాయాల్ని దాచుకోవడం లేదు కూడా. వారిలో వారు మాట్లాడుకునే టప్పుడు మంత్రుల్ని గురించి చెప్పకోవలసివస్తే “పడ్డిమృగాలు,” “త్రివాదులు,” “నీతిలేని జాతి” “పుణ్యమిల్లుకున్నవాడు,” “ముదనప్తం” “మట్టిబుర్ర” మొదలైన పదాలు చాలా వాడతారు. ఇంకా రాయలేని పదాలు చాలా ఉపయోగిస్తారు. నిన్న మొన్నటిరకూ వీధులంట అపాదుల్లా తిరిగి అకస్మాత్తుగా ఇప్పుడే సిరి తిప్పినవారిని చూసినట్లుగా మంత్రుల్ని చూస్తారు. కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల్లో దాదాపు అందరూ తిండి దండగరకం అనుకుంటారు. జిల్లాల్లో కాంగ్రెస్ వాదుల్ని దళారీ లనుకుంటారు. అంతా వారికే విడిచిపెడితే, వారు శాసనసభాభరణాలకి తాళాలేసి 98 సెక్టోకింద రాష్ట్రాన్ని పరిపాలిస్తారు. ఈమధ్య యు. పి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఒక ఉన్నతాధ్యక్షి నాతో ఇలా అన్నాడు: “లోన్ మున్సిపాలిటీని రద్దు చేశాం. చూడండి మా సన్యాస్ ఎంత చక్కగా నిర్వహిస్తున్నాడో”. నిజమే. సన్యాస్ పరిపాలనలో దిట్ట అని నేనూ ఒప్పుకుంటాను. కొన్ని ఇతర మున్సిపాలిటీలలో లోన్ మున్సిపాలిటీ కూడా అవినీతి, మోసం, లంచగొండితనాల్లో కుళ్లి కుతమారి దనికూడా ఒప్పుకుంటాను. కాని చెప్పాచ్చేమా లేమిటంటే, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిపట్ల మన ప్రభుత్వవ్యవస్థల ప్రతి అలా ఉంది. లోన్ మున్సిపాలిటీని రద్దుపరిచారని చెప్పినప్పుడు అతని ముఖం చిలికి సంతోషంతో వికసించింది.

మన దురదృష్టవశాత్తూ కాంగ్రెస్ రాజకీయ వేత్తల్లో అవినీతిపట్ల ప్రభుత్వవ్యవస్థల ప్రతిష్ఠ అనిపించుకుంటుంది. ముఖ్యంగా ఉన్నతాధ్యక్షుల రి మాత్రం ఒక మాదిరిగానే మన దేశంలో కాంగ్రెస్ లో అవినీతి నానాటికి పెరిగిపోతున్నప్పటికీ, ఉన్నతాధ్యక్షులు మాత్రం నీతిగా ప్రవర్తిస్తున్నారని మాత్రం ఒప్పుకోవాలి. అందువల్లనే రాజకీయ వాగుల అంగబలంతోనే నడిచే ప్రజాస్వామ్యం అంటే ప్రభుత్వవ్యవస్థలు బహిరంగంగా అగౌరవం చూపుతున్నారు.

వేత్తల్లో అవినీతిపట్ల ప్రభుత్వవ్యవస్థల ప్రతిష్ఠ బలపడుతోంది. ముఖ్యంగా ఉన్నతాధ్యక్షుల ప్రతిష్ఠ బాగా వృద్ధి అవుతోంది. చీనా కుమింటాంగ్ మాదిరిగానే మన దేశంలో కాంగ్రెస్ లో అవినీతి నానాటికి పెరిగిపోతున్నప్పటికీ, ఉన్నతాధ్యక్షులు మాత్రం నీతిగా ప్రవర్తిస్తున్నారని మాత్రం ఒప్పుకోవాలి. అందువల్లనే రాజకీయ వాగుల అంగబలంతోనే నడిచే ప్రజాస్వామ్యం అంటే ప్రభుత్వవ్యవస్థలు బహిరంగంగా అగౌరవం చూపుతున్నారు.

వైస్యం:

ప్రభుత్వవ్యవస్థల ముద్రత్యం ఈ రీతిగా ఉంది ఇంక సెహ్రూ, పటేల్ లేనిపక్షంలో ఏమవుతుంది? ఈ ఇద్దరికీ విధేయత చూపుతున్నట్లు వీరు మరే ఇతర వ్యక్తులుగాని, పార్టీగాని చెప్తే విధేయత చూపుతుందా? సైన్యాన్ని గురించి చూద్దాం. కాశ్మీర యుద్ధంతోనూ, హైదరాబాద్ పై విజయంతోనూ భారత వైస్యం ప్రతిష్ఠ చాలా పెరిగింది. ప్రమాదం సంభవించినప్పుడు దేశాన్ని ప్రజల్ని కాపాడేది ఈ వైస్యమేనని, ఇప్పుడు సామాన్యజనం అనుకుంటున్నారు. రాజకీయవాదుల పరపతి నానాటికి క్షీణిస్తోంటే, వైస్యం ప్రతిష్ఠ నానాటికి పెరుగుతోంది. ఈనాటికి సెహ్రూ ప్రభుత్వమంటే సైన్యానికి అత్యంతభక్తి కలిగి ఉంటుంది. అంటే సైనికాధికారులకి ప్రజాస్వామ్య విధానంపట్ల సహజగౌరవాదాలున్నాయని కోరూడు. సైన్యానికి, సైనికాధిపతులకి ఈనాడున్న గౌరవశ్రద్ధా సెహ్రూ పటేల్ గార్ల పట్ల వ్యక్తిగతమైన భక్తిపట్ల మాత్రమే కలిగాయి. ఆ వ్యక్తులే లేని పక్షంలో ఏమవుతుంది?

రాష్ట్రాలమధ్య కలహాలు, తూర్పుపంజాబ్ హిందువులకి సిక్కులకి మధ్య ద్వేషాలు, హిందీ భాషావాగ్వివాదాలు, గుజరాతీ మహారాష్ట్రీ విరోధాలు, బీహార్, బెంగాల్ శత్రుత్వాలు క్రమక్రమంగా పెరిగి చివరికి దేశైక్యతకే భంగం కలుగుతుందనుకోండి. అటువంటి పరిస్థితి వస్తే మన సైన్యాధిపతి (కాకపోతే ఎవరో ఒక సైన్యాధిపతి అనుకోవచ్చును) రాజకీయ నాయకుల్ని తోసిపుచ్చి ప్రజల హితంమేరు చెప్పి దేశాన్ని సైనికపరిపాలనలోకి తేవడానికి యత్నిస్తే, కాదనేవారెవరు? ఇటువంటిది చరిత్రలో అనేకసార్లు సంభవించింది. ఫ్రెంచి మహావిప్లవం చివరికి అవినీతిపరులతో నిండిన డైరెక్టరీ పరిపాలనలోకి దిగింది. దీనివల్ల సెపాలియట్ బోస్ పార్టీకి అపూర్వాగత శాశం లభించింది. సెపాలియట్ సైనికులు డైరెక్టరీని అంతం చేస్తే నోరెత్తినవారొక్కరు లేకపోయారు. ఫ్రాంకో స్పెయిన్ లో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఎలా అంతం చేశాడో అదే సర్వజన విధి తమే.

పదేపదే “సెహ్రూ పటేల్ లేకపోతే ఏమవుతుంది” అనడం అంత బాగుండక పోవచ్చును. బాగుండదు. నిజమే. కాని అసమస్య ఎప్పుడో వచ్చిపడక తప్పదు. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఇద్దరు ముఖుల ప్రతిష్ఠపైన బోటుపెట్టి ఊరుకోకూడదు. గట్టి పునాది వెయ్యాలి. కాంగ్రెస్ అగ్రనాయక వర్గం ఈ నియంతృత్వ సంభవ ప్రమాదాన్ని అసలు గురించలే దని చెప్పడానికి విచారంగా ఉంది. పటేల్ సెహ్రూలు తమ అనంతరం ఏమి సంభవిస్తుందో ఒక్కసారైనా ఆలోచించారా? మిగతా వ్యవహారాలు అత్యధికంగా ఉండటంవల్ల ఇదాలోచించడానికి వారికి తీరక

లేదనుకుంటాను. కాని ఇది పెద్ద పారపాటు. ప్రజాప్రాతినిధ్య పాలనా పద్ధతికి గట్టి పునాదులు పడకపోతే, సెహ్రూ ప్రభుత్వం చేసిన పరిశ్రమ, సాధించిన కార్యం అంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీనై పోతుంది.

కాంగ్రెస్ కర్తవ్యం:

భారతదేశంలో ప్రజాప్రాతినిధ్య పాలనా విధానం సునికంగా నెలకొల్పడం కాంగ్రెస్ నాయకుల ప్రధాన కర్తవ్యం. మన దురదృష్టం వల్ల సర్దార్ పటేల్ కు మూలనీస్తున్న వేటాడే ఆరాటంలో, పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీకి వస్తున్న ప్రమాదాన్ని ఆయన కానలేకున్నారు.

పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ, లేక ప్రజాప్రాతినిధ్య పక్ష పరిపాలనా విధానం సక్రమంగా నడవాలంటే అది చాలా విషయాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మొదటిది పార్టీ శాఖికాభివృద్ధిపైన ఆధారపడి ఆర్థికవ్యవస్థ ముఖ్యమైనది. అదే లేకపోతే పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ పేక ఇల్లువలె ఇల్లే కూలిపోతుంది. ప్రధమ ప్రపంచ సంగ్రామానంతరం జర్మనీలో సంభవించిన దడే. రెండో ముఖ్యమైనది మేమిటంటే శాసనసభల పట్ల (ఇంగ్లండులో మాదిరిగా) సహజ గౌరవ భక్తిభావం అందరిలోనూ ఉండాలి. దేశంలోని మరే సంస్థ, వైస్యం కాని, ప్రభుత్వ వ్యవస్థ గాని, స్వామిచారణాభిగాని గౌరవ ప్రతిఫలకా ప్రజాదరానికి శాసనసభల్ని తలదన్న కూడుదు. మూడో అవసరం - ప్రతిభరంలోనూ ఆదర్శ ప్రాయమైన శాసనసభ్యులు కొద్ది మందైనా లభించాలి.

పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ సక్రమ నిర్వహణకు మూడు ముఖ్యంశాల దృష్ట్యా కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకవర్గవిధానం యోగ్యంగా లేదు. పార్టీ శాఖికాభివృద్ధికి ఆర్థిక వ్యవస్థల్ని గురించి వివరించడం ఇప్పుడు సాధ్యం కాదు. అది చాలా కష్టమైన సమస్య అభ్యుదయకాంక్షలు, అతివాదులతో సహా సరంపక్ష సమన్వితమైన ప్రభుత్వాన్ని స్థాపిస్తేగాని, పార్టీ శాఖిక కార్యకర్తలకి ఉచితస్నాన మిస్తేగాని పార్టీ శాఖికాభివృద్ధి కష్టసాధ్యం.

రెండోది శాసనసభల ప్రతిష్ఠ, ప్రతిపత్తి, శాసనసభ్యులపట్ల గౌరవాదరాలు. ప్రస్తుత పరిస్థితులు చూస్తే కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకవర్గం అనుసరిస్తున్న విధానంలో చాలా లోపాలు కనిపిస్తాయి ఏ పార్లమెంటు గౌరవ ప్రతిఫలకాని సభ్యులపైన ఆధారపడి ఉంటుంది.

బ్రిటిష్ హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ కిగల పరపతి ప్రపంచంలో మరే పార్లమెంటుకూ లేదు. ఎందుచేత? హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ సభ్యుల దక్షత, విమర్శ రస, ధర్మనిరతి ప్రపంచభ్యాతి పొందినవి కొబట్టి. ఎన్నికల సమయంలో ఇంగ్లండ్ లోని రాజకీయపక్షాలు అత్యధుల సెన్సు కోవడంలో అత్యంతశాస్త్రతతో విచిత్రతతో నిర్ణయాలు చేస్తాయి. మన కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకవర్గం అత్యధుల సెంచేటప్పుడు అభ్యుధుల గుణజాల్ని గురించి తలచనైనా తలచదు. ఇందువల్లనే భారత శాసనసభల్లో సభ్యులు ఒట్టి నాసిరకంనా నైనారు. అసలు మంచి శాసన సభ్యుని కుండవలసిన లక్షణాలే వో మన కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకవర్గానికి తెలుసునా అని సందేహం తోస్తుంది.

ఇదే కాదు. ప్రతిపత్తికి పరపతికి శాసనసభలు దేశంలోని అన్ని సంస్థలతోనూ అద్వితీయసానం ఆక్రమించాలి. కాని మనదేశంలో ప్రభుత్వ వ్యవస్థలకు కూడా మన శాసనసభలు ఇందులో తీసికట్టే. ఇది మన దురదృష్టం. ప్రభుత్వవ్యవస్థ గుర్తి పొగిడి ఈ సీటికి తేవడానికి బాధ్యత కొంతవరకు ప్రభుత్వానిదే. సెహ్రూ ప్రభుత్వం తన కార్యక్రమాల నిర్వహణకు తేవలం ప్రభుత్వవ్యవస్థలపైనే ఆధారపడిఉంది.

అంటే ప్రభుత్వవ్యవస్థల లందర్ని వెళ్లగొట్టే పంచాయితీరాజ్యాల స్థాపించమని చెప్పడం కాదు. ఏ ప్రభుత్వమూ, చివరికి బోలెవిక్ ప్రభుత్వంగాని, మరొక విప్లవప్రభుత్వంగాని ప్రభుత్వవ్యవస్థలతో నిమిత్తంలేకుండా పోపాలించలేదు. దక్షత, నీతిగల ప్రభుత్వవ్యవస్థం ఎప్పుడూ పరిపాలనకు (పార్లమెంటు డెమోక్రసీలో కూడా) వెన్నెముకవంటిది. కా

షాంఘై పతనంతో చీనాలో పరరాజ్య ప్రాబల్యానికి స్వస్తి

షాంఘై నగరపతనంతో చీనా అంతర్భుద్ధిలో ముఖ్యకాండ ముగిసినట్లే. దేశం విడిచి పారిపోయి ప్రమాదంలేని చోట్ల దాగిన కొమింటాంగ్ నాయకులు ఇందుకు విరుద్ధంగా ఎంత ప్రచారం చేసి నాసరే, యుద్ధంలో ప్రధాన భాగం ముగిసిపోయింది. ఇంక దేశంలో అక్కడా అక్కడా మిగిలిన కొమింటాంగ్ సైనికదళాల్ని చెదికిపట్టడం మాత్రమే మిగిలింది.

కమ్యూనిస్టు సైన్యాలు యాంగ్సిన్ నదిని దాటక ముందే, వారి గొరిల్లాదళాలు దేశ మంతటా తీవ్రంగా పని చేస్తున్నాయి. యాంగ్సిన్ నదికి దక్షిణంగా ఉన్న రాష్ట్రాలలో అనేక జిల్లాల్లో ప్రభుత్వాన్ని నిర్మించి, గొరిల్లాలు స్వతంత్రించి పరిపాలన సాగిస్తున్నారు కూడా. దేశమంతటా విజృంభిస్తున్న ఈ గొరిల్లాదళాలు ఉత్తరానగల కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వ ఉత్తరువులనే అనుసరిస్తున్నాయి. హైనాన్ ద్వీపం కూడా వారి చేతుల్లోనే ఉందని చెప్పవచ్చును. పడమటి మాసాలనుంచి దక్షిణ రాష్ట్రాలన్నిటిలోనూ విప్లవాలు ఉధృతంగా వచ్చాయి. ప్రభుత్వం నిస్సహాయంగా ఉండిపోయింది. దక్షిణ చీనా ఇంకెంతమాత్రం జాతీయ వాదుల చేతిలో ఉందని చెప్పడానికి వీలేదు. అనేక చోట్ల కమ్యూనిస్టు గొరిల్లాలు తమ ప్రభుత్వం స్థాపించి పరిపాలన సాగిస్తున్నారు.

షాంఘై పతనం చరిత్రాత్మకమైన ఘట్టం. సరిగ్గా ఇప్పటికి 107 సంవత్సరాలు షాంఘై నగరం పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యవాదుల దౌర్జన్యానికి కుతంత్రాలకీ అటపట్టుగా ఉంది. మొట్టమొదట 1842 లో బ్రిటిష్ వారు మంచూ చక్రవర్తులద్ద షాంఘైలో ఆశ్రయదానం పొందారు. పది సంవత్సరాలలో ఇతర యూరోపియన్ ప్రభుత్వాలు మంచూ చక్రవర్తుల అనుమతిపై ఆ నగరంలో తమతమ పతాకాలు ప్రతిష్ఠించాయి. అప్పటినుంచి షాంఘై అంతర్జాతీయ నగరం అయింది.

చేరిన పరాయిదేశవ్యాపారస్తులు ఆ నగరంలో మంచూ పాలకుల అధికారాన్ని రద్దు పరిచి స్వతంత్రంగా మునిసిపల్ పరిపాలన ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పుర పరిపాలనలో దేశీయులు చీనా వాసులకు ప్రమేయం లేకుండా చేశారు. రవాణా సుంకాలు బ్రిటిష్ వారి అజమాయిషీలోకి వచ్చాయి.

1860 లో మంచూ చక్రవర్తుల వైన తిరుగుబాటు వచ్చింది. పీపింగ్ రాజధాని నగరంనుంచి చక్రవర్తులు పారిపోయారు. విప్లవ కారులైన టైపింగ్ సుమం షాంఘై నగరంలో ఆగిపోయారు. అమెరికా సైనికదళ మొకటి షాంఘై నగరాన్ని యూరోపియన్ల నిమిత్తం కాపాడింది. షాంఘై సావరంగా బ్రిటిష్ అధికారులు టైపింగ్ సైన్య తరగబడి వారి నోడించారు. తిరిగి యూరోపియన్ల చేతిలో కీలబామ్యతయిన మంచూ చక్రవర్తి పరిపాలన స్థాపించబడింది.

సెక్యూటెన్స్ చీనాలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం స్థాపించాలనుకున్నప్పుడు, దేశమంతా పూర్తిగా జయిస్తేగాని షాంఘైపై దాడి చెయ్యకూడదనుకున్నాడు. విప్లవం ఆఖరయ్యే సమయంలో షాంఘై నగరానికి చిన్న సైన్యాన్ని విప్లవకారులు లాంఛనప్రాయంగా మాత్రం పంపించారు. కాని షాంఘై నగరం శ్వేతజాతుల కుతంత్రాలకు అటపట్టుగానే ఉంది.

విప్లవానంతరం 15 సంవత్సరాలలో షాంఘై నగరంలో పరిశ్రమలు చురుకైన పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వీనిలో బ్రిటిష్ వారి పెట్టుబడి అధికం. చీనాలో

విదేశ పారిశ్రామిక పట్టుబడిలో మూడింట రెండువంతులు షాంఘైలోనే ఉండగా ఇందులో మూడింట రెండువంతులు బ్రిటిష్ వారిదే. అయితే ఆధునిక జాతీయవాదంపై స్థాపించబడిన చీనా రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వం పారిశ్రామికాభివృద్ధి కార్యక్రమంపై తన దృష్టిని కేంద్రీకరించింది. ఈ పరిస్థితిలో కూడా జాతీయ ప్రభుత్వానికి, షాంఘైలోని విదేశ పారిశ్రామిక యజమానులకీ ఎక్కడా కలహమనేది సంభవించలేదు. మంచూ సామ్రాజ్యం అంతం కావడంతో విప్లవ విద్యేషులైన వారంతా షాంఘైలో చేరారు. వారికి పరాయిదేశవ్యాపారస్థుల అండ లభించింది.

దేశంలో కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వం క్రమక్రమంగా సుస్థిరం కావడంతో, నెమ్మదిగా ఈ విప్లవ విద్యేషులంతా కొమింటాంగ్ పక్షంలో చేర నారంభించారు. క్రమక్రమంగా జాతీయ ప్రభుత్వంలో వీరి ప్రాబల్యమే అధికమై పోయినది. వీరు దేశీయ ఆర్థిక పారిశ్రామికావసరాలతో విమిత్రం లేకుండా ఇష్టం వచ్చినట్లు పరిపాలన సాగించడం మొదలెట్టారు. షాంఘైలోని విదేశ వ్యాపారస్తులతో వీరు లాలూచీపడ్డారు. చీనా రిపబ్లిక్ సంస్థాపకుని ఆశయాలు వెనుకపడ్డాయి. కంగ్, నూర్గ్, చెక్, చెంగ్ మొదలైన కుటుంబాలు పరాయి పెట్టుబడిదారుల వీజంట్టుగా ఉండి, కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వంలో కీలకస్థానా లాక్రమించుకున్నారు. అమెరికా, బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదారుల ప్రాప్తితో వీరు చీనాలో కల్ల ధనవంతులైనారు. సెక్యూటెన్స్ భార్య చాన్ నూర్గ్ ముగ్గురు పుత్రికల్లో మొదటి ఆమె. ఆమె తరువాత మేలింగ్. ఈమె అమెరికాలో విద్య నభ్యసించింది. ఈమె చాంగ్ కై షేక్ ను వివాహం చేసుకోవడంతో చీనా పరిపాలనలో విదేశీయుల ప్రాబల్యం స్థిరపడి పోవడమే కాదు; చీనా రాజకీయ కుతంత్రాలలో షాంఘై ప్రధానకేంద్ర మయింది.

అప్పటికి కమ్యూనిస్టు లింక్ కొమింటాంగ్ లోనే అతివాదపక్షంగా ఉన్నారు. చీనాలో కల్ల పరిశ్రమల్లో ప్రథమ నగరమైన షాంఘై ఈ రీతిగా చీనా రాజకీయాలను కలుషితం చెయ్యడంవల్ల పెద్ద ముప్పు పుండని కమ్యూనిస్టులు గ్రహించారు. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థ సభ్యుడైన బోరోడిక్ సహాయంతో కమ్యూనిస్టులు తమ ఉద్యమాన్ని షాంఘైలో కేంద్రీకరించారు. చీనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమావేశం 1921 లో షాంఘైలో జరిగింది. 1922 లో బోరోడిక్ నాయకత్వంకింద షాంఘై పెద్దసమ్మె జరిగింది. రెండు సంవత్సరాలలో చీనా పారిశ్రామిక కార్మికుల సంఘాలు బలపడ్డాయి. దీనితో విదేశ పెట్టుబడిదారులకీ, వారి వీజంట్లకీ భీతి పుట్టింది. వారు కార్మికోద్యమాన్ని అణచడానికి అనేకవిధాల యత్నించారు. సెక్యూటెన్స్ కార్మికోద్యమంనుంచి విముఖుని చెయ్యడానికి యత్నించారు. కాని విఫలమైనారు. సెక్యూటెన్స్ ఆరంభంనుంచి కార్మికోద్యమానికి వేత కారి, కార్మికోద్యమాభివృద్ధి నిమిత్తమే మాస్కో ఏజంటుని శంకించక బోరోడిక్ సలహాదారుగా పెట్టుకున్నాడు. అప్పటికి చీనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ పూర్తిగా మాస్కో చేతుల్లో ఇమిడిపోయింది.

సెక్యూటెన్స్ మృతితో కొమింటాంగ్ లోని పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహంలో పడి ధనవంతులైన నాయకులచేతిలో ప్రభుత్వం పడింది. షాంఘైలో కార్మికోద్యమాన్ని, కమ్యూనిస్టు పార్టీని అణచడానికి విదేశ వ్యాపారులకీ కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వంలో మంచి

మిత్రులు దొరికారు. వారిచేతిలో చాంగ్ కై షేక్ వీలైన పరికర మైనాడు!

షాంఘై నగరంలో వీరంతా కలిసి కార్మికోద్యమాన్ని అణచడానికి కంకణం కట్టుకున్నారు. 1926 నుంచి కార్మికుల్ని అమానుషంగా కీడించ నారంభించారు. షాంఘై కార్మికోద్యమకారులందరూ చాంగ్ కై షేక్ పరిచయంలో. నగరంలో వారి స్థావరాలెక్కడున్నాయో అతనికి తెలుసు. హచ్ మెంగ్ అనే అతనికి అధికార మిచ్చి షాంఘై పంపాడు. కార్మికోద్యమకారులనేకమంది ప్రాణాల్ని వీరిద్దరూ ఆహుతి పుచ్చుకొన్నారు. కార్మికోద్యమాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేశారు.

దీనికి ప్రీతిచెందిన విదేశపారిశ్రామిక యజమానులు చాంగ్ కై షేక్ ను అపారంగా ధన సహాయం ఇచ్చారు.

షాంఘైలో దాగిన చీనా ధనిక వర్గాలు చాంగ్ కై షేక్ ను ధనం ధారపోసి, ఉత్తర రాష్ట్రాల్ని యుద్ధ నాయకులను గెలిచి సంపాదించడానికి తోడ్పడ్డారు. విదేశ వ్యాపారులు షాంఘై నగరంలో మున్సిపల్ ప్రభుత్వంలోకి ముగ్గురు చీనాదేశీయుల్ని చేర్చుకున్నారు.

అయితే ఒక్క విశేషం ఉంది. ఆ నాడు షాంఘైలో కమ్యూనిస్టులకు గురైన చే ఎకలై మొదలైన వారు మాస్కో జైల్లో తూచా తప్పకుండా అనుసరించేవారు. షాంఘై నగరాన్ని విడిచిపెట్టడంతో చీనా కమ్యూనిస్టుల్లో పెద్దపరివర్తన కలిగింది. వారి ఉద్యమ స్వరూపమే మారిపోయింది. అప్పటినుంచి వారి కార్యక్రమంలో పారిశ్రామిక కార్మికోద్యమంకంటే, రైతు ఉద్యమం ప్రధానాంశ మయింది. మాస్కో పట్ట వారి విధేయతకూడా సన్నగిలింది.

కమ్యూనిస్టులు నిర్ణయించినది మొదలు జపాన్ ఆక్రమణకి లోబడేవరకూ షాంఘై నగరాన్ని చీనా ధనికవర్గాల సహాయంతో విదేశ పారిశ్రామిక యజమానులు విచ్చలవిడిగా వీలారు. దాదాపు 18 సంవత్సరాలు చీనా ఆర్థిక వ్యవస్థ విదేశీయులు విచ్చలవిడిగా దోచుకున్నారు. వారి చీనా వీజంట్లు అపారంగా ధనాగ్రసారీ చేశారు. ఈ అంతర్జాతీయ నగరంలో జాతీయ భావానికే తావు లేకపోయింది. దేశహితాన్ని పూర్తిగా విస్మరించిన ధనికవర్గాలు ప్రజల్లో స్వార్థప్రకృతిని పెంపొందించేవారు. ఈ వాతావరణంలో దేశద్రోహం వ్యాపారం మరుగున గొరవాదరాల నార్జించింది. అన్నిటా అవినీతి ప్రబలింది. కుట్రదారులు కోటికోట్ల లెనారు. పరిపాలకుల ద్రవ్యవ్యాపారంపైన కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వం ఇన్నేట్లు నడిచింది.

1939 లో షాంఘై నగరం జపాన్ సైన్యాల వశమయింది. అయితే షాంఘైలో వారి ప్రాపు కోత ద్రోహులకీ కొరవ లేకపోయింది. శ్వేత జాతులవారిని జపాన్ పాలకులు అవమానించేవారు. అయినా వారు వ్యాపారాన్ని అంటి పెట్టుకునే ఉన్నారు. చీనా జాతీయులకు శ్వేత జాతుల ప్రాపులపై జపానీయుల ప్రాపు అంతగా రుచించలేదు. అయితే జపాన్ పాలకులు షాంఘైలో పరిశ్రమల్ని చాలా వృద్ధిపరిచారు.

ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామం సమాప్తి కావడంతో, నూరు సంవత్సరాల అనంతరం షాంఘై నగర పరిపాలన చీనా దేశీయుల చేతిలోకి వచ్చింది. అమెరికా యూరోపియన్ వ్యాపారులకిచ్చిన పరిపాలన హక్కులు 1939 లోనే అంతరించాయి. షాంఘై నగరం చీనాదేశంలో చేరిపోయింది. జపాన్ వారు నిర్మించిన విద్యుచ్ఛక్తియంత్రాలు, భారీపరిశ్రమలు చీనా ప్రభు

త్వానికి దక్కాయి. జాతీయ ప్రభుత్వాని కిది రాజకీయవిజయ మైనప్పటికీ, షాంఘై నగరానికి విపర్యయ మయింది. బహువిధజాతులకు చెందిన వారి పరిపాలనలో వృద్ధి చెందిన ఈ నగరం ప్రపంచంలో ప్రధాన నగరాలలో ఒకటయింది. నగర పరిపాలనలో ఇదివరలో ఎంత అవినీతి ప్రబలినా; నగరం పరిపూర్ణంగా ఉండేది. చీనా దేశం ఆర్థిక జీవనానికి షాంఘై నగరం చేహార్చిక దింతంత కాదు.

కాని కొమింటాంగ్ చేతుల్లో పడినవెంటనే నగరపరిపాలన దోషభూయిష్ట మైపోయింది. నగరసాందర్యం వాసి తరిగింది. నగరంలో నేరాలు పెచ్చుమీరాయి. ఏధిధిలో చూసినా మరీతో నిండిపోయింది. నగరం రూపమే మారిపోయింది. బ్లాక్ మార్కెటింగ్ బహిరంగంగా జరిగేది. అది అసలు వ్యాపారాన్ని మించిపోయింది. కార్మికోద్యమాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా అణిచేసి, అనేక ప్రాణాలు బలి తీసుకున్న టు హచ్ మెంగ్ నగరవ్యాపార ప్రముఖుడైనాడు. నగర పరిపాలన చేరుకు చీనా దేశీయుల నిర్వహణలోనే ఉన్నప్పటికీ, వాస్తవంగా అమెరికా వ్యాపారస్తులే అధికారులైనారు. బ్రిటిష్ వారి అధిపత్యం వెనుకబడింది. అమెరికా కాన్సలేట్ అధికారం అంతా వాస్తవం చేసుకుంది. షాంఘై నగర వ్యాపారంలో డాలర్ నిరంకుశాధికారం చలాయించింది. షాంఘై నగరవాసులంతా అమెరికా యాసతో ఇంగ్లీషు మాట్లాడేవారు. అమెరికా ఫక్కి దుస్తులు ధరించేవారు. షాంఘై అమెరికా అనుకరణలో, పూర్వవాతావరణం పూర్తిగా నశించింది. పూర్వం శ్వేతజాత్యహంకారం గోచరించినా ఇప్పటిమాదిరిగా ఎన్నడూ లేదు. ఇప్పుడు అమెరికా వలసగా మారిపోయింది.

కాని చీనా ఆర్థిక పరిస్థితి కూలిపోవడమే కాదీ షాంఘై పరిశ్రమల్లో భగ్గులకా నారంభించాయి. షాంఘైలో పరిశ్రమలకి కావలసిన వ్యర్థ ప్రతి మొదలైనవి కరువైనాయి. ఇదిగాక కార్మికుల సంఖ్య తగ్గిపోయింది. ఈ పరిశ్రమల్ని ఎలాగైనా నిలబెట్టి కమ్యూనిస్టులకి శృంగభంగం చెయ్యాలని అమెరికన్లు స్వదేశంనుంచి ప్రతి దిగుమతిచేశారు. కాని ఇలా దిగుమతైన ప్రతి అలా బ్లాక్ మార్కెట్ లో చేరేది. ఈ బ్లాక్ మార్కెట్ కి వీజంట్లు కొమింటాంగ్ అధికారులే. దీనితో పార్కరీలు మూతపడ్డాయి. కార్మికుల్లో అసంతృప్తి చెలరేగింది.

షాంఘై కార్మిక సంఘాల నెప్పుడూ చీనా దేశంలోని ఇతర సంఘాలతోగాని కమ్యూనిస్టులతోగాని చేరకుండా పారిశ్రామిక యజమానుల కొమింటాంగ్ గూఢచారిశాఖ అత్యంత జాగ్రత్త పడించాయి. షాంఘైలో కార్మికుల వేతనాలపైపూర్తిగా ఇతర ప్రాంతాల కార్మికుల వేతనాలకంటే అధికంగానే ఉండేవి. అయినా కమ్యూనిస్టులు నగరంలో రహస్యంగా తమ శాఖలు స్థాపించుకో గలిగారు. కమ్యూనిస్టు సేనలు క్రమక్రమంగా విజయాలు సాధించడంతో నగరంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలపడ సాగింది. చివరికి ఈ సంవత్సరారంభం నుంచి కొమింటాంగ్ ఎంత యత్నించినా ఈ రహస్య ద్యమాన్ని అణచలేకపోయారు.

షాంఘై పతనంతో ఆసియాలో కల్ల ప్రధానమైన పారిశ్రామిక నగరం కమ్యూనిస్టుల వశమయిందన్నమాట. కొమింటాంగ్ తంత్రజ్ఞులు, ధనికవాదులు ద్రోహుల శకం అంతరించి దన్ను మాట. చీనా రాజకీయాల్లో అవినీతికి తల్లివేరు తెగినట్లే. శ్వేతజాతుల దౌర్జన్యానికి అహంకారానికి, వలసకీ, స్వస్తి చెప్పినట్లే. పాశ్చాత్య దేశవాసుల దురాక్రమణ నెదిరించి కమ్యూనిస్టులు 1927 లో ప్రారంభించిన స్వాతంత్ర్య సమరం అంతమయింది.

అయితే దక్షిణాన హంకాంగ్ నగరం ఒకటైంది. అది బ్రిటిష్ వలస. కమ్యూనిస్టుల నెదిరించడానికి బ్రిటిష్ వారు హంకాంగ్ లో సర్వసన్నాహాల చేస్తున్నారు. ఆర్థికంగా చీనాదేశాన్ని దోచుకుంటున్నా బ్రిటిష్ వ్యాపారస్తుల్ని కమ్యూనిస్టులు ఉండనిస్తారా? అవసరమైతే బ్రిటిష్ వారితో కూడా యుద్ధానికి వెనుకంజ నెయ్యరని కమ్యూనిస్టులు యాంగ్సిన్ నదిలో నిరూపించారు. బ్రిటిష్ యుద్ధనౌకల్ని ఫిరంగులతో కాల్చినప్పుడు బ్రిటిష్ వారి కేమా చెయ్యలేక పోయినారు. హంకాంగ్ లో తమ బలాల్ని

నేటి ప్రపంచం

★ హంపై నగరపతనం : హంకాంగ్ లో బ్రిటిష్ సైనికసన్నాహాలు

★ పారిస్ విదేశాంగమంత్రుల సమావేశం

హంపై నగరం 25 వ తేదీ బుధవారంనాడు కమ్యూనిస్టుల వశమయింది. నూ రెళ్ళ పరాయిదేశ పరిపాలన అంతమయింది. దీనితో పాశ్చాత్యుల స్వప్న ప్రపంచం, భౌగోళికాలు అంతరించిన నేనా అని జపాన్ జాతీయ ప్రతిక వ్రాసింది. “విదేశ సామ్రాజ్య వాదుల పీఠనలో గడిచిన ఒక శతాబ్దపు చరిత్ర దుస్వప్నంవలె చరిత్రగతమైపోయింది. వర్తమానకాలం యుగ సంధి అని చెప్పవచ్చును. హంపై నగరం చీనా శక్తిపాలక తిరిగి సంక్రమించడంతో అన్యదేశాలతో చీనా వ్యవహారాలు చక్కబడగలవని ఆశ పడవచ్చును.” అని ఆ ప్రతిక వ్రాసింది.

నిర్దిష్టత :

జాతీయ సైన్యా లెంత ప్రాణాలాశి యుద్ధం చేసినా నగరక్షణవిషయమై ప్రజల కే చీకూ చింత లేకపోయింది. ఇవాళ కాకపోతే రే వైనా పోవలసినవాళ్ళే అని ప్రజలు భావించినట్లున్నారు. ఎలాగూ రాక తప్పని కమ్యూనిస్టులతో సరిపెట్టుకోవడం మంచి దనుకున్నారు. - వాంగ్ లూ నదీ తాళి మార్గాన్ని జాతీయ సైన్యాలు కొన్ని తప్పించుకున్నాయి. మిగతావి నూర్లోవద్దకు పారిపోయాయి. తరవాతి రెండు రోజులకి జాతీయ అందరూ చిక్కారు.

కమ్యూనిస్టుల తుపాకులకు వేలాడిన సైనికులు బలెవారు. మిగిలినవారు కాకిదుస్తులు, ఆయుధాలు పారవేసి ప్రజల్లో కలిసిపోయినారు. వై దీలు గా చిక్కినవారిలో ఇష్టపడినవారిని కమ్యూనిస్టులు తమ వైస్యంలో చేర్చుకున్నారు.

ఒకవైపున కమ్యూనిస్టు సైనికులు నగరాన్ని ఆక్రమించుకుంటూ ఉండగా, మరొకవైపున నగరంలో విద్యార్థులు వారిక ప రీ క్షు ల కు ‘ర్చుని నిశ్చింతగా ప్రాసుకుంటున్నారు. క్రైస్తవ మత ప్రచారకసంఘాలు తమ సభలు మానలేదు. వర్తకవ్యాపారాలు ముందగించలేదు.

హంపై నగరవాసులు పాశ్చాత్యుల పురపాలనకు, పీఠనకూ ఎలా సహించారో, జపాన్ ఆక్రమణ కాలా తల్పాగారో, ఆచరితగా కమ్యూనిస్టులకూ తల్పాగారు. జాతీయవాదుల పరిపాలనలో అమెరికన్ ఆర్థికాధికారానికి తల్పాగారు. చివరిరోజుల్లో జాతీయవాదుల నిరంకుశ పాలనకూ తల్పాగారు. ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టు లాచ్చి నందుల తల్పాగి అంగీకరించారే కాని ఆనందోత్సాహాలు ప్రకటించలేదు.

ప్రభువులు మారినా ఇప్పటికీ ప్రజల జీవిత విధానం మారలేదు. ఎప్పటికీగా సాగిపోతోంది.

కాని కమ్యూనిస్టుల నెలలించడానికి బ్రిటిష్ వారు హంకాంగ్ లో సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. సన్నాహాలకి రెండింటలు ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రచారం ఒకవైపున, కమ్యూనిస్టుల నీతి ఉదారయిది సక్రమవర్తనగురించి మరొకవైపునా

వృద్ధిపరుస్తున్నట్లు మాటిమాటికీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వార్తలు ప్రచారం చేస్తోంది. కమ్యూనిస్టుల్ని భయపెట్టాలని బ్రిటిష్ వారి ఉద్దేశం కాని దేశమంతా ఆక్రమించుకోగలిగే కమ్యూనిస్టులు బ్రిటిష్ వారికి భయపడరు. కామంటాంగ్ విమానాలు బాంబులు వేస్తున్నా హంపై నగరముఖంలో జంకని కమ్యూనిస్టులు దేనికి వెరువరు. చీనాతో కమ్యూనిస్టులు చేయవలసిన ఆఖరు యుద్ధం హంకాంగ్ లో జరగవచ్చును. లేదా బ్రిటిష్ సింహం పిల్లిలా జారిపోవచ్చును.

ప్రచారం జరుగుతోంది. కమ్యూనిస్టు పరాయి దేశసుల్పి గౌరవంగానే చూస్తున్నారని వార్త పంపడం రాయిటర్ వార్తాసంస్థ ఏ రోజునా మరిచిపోదు. హంపైలోని అమెరికన్ కాన్సలేట్ కమ్యూనిస్టుల వశమైన ఇతర నగరాలలో విమాన తంతి రవాణా సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చెయ్యడానికి యత్నిస్తున్నారూడా. బ్రిటిష్ వారు హంకాంగ్ నిలబెట్టుకోవాలని యత్నిస్తున్నారు. కాని హంకాంగ్ లో అప్పుడే కమ్యూనిస్టుల గోరిల్లాలు పరిపాలకుల్ని తిప్పలు పెడుతున్నారు. హంకాంగ్ తో కమ్యూనిస్టుల చీనా విజయం పూర్తి అవుతుంది.

మలయా :

మలయాలో వాస్తవ పరిస్థితిని రాయిటర్ వార్తాసంస్థ సరిగా తెలుపుతున్నదా అనే సందేహము కలుగుతోంది. కమ్యూనిస్టు మాకల్ని, బ్రిటిష్ సైనికులు, గూర్ఖాలు వేలాడుతున్నారనీ, ఇంక మలయాలో కమ్యూనిస్టులు తిరిగి తలెత్తలేరనీ రాయిటర్ విశేషరులు వ్రాస్తున్నారు.

అయితే బ్రిటిష్ పాలకులు అడవుల్లో దాగిన కమ్యూనిస్టుల్ని ధ్వంసం చేయడానికి విమాన దర్గాలు పంపి బాంబులెందుకు వేయిస్తున్నారు? బ్రిటిష్ వారు విమానాల సహాయంతోనూ, టాంకుల సహాయంతోనూ యుద్ధం చెయ్యవలసి వచ్చేటంతగా పరిస్థితి విషమించయినా ఉండాలి. లేదా పరిస్థితి విషమంగా లేకపోయినప్పటికీ, కమ్యూనిస్టుల్ని దండించే మిషన్ కార్యకోద్యమాన్ని అణచడానికి ఈ దౌర్జన్యానికి దిగినా ఉండాలి. రెండింటిలో ఏది వాస్తవ పరిస్థితి?

బ్రిటిష్ పరిపాలకులు ప్రదర్శిస్తున్నది దుర్బల దౌర్జన్యంకూడా. కమ్యూనిస్టుల నణచలేక అమా యుకులైనవారిని చేతికి చిక్కినవారిని శిక్షిస్తున్నారు. కమ్యూనిస్టు పక్షంతో సంబంధం లేక పోయినా భారత కార్యకోద్యమ నాయకుల్ని దారుణంగా హత్య చేస్తున్నారు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య శేషాన్ని కాపాడుకోడానికి పాలకులు అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఆయుధం చేత

ఉన్నదనే నేరానికి గణపతిని ఉరితీశారు. వీధి సేనను కాల్చి చంపారు. మరొక నాయకుని ఉరి తీయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

పంజాబ్ లో సత్యాగ్రహదినాల్లో ఆయుధానిషే ధాజ్ఞకం పె దారుణమైన శాసనాన్ని మలయాలో అమలు జరిపారు. విమానదాడులు జరిపి బాంబులు వేసి కొండచరియల్లోని గ్రామాల్ని ధ్వంసం చేస్తున్నారు.

జాగ్రత్తంతో జాతీయోద్యమాల్ని కాని, కార్యకోద్యమాల్ని కాని నిర్మూలం చెయ్యడం అసంభవ మనే విషయాన్ని బ్రిటిష్ వారింకా గ్రహించినట్లు కనిపించదు. జాతీయోద్యమ బలాన్ని గుర్తించే బ్రిటిష్ వారు భారతదేశాన్ని విడిచిపెట్టి వెళ్లారనే వాదాని కిది విరుద్ధమైన తార్కాణం. స్వదేశ ఆర్థికస్థితికి అనుగుణ్యంగా మాత్రమే వారు ప్రవర్తించారనాలి. గ్రీన్ మొదలైన దేశాల్ని విడిచిపెట్టినట్లే భారతదేశాన్ని విడిచి వెళ్లారు. అమెరికా ప్రాబల్యం ఈదేశాల్లో విస్తరించుచెయ్యాలని వారి కోరిక. మలయా సహజసంపద బ్రిటిష్ వారికి అవసరం. మలయాకు సమీపంలోనే అమెరికన్ ప్రాబల్యం వ్యాపించడం బ్రిటన్ కి అవసరం. అందువల్లనే ఆర్థికంగా నీరసించిపోయిన భారతదేశాన్ని అమెరికాకు ఒప్పగించాలనుకున్నారు. కాని అమెరికా పెట్టుబడి అంతా యూరప్ లో కేంద్రీకరించబడింది. భారతదేశంలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి అమెరికా సంకోచిస్తోంది. తీరా పెట్టుబడి పెట్టి, ఆర్థికంగా వృద్ధిపరిచినప్పటికీ, ముస్లింలు అమెరికా రష్యాలు మధ్య జరగనున్న యుద్ధంలో భారతదేశం అమెరికాపక్షం వహించడనే అనుమానం వారిలో బలంగా ఉంది.

మలయాలో బ్రిటిష్ వారు తమకు అవసరమైన వస్తువుల సమైక్య భారతదేశంలో పంపించడా కాపాడుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది. కాబట్టి కార్యకోద్యమాన్ని అతి నిర్దాక్షిణ్యంగా అణిచి వేస్తున్నారు. ఇప్పటికి వాదాపు 70 మందిని ఉరి తీశారు. ఆసియా అంతటా ఈ చర్యలవల్ల శ్వేతజాతుల పట్ల ఎన్నడూ లేనంత ద్వేషం రగ

ల్గాంట్లోంది. దీని ఫలితం వెంటనే హంకాంగ్ లో కనిపించక పోదు.

పారిస్ సమావేశం :

బెర్లిన్ నగరంలో పశ్చిమ ప్రభుత్వాల ఆక్రమణలో ఉన్న ప్రాంతాల్లో రైల్వే కార్యకుల సమ్మె జరుగుతోంది. పారిస్ లో అమెరికన్, రష్యన్, బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి విదేశాంగమంత్రుల సమావేశం తోపాటు, బాన్ లో పశ్చిమ జర్మనీ ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం 28వ తేదీ సోమవారంనాడు ప్రారంభమైనాయి.

బెర్లిన్ నగర ప్రతిష్టంభన పరిష్కరింపబడిందనుకున్నంతకాలం పట్టణం తిరిగి సమృద్ధి రైళ్ళు నిలిచిపోడానికి. జర్మనీ భవిష్య ద్రాజ్యాంగం, ఆర్థికవ్యవస్థను గురించి అగ్రరాజ్య విదేశాంగ మంత్రులు చర్చించడానికి సమావేశమౌతున్నారు. కాని ఫెడరల్ రాజ్యాంగంకింద ఒక ప్రభుత్వం పశ్చిమజర్మనీలో అదే సమయాన సృష్టించబడింది.

ఇంక పారిస్ సమావేశాలకి విదేశాంగ మంత్రులే ఆకేతో వచ్చారు? బెర్లిన్ రవానా దిగ్బంధాన్ని తొలగించి రష్యా ఏదో కొత్త ఎత్తు ఎత్తి ఉండాలి. లేదా జర్మనీలో పన్నాగాలు పారలేదని తలచి, పశ్చిమ ప్రభుత్వాలతో సమాధానం చేసుకోవడం మంచిదని రష్యా తలచి ఉండాలి. రష్యా ఎ.జే.దో కనిపెట్టాలనే ఉద్దేశంతో మాత్రమే పశ్చిమ విదేశాంగ మంత్రుల పారిస్ సమావేశానికి వచ్చినట్లు కనిపిస్తుంది.

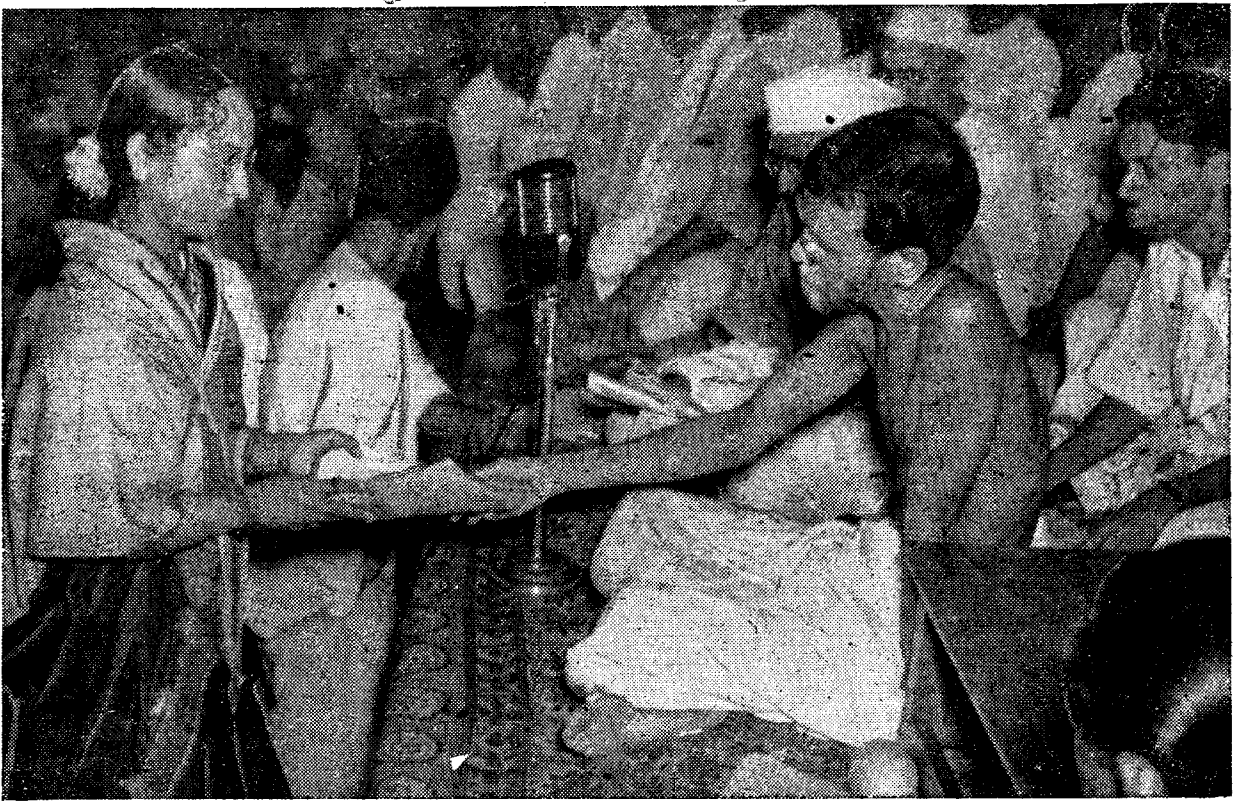
రూప్ ప్రాంత పరిశ్రమలగురించి రష్యా ప్రమేయం ఉండరాదనే విషయంలో అమెరికా బ్రిటన్ ప్రాస్తుదేశాలు పట్టుదలగా ఉన్నాయి. ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ రాజ్యాంగాన్ని తప్ప మిగిలిన రాజ్యాంగాన్ని అంగీకరించకూ డడనికూడ ముందే ఈ దేశాల ప్రభుత్వాలు నిశ్చయించుకున్నాయి.

పరిష్కారావకాశం :

ఆసియాలో కమ్యూనిస్టులు విజయాలు సాధిస్తున్నందువల్ల యూరప్ లో రష్యాకు ఒక పెట్టి కిందికి దిగినా ఫరవాలే దనుకున్నారు కాబోలని పశ్చిమదేశరాజకీయవేత్త లూహించారు. తదనుగుణంగానే పారిస్ సమావేశారంభంలో రష్యాన్ విదేశాంగమంత్రి విషిన్స్కి జపాన్ సమస్యనూ కూడా త్వరలో చర్చించవలసి ఉంటుందని జ్ఞాపకం చేశాడు. ఈమారు జపాన్ గురించిన సమావేశంలో కమ్యూనిస్టు చీనా ప్రభుత్వం పాల్గొంటుందనికూడా ముచ్చటపడింది.

జర్మనీ మీకు వొడిలేస్తాం; కొరియా జపానులు మాకు వొడిలేయ్యండి అని రష్యా చేరమాడబోతున్నదని పశ్చిమదేశాల్లో అందరూ భావిస్తున్నారు. ఇదే నిజమైతే, మరో ప్రపంచ యుద్ధ ప్రమాదం ఇప్పుడు లేదన్నమాట. తాత్కాలిక

(17-వ పేజీ చూడుడు)

దక్షిణభారత హిందీ ప్రచార సభ స్నాతకోత్సవసందర్భములో ఉత్తరగ్రామ విద్యార్థులకు విశోభావావేగము యోగ్యతాపత్రము లిచ్చి నప్పటి దృశ్యం.

సాహిత్యమీమాంస :

రాజస్తాన్ సాహిత్యం

శ్రీ బసిరెడ్డి ఈశ్వరరెడ్డి

జీవితంనే స్వతంత్ర రాజస్తానం భారత యూనియన్ లో విలీనమై పోయినది. వెయ్యేండ్లుగా విశాల భారతదేశంలో స్వతంత్ర జ్యోతిని వెల్లించిన రాజపుత్రసానం సమయోచితంగా తన కృత్రిమ పౌరుష ప్రపు తి బాతీయ జ్యోతిగా మార్చుకొనడం ముదావహమైనది. వ్యక్తి భావములే సాహిత్యంలోకూడా ప్రతి ఫలించును గనుక రాజపుత్రుల చరిత్రవలె రాజపుత్ర సాహిత్యంకూడా మహాజ్వలమైనది. రాజపుత్ర కవుల రక్తసక్తమైన లేఖితోయాధార్య కథనంతో ఓఖించబడిన యీ సాహిత్యం ప్రపంచ సాహిత్యంలో ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును కల్గినది నటలలో సందేహము లేదు. కర్నూల్ బ్రాడ్ మొదలగు విదేశీయులచే విమలించబడిన రాజపుత్రుల రణ వీరత్వం వారి సాహిత్య సౌష్ఠవం మరపురానిది.

జీవితంలోని తుఫానుల్లో కల్లోలక్షోభితమైన కాలంలో ఉత్తమ వీరరసప్రధానమైన సాహిత్యము మాత్రమే సృష్టింపబడుట కనకాశ సున్నది. ముసల్మాన్ విజయంబున మ్రోగునట్టి కాలములో ఆబాలగోపాలం రాజపుత్రులు స్వాతంత్ర్యమును నిలబెట్టుకొనుటకు పూర్ణాహుతి ఆగు సమయంలో లిఖించబడిన రాజపుత్ర సాహిత్యం అత్యుజ్వలముగా నుండునని చెప్పనక్కరలేదు. రాజపుత్రకవులతర భావలలోని కవులవలె యితరులు చెప్పు విషయముల నాధారముగా ఉంచుకొని వీరరసచిత్రణ చేయలేదు ఒక చేతితో కలం వరొక్క చేతితో కత్తిరి పట్టుకొని కత్తిర్చారా సంపాదించిన అవధివాల్ని కలంద్వారా వ్యక్త పరచు రాజపుత్ర కవులు రచించిన సాహిత్యం భారతీయసాహితీ రంగములో అతివిలక్షణమైనది. అచ్చటి కవులు శాంతి సమయాల్లో సాహిత్యరచయితలుగానూ అవసరమైనప్పుడు వీరులుగానూ ప్రవర్తించేవారు మహారాజుల లోబాటు యుద్ధరంగమునకు వెళ్తుతూ తమ వీర గీతాలతో సైనికులలో నవ చైతన్యాన్ని మూర్చిని కల్పించేవారు. వారు స్వాసభవాలనూ వాస్తవిక ఘటనలనూ చిత్రించినందుననే రాజపుత్ర సాహిత్యం చదివిన ప్రతి పాఠకుడూ ఉత్సాహంతో విజయ గర్వంతో ఉబ్బొంగ గలడు. వీరరస వర్ణనను అనుభూతి జన్యమైన ఉత్సాహంతో ఛాయాచిత్రంలోని దృశ్యంతల స్ఫుటంగా వివరించినప్పుడే పాఠకునకు తనంతట కల్గును కానీ, అనేక కవులవలె కొన్ని యుద్ధ సామానుల కేర్లను లెక్కించినంత మాత్రమున కల్గుదు. అనేక పూర్వ కవుల లెని యుద్ధరంగం లోని శత్రు మాంసాదులను కట్టిస్తే వీరభీష్మరసం కాక వీరరసం కల్గునన కొనుట పొరపాటు. రాజ

పుత్రసాహిత్యంలో అనవసర వర్ణన తక్కువగా విషయవివరణ ఆకర్షకరంగా కన్పిస్తుంది.

వాస్తవంగా చూచిన ఘటనలే వర్ణించబడుట వలన యీ రాజపుత్ర సాహిత్యంలో నిజగూ స్వాభావికత్వము ఎక్కువగా నుండును. విశ్వకవి రవింద్రుడు ఈ సాహిత్యంలోని కొన్ని విషయములను విని ఆనందంతో ఆశేతంతో అన్నాడు భక్తిరస కావ్యాలు పానశేతంలో విశేషంగా ఉన్నవి. రాధాకృష్ణుల ఆధారంతో రచించబడిన ఉత్తమాధమసాహిత్యము ప్రతి భాషలోఉన్నది. కానీ రాజస్తాన్ తనరక్తంతో నిర్మించిన సాహిత్యంతో సమానమైన సారస్వతం యితర భాషలలో దుర్లభం. రవింద్రుడు చెప్పినట్లు స్వరక్తంతో స్వాభవాలతో రచించబడిన సాహిత్య మిది యొక్కతే. విస్తృతి సముద్రములో మునిగిపోయిన రామాయణ భారత వీర గాథలను పునఃస్మృతికి తెచ్చునది రాజస్తాన్ సాహిత్యమే.

రాజపుత్ర సాహిత్యంలో అతిశయోక్తి పూర్ణమైన వీరగాథలేగాక అతివాస్తవికమై ఆధునికకాలానికికూడా సరిపోవు రచనలు కూడా ఉన్నవి. ఆకృరుయొక్క అవార వాహినిని నిరాయుధులై నిస్సహాయులైన రాణా ప్రతాపునివంటి కొందర స్వాతంత్ర్యసింహులు లేదుగొనుట ఆశ్చర్యకరంగా. రాజపుత్రుల ప్రాచీన సాహిత్యం, పృథ్వీరాజు మొదలగు రాజపుత్రులు ముసల్మానులను నిర్బించి విస్తరించిన వీరగాథలతోనూ రాజపుత్రుల రణదుర్లయత్వము తోనూ నిండియున్నది. కానీ మధ్యకాలంలోని సాహిత్యం స్వాతంత్ర్యరక్షణకు కష్టించు క్షేత్రములతో నిండియున్నది. దీనివలన ఆరంభంలో ఘోరీ మొదలగు శత్రువుల నిర్బించునట్టి రాజపుత్రులు కాలక్రమంలో మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యస్థాపన తరువాత దెబ్బకాముకొనుటకే తమ స్వరక్షణకే అనేకక్షేత్రములను సహించు కొనవలసి వచ్చెనని తెలియుచున్నది. రాజపుత్రుల స్వాతంత్ర్యకాంక్షను వెల్లడించే ఒక గీత యొక్క భావార్థ మిది ఆకృరు అధీనతను స్వీకరించుకుండా రణరంగములో మరణించడమే మాచరమలక్ష్యం. ఎందుకనగా పరాధీన దుఃఖమును పొందిన తరువాత మేము రాణాప్రతాపుడూ మరి జీవించజాలము. మేమూ రాణాప్రతాప్ అరణ్యాల్లో మేళింపడనే అమ్మగోపముగా గుజిస్తూ కాలయాపన చేస్తాం కానీ అక్కర్లేయొక్క ఆరామసౌధములు మాకు నరక తుల్యములు... ..

రాజపుత్రసారస్వతం యొక్క ముఖ్య విశేషమేమనగా, అందులో కథా తత్త్వం యితరసా

మునకూ సామంజస్య మొనగూరుస్తూ కావ్యములు రచించబడినవి. ఐతిహాసికమై (Historical) కావ్యాల్లోకూడా యథాతథంగా చిత్రించబడుట అరుదు. ఐతిహాసికకవ్యకృతులు సాహిత్య రంగములోనికీ తీసికొని వచ్చినప్పుడు కథాసౌష్ఠవానికై ఆ వ్యక్తుల వాస్తవికచరిత్రలో కొంత మార్పుచేయవలసి వచ్చును. ఒక అస్సామ్ భాషను మినహాయితే ప్రాచీన భారతీయ భాషలో శుద్ధమైన "హిస్టరీ"లు చాలావరకూ లేనట్లే రాజపుత్ర సాహిత్యం ఐతిహాసిక వ్యక్తులే నాయకులుగా రచించబడుటవలన రాజపుత్ర సాహిత్యంలోని అనేక కావ్యములను వర్ణనాత్మకమై మరొక మైన కైలిలో రచించబడిన "హిస్టరీ"లవచ్చును. ఆ సాహిత్యమును పూర్తిగా పరిశోధించినచోట అనేకచారిత్రకాంశములు బయటపడగలవు. విచారకరమైన విషయమేమనగా మన యీనాటి చరిత్రలో ఉత్తమోత్తమ ప్రభువుగా కర్ణించబడిన ఆకృరు చక్రవర్తి ఆనాటి కవులతో, మోసగాడుగా కాటిబృదుగా వర్ణించబడ్డాడు ఆకృరు కల్గిన పరియను భాష రాజభాషగా సంస్కృత ప్రాసను సాక్రమించుకొనగల్గినది. మేవాడును నాశించేసి, స్వాధీనత సంగీకరించక ఆరావలీపర్వతములలో దాగిన రాణాప్రతాపుని తన కే ఉపద్రవం లేకున్నా అనేకవిషయములుగా కష్టములపాలైసి పిడించిన ఆకృరును కరుణామయుడైన చక్రవర్తి యనబాలము. అనేకైతిహాసిక వ్యక్తులయొక్క ఉత్తమాజ్ఞుల చరిత్రమూ వారి లోపములూ కూడా యీ రాజస్తాన్ సారస్వతంలో యథార్థంగా రచించబడినది.

వీరసాహిత్యక కావ్యములకే ప్రాధాన్య మివ్వడము వలన రాజస్తాన్ సాహిత్యంలో తదితర రసచిత్రణకే అవకాశము లేదని చెప్పగూడదు. పతి యుద్ధరంగమునకు వెళ్ళినప్పుడు సతియొక్క విభావానభీషము లతినూత్నముగా ఉత్సాహ కర్తమైన కైలిలో వర్ణించబడినవి. అనేక సంస్కృత కవులూ తదితరులూ స్త్రీని శృంగార స్వరూపములో దర్శించితే కానీ, వీరమాతిగానూ వీరపత్నిగానూ వీరసవ్యరూపిణిగానూ నిరూపించలేదు. రాజస్తాన్ సాహిత్యంలో పద్మినివంటి వీరవనితలూ వీరమాతలూ కొల్లులుగా కన్పిస్తారు. వీరస్వర్ణ మలంకరించిన భర్తలతో సహామనము చేయడమునకు రాజపుత్రస్త్రీలు పొందే పుత్రా హమూ త్యాగభావమూ మరపురానివి. వనితలు కూడా వీర రసమున కాలంబన కావడం హరింప దగినవి. రాజపుత్ర సాహిత్యం యొక్క కావ్య నాయకులు పృథ్వీరాజు, వీరలడేవుడు, రాణా ప్రతాపుడు మొదలగు హిందూత్వరక్షకులైన చరిత్ర ప్రసిద్ధులే కావడం, సువర్ణమునకు సుగంధము వలె ఉత్పిర్నాకరమైనది. వీరలడేవ రాణా ప్రతాప్ పృథ్వీరాజుల నామస్మరణతోనే మన హృదయం పులికిత పైపోవును. హిందుత్వానికి హైందవోన్నతికి ఆశీర్వాదలత్వానికి ప్రతి నిధులుగా మనం వారిని భావిస్తాం. వారి జీవితము నుంచే మన సాహసమునకు ఉన్నతి కి తగిన ప్రేరణ లభిస్తుంది. ఆట్టి మహనీయులను కావ్యనాయకులుగాకూడా చేయుట వలననే

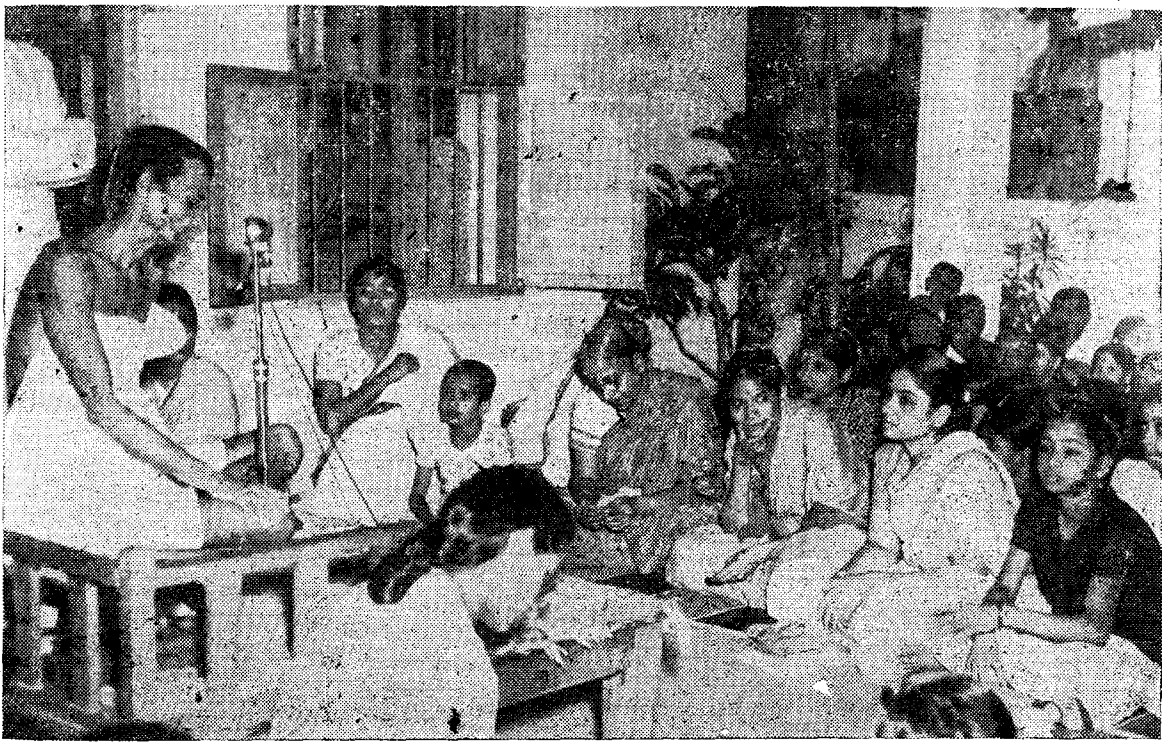

శ్రీ లి. సి. జెస్సల్

విశేషాన్నిటికీ ఆమెరికా తరపున ప్రాతినిధ్యం వహించగల ఆమెరికా రాయబాధికారి రాజ్యసమితిలో ఆమెరికా తరపున సన్నిధింపులుచేసే అధికారం ఈయనకు ఉంది.

రాజపుత్రసాహిత్యగౌరవం యిరుముడించినది. వీదో ట్టెండ్రజీవులను నాయకులుగా భావించబడిన కావ్యములు కవికి బంగారా సంపాదించి పెట్టగల సేకానీ శాశ్వతంగా మన జాలవు. అట్టి ట్టెండ్రకావ్యమువలన సారస్వమునకే అనమానము చేసినట్లు కాగలదు. అట్లరచించబడిన అనేకగ్రంథము లెన్నో మునిగిపోయినవి. ఎవ్వడైనా వాటిప్రతులు ఒకటో రెండో ఒక రాజగ్రంథాలయములో దొరకవచ్చును. వాటి ప్రశస్తి అంతే. మనుచరిత్రమును చరిత్ర ప్రసిద్ధుడై ఆదరణీయుడైన కృష్ణదేవరాయ కంకిత మిచ్చుటవలననే ఆకావ్యగౌరవం యిరుముడించినది. మనదేశములోని అనేకభాషలూ ట్టెండ్రజీవులే కావ్యనాయకులుగా రచించబడిన శింఛిపోయిన నూచిన లనేకం కన్పిస్తున్నవి. స్వల్పమానవులను యింద్రుడూ చంద్రుడూ ఉపేంద్రుడూ వర్ణించడమే మన కవిచంద్రులలోని మచ్చ యనవచ్చును. చరిత్రలోని మాధుర్యం కావ్యంలోని ఆనందం మనకు రాజపుత్ర సాహిత్యంలో లభిస్తుంది

చందబరదాయా ది శ ప తి వి జ యు డ జ ల వా ణు డు శివదాస్ వీర భా ణు డు మొదలైన కవులందరూ సాహిత్యరచనలోనూ చరిత్రలోకూడా ప్రసిద్ధులే. పృథ్వీరాజు యొక్క స్నేహితుడైన చందబరదాయాస్సినీ వినని పాఠకు లరుదు. తన ప్రభుత్వోపసంప్రదములను సమర్పించుకొనిచరిత్రకూడా ఐతిహాసికమే కదా. సంస్కృత సాహిత్యమునకు వారసులైన రాజపుత్రసాహిత్యంలో సంస్కృతంలోని ప్రాగల్భ్యము శుద్ధవిచార శక్తికల్పనా ప్రాబల్యం ఉండదు గుహజమేకదా. రాజపుత్రభాషకూడా అపభ్రంశములోనూచే పుట్టినది గనుక సంస్కృతం వీరకావ్యసాందర్యం రాజపుత్ర సాహిత్యమునకుకూడా అట్టినది. సంస్కృతంలోని భాషమాధుర్యం ప్రాకృత భాషామృదుత్వమూ రాజస్తాన్ సాహిత్యమున కవ్వినది. వీరరసాన్నే సారస్వతానికి గీటురాయిగా భావిస్తే రాజస్తాన్ సాహిత్యమే దేశభాషలన్నిటిలో ప్రముఖమైన దనవచ్చును. మహమ్మదీయుల దండయాత్రలు ప్రారంభమైన వెయ్యేండ్లనుంచీ హైందవులు తమ వీర్యమునూ శక్తిని చిరకాల సంచితమైన ఆనువంశికమహత్వమునూ కొల్పోయ్యారు. ఉత్తరభారతంలోని రాజులందరూ మహమ్మదీయుల దాసానుదాసులై వారి బిరుదుల కోసం జాగీర్ల కోసం పరితపిస్తుంటే, నిర్భులులై కూడా ఆత్మశక్తితో ఉత్తర్భావంతో మొగల్ సామ్రాజ్యమునకుగానీ మరే యితరశక్తిగానీ లొంగ కలడవులలో అలమటిస్తూకూడా స్వాతంత్ర్యరక్షణ చేసేకొన్నది రాజపుత్రులే. ఉత్తర భారతమంతా విలాసపూర్ణమైన భక్తిభావంలో మునిగి రాధాకృష్ణుల విచిత్రకవిత్వమున రచించడములో తనమయై పోతుంటే, వీరరసచిత్రణతో స్వాతంత్ర్యరక్షణకు బడకంకణులైనది రాజపుత్ర కవులే. రాజపుత్రోజ్వలచరిత్ర, రాజపుత్ర సాహిత్యమూ చరిత్రలో చిరస్మరణీయమైనవి.

విద్యోగాభివేగారు మైలాపూరులోని శ్రీనివాస గాంధీ నిలయములో ఉపన్యసిం చి నప్పటి చిత్రం.

కథానిక :

“మన్ను”

శ్రీమతి మాలతి చందూర్

“ఎప్పుడూ పిరాచారీ మందులే మింగించక పోతే - ఆ బస్తీవైద్యుడికి మాపించరాదూ? తొందరగా చది తిని పిల్లాణ్ణి వెంటపెట్టుకొన్నా” అని వెంకమ్మ అందుకొంది. కోటయ్య కుక్కిమంచంమీద కూచుని కళ్ళు మలుపుకుంటున్నాడు. కుప్పూరువులు అయిపోయాయి. రెండ్లొళ్లదాకా పొలం పోనక్కరలేదు.

కోటయ్య కరణంగారి పొలం మక్తాకు తీసుకున్నాడు. కరణం తండ్రిహయాంలో పాడు బెట్టిన కొంపని, స్త్రీలన్నీ నోటిమాటల్లో కోటయ్యకిచ్చాడు. కోటయ్య యింటిని మట్టంచేసి ఆస్తలంలో పాకవేసుకున్నాడు. నిత్యం వెంకమ్మ కరణంగారింట్లో చల్లా పాలూ చేసిన గొడ్లనావిడి సుభ్రంచేసి వస్తూండేది. కరణం భార్య యిచ్చిన చిన్నముంతలోని పెరుగు కొడుకు పోసి, పెద్దముంతలోని మజ్జిగ భర్త, తనూ పోసుకునేవారు.

కోటయ్యకొడుకు సుబ్బడికి పన్నెండో ఏడు. చిన్నప్పటినుంచి వాడు మందకొడి. బడి పంతులు వాడి పిల్ల పెట్టగొట్టేవాడు కాని సుబ్బడికి అత్తరంముక్క అంటలేదు. పోనీ అల్లరిపిల్లాడా అంటే అది కాదు. బడిపిల్లతో గోటిబిళ్లన్నా, గోళికాయలన్నా అడదామనే ధ్యాసే వుండేది కాదు సుబ్బడికి. సాయంత్రం అయ్యేప్పటికి పక్కపిల్లలంతా కేరిం తాలు కొడుకూ ఆడుకుంటూంటే సుబ్బడు యింట్లో దిగాలుపడి కూచోటం మాస్తే వెంకమ్మకి తోచేది కాదు.

తలిదండ్రుల్ని తన కిది కావాలని సుబ్బన్న ఏనాడు అడిగేవాడుకాదు. తల్లి వుల్లిఖారం వేసిపెట్టినా, పెరుగేసిపెట్టినా ఒకేవిధంగా తినేవాడు. పన్నెండేళ్ళ వచ్చిన సుబ్బడికి ఒక్క స్నేహితుడుకూడా లేదు. అమ్మ నాన్నా అనీ ఏరోజు నోరారా పిచ్చెరగడు.

పన్నెండోయేడొచ్చి వాయి పరాకు పదల లేదు. వెంకమ్మ సోదరులు చెప్పించింది. దేవుళ్ళకి మొక్కింది. గంగానమ్మకు చదివై వేద్యం పెట్టింది. కాని సుబ్బడుమటుకు మారలేదు. అయిదారు నెలలబట్టి పిరాచారి భస్మం, లేసాం యిస్తున్నాడు. నుణం కనపటం లేదు. భూతప్రేతాలకి లాంగని యాజు చేప్పిటో వెంకమ్మకి తెలియలేదు. బస్తీవైద్యుడికి చూపించాలని మొగుడితో పోరడం మొదలెట్టింది.

కోటయ్యకి కుర్రాడికి చిద్ది తినిపించింది. సుబ్బన్నకు చలనమడతలు తొడిగింది. గంగన్న మంత్రించియిచ్చిన విభూది మొఖాన పెట్టి కాస్త నాలికమీద వేసింది. పిల్లాడి పరిస్థితి రుగ్మత అంతా డాక్టర్ కి విపులంగా చెప్పమని బిళిదాకా వచ్చి మరీమరీ చెప్పింది. కోటయ్య

అన్నిటికీ పూకొట్టాడు. సుబ్బన్న వంచిన తల ఎత్తకుండా తండ్రివెంట వెళ్లాడు.

తండ్రి కొడుకూ పుంతదారి పట్టారు. రాసుక్రోసు, పోసుక్రోసు, బస్తీడాక్టరు ఓపట్టాన మాట్లాడుతాగా! పడగాపులు పడి కాచుక్కుచోవాలి. పెళ్లాం బొడ్డుకి కట్టిన అయిదు రూపాయల్ని తడుముకు చూసుకున్నాడు కోటయ్య. ఈ బిళ్లకుదుముల్ని ఆ వైద్యుడి చేతిలో పోస్తేగాని పిల్లాడి మొఖం చూడడు.

డాక్టర్ యింట్లో బెంచీల మీద మనుషులు కూచుని వున్నారు. కోటయ్య ఓసులగా కొడుకుతోపాలు చతికిల పడ్డాడు. నెమ్మది నెమ్మదిగా బెంచీలమీద వాళ్ళ లోపలి కెట్టన్నారు. ఒక్కొక్కరే సీసాలతో తిరిగి వస్తున్నారు. కోటయ్యవంతు వచ్చింది. కొడుకు చెయ్యిచ్చుకొని బెరుగ్గా లోపలి కెట్టాడు డాక్టరు ప్రశ్నలన్నిటికీ జవాబు లిచ్చాడు. సుబ్బడు ఎప్పటి మాదిరిగా మైలు రాయిలా చుల్చున్నాడు. డాక్టరు సుబ్బడిచెయ్యి చూశాడు. నాలిక జాపమన్నాడు. గుండెలమీద రబ్బరు గొట్టంతో నొక్కి చూశాడు.

“కుర్రాడి కేరీరంలో జబ్బు లేదు. ఆరోగ్యం గానే వున్నాడు. ఇది దేహానికి సంబంధించిన జబ్బుగాదు. మానసికవ్యాధి అయివుండాలి. పిల్లాణ్ణి బడి మానిపించి ఏదన్నా పనిలో పెట్టు. పొలం దున్నడమో, గొడ్లను కాయడమో, కోళ్ళను పెంచడమో ఏదన్నా కుర్రాడికి సరిపోయే వ్యాపకంలో పెట్టే యీ మాండ్యం వొదిలి చురుకుతనం రావచ్చు. అంతకంటే యింక మందు లేదు” అన్నాడు డాక్టరు.

కోటయ్య, కొడుకును వెంటపెట్టుకుని మిట్ట మధ్యాహ్నం యింటి కొచ్చాడు. వెంకమ్మ నడివాళ్ళతో వాళ్ళకోసం నిరీక్షిస్తోంది. గొడ్డి మలుపులో వాళ్ళని చూడంగానే గబగబ ముంత తోనీళ్ళు పుచ్చుకు ఎదురైంది.

“ఏమయింది?” అని అడిగింది వెంకమ్మ భోజనాల యింతరువాత. డాక్టరుమాటలు కోటయ్య పెళ్లానికి వప్పుబెప్పాడు. వెంకమ్మ కొడుకుని గొడ్డు గాయించేందుకు పంపనని మంకు పట్టు పట్టింది. ఎండనక వాననక పన్నెండేళ్ళ పసికుంకును పొలం దున్నడంలో పెట్టేందుకు మొదట వొప్పకోలేదు. మిగిలింది కోళ్ళ పెంపకం. పిల్లాడికి యింట్లోవున్న రెండుపెట్టల్ని యిచ్చేందుకు నిశ్చయించుకున్నాడు. సంతనాడు కోటయ్య మరో రెండు కోళ్ళని తెస్తానన్నాడు. తొలినాడు కోటయ్య దొడ్లో పెట్టలకి మట్టి గూళ్ళు కట్టాడు. వెంకమ్మ కొడుకుని తండ్రికి సాయం వెళ్లమంది. సుబ్బన్న గూళ్ళను మట్టితో మెత్తి మన్నగా అలికాడు. కోటయ్య కుర్రవాడిని మర్నాటినుంచి బడి మానేసి కోళ్ళని చూస్తూ వుండమన్నాడు.

వారం గడిచింది. తండ్రి సంతనం చి తెచ్చిన రెండు కోళ్ళకి మట్టి గూళ్ళు కట్టాడు సుబ్బన్న. పగలంతా ఆ గూళ్ళ దగ్గరే గడిపేవాడు. కోళ్ళకి నీళ్ళు పెట్టడం తప్పుడు ముద్దలెయ్యడం యిలాంటివి వేళతప్పుకుండా చేసేవాడు. తండ్రి వెదురు బద్దలు తెచ్చి పడేశాడు. సుబ్బన్న కోళ్ళకి జంగిడ అల్లాడు. సాయంత్రం దీపాలు పెట్టి సుబ్బన్న కోళ్ళని గూళ్ళలో పెట్టి జాగ్రత్తగా తలుపులు వేసేవాడు. చుట్టపక్కలకి పిల్లని రానిచ్చేవాడు కాదు. తల్లి, కొడుకు కోళ్ళ మీద మాస్తే శ్రద్ధ చూసి పొంగిపోయేది.

పదిహేను రోజులు గడిచాయి. రెండు కోళ్ళు గుడ్లు పెట్టాయి. సుబ్బన్న తల్లి చెప్పిన యింటి కెళ్లి గుడ్లు యిచ్చేవాడు. గుడ్లు అమ్మగా వచ్చిన అణా తల్లిచేతికి యిస్తుండేవాడు. వెంకమ్మ ఒక ముంత కొంది. ముంత మూతి మట్టితో పూడ్చింది. చిన్న కన్నుల బెట్టింది. రోజూ ఆ ముంతలో కొడుకు తెచ్చిన అణా వేసేది. వెంకమ్మ చేతిలో యింకా నాలుగు రూపాయలున్నాయి. సంతనాడు కోటయ్య చేతి యింకా రెండు కోళ్ళను తెప్పించింది ఆ డబ్బుతో.

సుబ్బన్నకి యిరవై నాలుగు గంటలూ కోళ్ళ పనే. కోళ్ళతో గూళ్ళు, గూళ్ళతో గుడ్ల సంఖ్య క్రమంగా పెరిగాయి. పొద్దున్నే లేవడం గబగబ గూళ్ళలోని గుడ్లు వెతకడం—కోళ్ళకి నీళ్ళు పెట్టి, నూకలు తప్పుడుండలు వెయ్యడం, యిలా పొద్దేక్కేదాకా గడిపేవాడు. చిద్ది తిని గుడ్లు పూలో అమ్మేందుకు తీసుకెళ్లేవాడు. గుడ్లమ్మిన డబ్బు వెంకమ్మ అణా వైసలతో జాగ్రత్తగా దాచేది.

వారాలు నెలలూ గడిచాయి. పూర్వం రెండూ మాడు గుడ్లమ్మిన సుబ్బడు యిప్పుడు బుట్టతో అమ్ముతున్నాడు. దొడ్లో కొడిగూళ్ళ సంఖ్య పెరుగుతోంది. సుబ్బడికి తుణం తీరిక లేదు. ఎప్పుడూ ఆ కోళ్ళని సాదుకోడం—గూళ్ళని వుభ్రం చెయ్యడం—తప్పుడు వేయడం యిలా పొద్దు పోయేది. సుబ్బడి దిన కృత్యం మారిందిగాని—అతనికి మానసికంగా మార్పు రాలేదు. పూర్వంమాదిరిగానే తల్లి పెట్టిన వుల్లి ఖారంతో అన్నంతినేవాడు. మిగతా వేళ్లందు కోళ్ళు.

ఆ రోజు గడిచాయి. సుబ్బడికి పదైవింకో ఏడు. సుబ్బడు తల్లిలతో గుడ్లు అమ్మేరోజులు పోయాయి. తోపుడు బండిలో గుడ్లు వేసుకు పక్కవూరి సంతలో అమ్ముతుండేవాడు. వెంకమ్మ దగ్గర మొదటి ముంతే కాక, మరో పెద్ద ముంతకూడ చిల్లర రూపాయలతో నిండింది. కోటయ్య యథాప్రకారంగా కరణంగారి దగ్గర పనిచేస్తున్నాడు. పల్లెటూరు పెద్ద దయ్యాది. ప్రతి చోటా ధరలు పెరిగాయి. సుబ్బడు గుడ్లు అణాకు అమ్ముతున్నాడు. ప్రతి కనివారం సంతకి తోపుడు బండిలో గుడ్లు వేసుకెళ్లి అమ్మిన డబ్బు తల్లిచేతుల్లో పోసేవాడు కోళ్ళ నన్నిటిని సుబ్బ డొక్కడే సద్దకోలేకుండా వున్నాడు. రోజూ వెంకమ్మ కరణంగారింట్లో పని చీకటితో పూర్తి చేసుకుని కొడుకు కోళ్ళ గూళ్ళు కడిగే వేళకి అందుకునేది. ఇద్దరూ రెండు జాములదాకా మాటామంతి లేకుండా పనిచేసే వాళ్ళు.

ధనర్యాసం. వెంకమ్మ కరణంగారింట్లో పని పూర్తిచేసుకు వస్తోంది. పండగ నాలుగు రోజులుంది. పండగనాడు కొడుకు కప్పవడి సంపాదించుకున్న డబ్బు వాడిచేతుల్లో పోస్తే వాడు మాత్రం ఏం చేసుకుంటాడు? తనకే యిస్తాడు దాచమని. కోటయ్యతో చెప్తే ఏమంటాడు? సుబ్బడి డబ్బు వాడి కిన్నడానికి తండ్రిమాత్రం వద్దంటాడా?

కోటయ్య వెంకమ్మ ఆలోచించుకున్నాడు. కొడుకు కూడబెట్టిన డబ్బు ముంతలో వుంది. వాడి డబ్బు వాడికిద్దామని యిద్దరూకూడ బలుకున్నారు. పండగనాడు సుబ్బడు మామూలుగా వంచిన తల ఎత్తుకుండా భోజనం చేశాడు. కోళ్ళ దొడ్లోకి వెళ్ళ బోతూంటే తల్లి దండ్రీ వెనక్కి పిలిచారు.

ఇద్దరూ “నీ గుడ్లు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బు” అంటూ ఏక కంఠంతో ముంతలు సుబ్బడి చేతుల్లో వుంచారు. సుబ్బడు నిశ్చబ్దంగా ముంతలు పుచ్చుకు దొడ్లోకి వెళ్లాడు. భార్య భర్తలు నిశ్చేష్టులై ఒకరివంక ఒకరు చూసుకున్నారు. కొడుకుముఖంలో కృతజ్ఞత మాటలో

కాకపోయినా కళ్ళలోనయినా కనిపించలేదు. పోనీ చిరునవ్వున్నా లేదు. నిర్విణ్ణులైపోయారు. వాడి ముంచితే తాము చేశామని సరిపెట్టుకున్నారు.

ఆ రోజునుంచి అణా వైసల తో కొడుకు డబ్బు ముంతలో దాచింది. తమమీద నమ్మకం లేనట్లు—ఆ డబ్బు తమదే అనే ధీమాతో తన కలిపోతే వెంకమ్మమనసు చివుక్కు మంది. కాని తల్లి ప్రాణం. కొడుకు సరిపెట్టుకుంది.

ఆ నాటినుంచి సుబ్బడు గుడ్లమ్మిన డబ్బు తల్లికి యివ్వడం మానేశాడు. డబ్బుముంత లే మయ్యాయో తల్లి తండ్రులకు అంతు తెలియదు.

ధరలు పెరుగుతున్నాయి. గ్రామంలో కొత్త మొహాలు కనపడుతున్నాయి. మాటమాత్రంగా స్థలం తీసుకు యిల్లు కట్టకోమన్న కరణం మాట తప్పాడు. కరణం యిల్లు పొలం అమ్మి బస్తీ కాపరం పెట్టబోతున్నాడు. ఎవరో ఆస్తలానికి చాలా డబ్బిస్తామని బేరాల కొస్తున్నారట. కరణం కోటయ్య నాస్థలం కొనుక్కో మన్నాడు. లేదా యిల్లు పదలి పెట్టిపోమన్నాడు. కరణం పొలం అమ్మకంలో కోటయ్య కమతంకూడా పోయింది. కమతం పోవడంతో పాట్ల గడవడం ఎలాగా అని ఏడ్చే కోటయ్య నెత్తిన యీ వార్త విడుగులా పడింది. కరణం వారంరోజులు గడు విచ్చాడు. ఇంట్లో భార్య భర్తలు మధనపడ్తున్నారు. వెంకమ్మ కొడుకుని డబ్బుముంతం గురించి అడుగుతా నంది. కొడుకు తండ్రికి రక్త కుండా సాయంచస్తా డనికూడా అంది. తన కోటయ్యకి చెయ్యి చాసి కొడుకుని అడగడం యివ్వలేదు. ఇంట్లో యింత గోలగా వున్నా సుబ్బడు నిమ్మకు నీ రెత్తినట్టున్నాడు అతని గుడ్లు, కోళ్ళు—అదే లోకం.

ఏకోనాడు కరణం కోటయ్య గుమ్మం లోంచి వెళుతూ “వ్యవహారం పూర్తి అయింది. ఎల్లుండి ప్రమాణం” అన్నాడు.

“ఏమిటి!” అన్నాడు కోటయ్య తెల్లపోయి.

“మీ అబ్బాయిదగ్గర యింత డబ్బుందని తెలియదు. నన్ను మొన్నటిదాకా చాలా మంగకొడిగా వుండేవాడు. అదృష్టవంతుడవి; కొడుకు ప్రయోజకు డయాడు” అంటూ నల్లి పోయాడు.

కోటయ్య కేం తెలియలేదు. సరాసరి దొడ్లో వెళ్లి కొడుకుని అసలు సంగ తెలుటని అడిగాడు. గూళ్ళు కడుతున్న సుబ్బడు “యీ యిల్లు నేను కొనుక్కున్నాను.” అన్నాడు ముక్త సరిగా. వెంకమ్మ కా సంగతి చెప్పాడు. కొడుకు తమతో మాటన్నా ఆడకుండా యింత వ్యవహారం చేశాడని మనసులో కప్పంగా వున్న యిల్లు తను కైంపని—కొడుకు వ్యవహారత అయాడని తృప్తిపరచుకున్నారు.

ఆ యేడు వేసంగిలో సుబ్బడు చుట్టా ప్రహరీ కట్టించాడు. పూర్తిల్లు విప్పి నాలుగు గదుల పెంకుటిల్లు వేయించాడు. ఈ పనుల్లో ఏనాడూ తల్లితండ్రుల సలహా అడగలేదు. అ నాటి కానాటికి గుడ్ల వ్యాపారం పెరుగుతోంది. సుబ్బడు రెండు తోపుడు బస్తీ గుడ్లు తీసుకెళ్లి అమ్ముతున్నాడు చేతికింద యిద్దరు కూలేలున్నారు. తండ్రి కతణంగారి పొలం కమతం పోయినప్పటినుంచి కొడుకువ్యాపారంలో సాయం చేస్తున్నాడు. సుబ్బడు ఒక్కనాడు కూడా తండ్రికమతం గురించి అడగలేదు. ఇంటి మాట ఎత్తలేదు. రోజూ ఇద్దరు కూలేవాళ్ళు, తండ్రి కొడుకు, తల్లి—అయిదుగురూ కలసి నడుం వంచి పని చేసేవాళ్ళు. పని చేసేటప్పుడు సుబ్బడు తప్ప తక్కినవాళ్ళు ఖబుర్లాడు తూనే వుండేవాళ్ళు. పెంకుటింట్లో ముందున్న పెద్ద గది తల్లి తండ్రులకు వదిలాడు. వెనక వున్న చిన్న గదిలో తను వుండేవాడు.

ఏడాది తిరిగింది. సుబ్బడు సుబ్బారావు అయ్యాడు. ఒక లారీ కొన్నాడు. వాళ్ళయింటి పక్క ఖాళీస్తలాన్ని కూడా కొన్నాడు. దాని నిండా కోళ్ళగూళ్ళని కట్టించాడు. ఎన్నిమార్పులు జరిగినా, పెరుగో మార్చొచ్చినా సుబ్బారావు స్వభావంలో మార్పు రాలేదు. నీరుకావి గుడ్లు కట్టుకు తిరిగేవాడు. కాళ్ళకు జాళ్ళు పెట్టిన గొడుగు ఎరగడు, ఎండనక వాననక కప్ప పడేవాడు. ఇప్పుడు సుబ్బారావు సంతలో గుడ్లమ్మడు. పక్కబస్తీలకు లారీల మీద పంపు తున్నాడు. అతని వర్తకం పెద్దదయింది. చుట్టు

(16వ పేజీ చూడుడు)

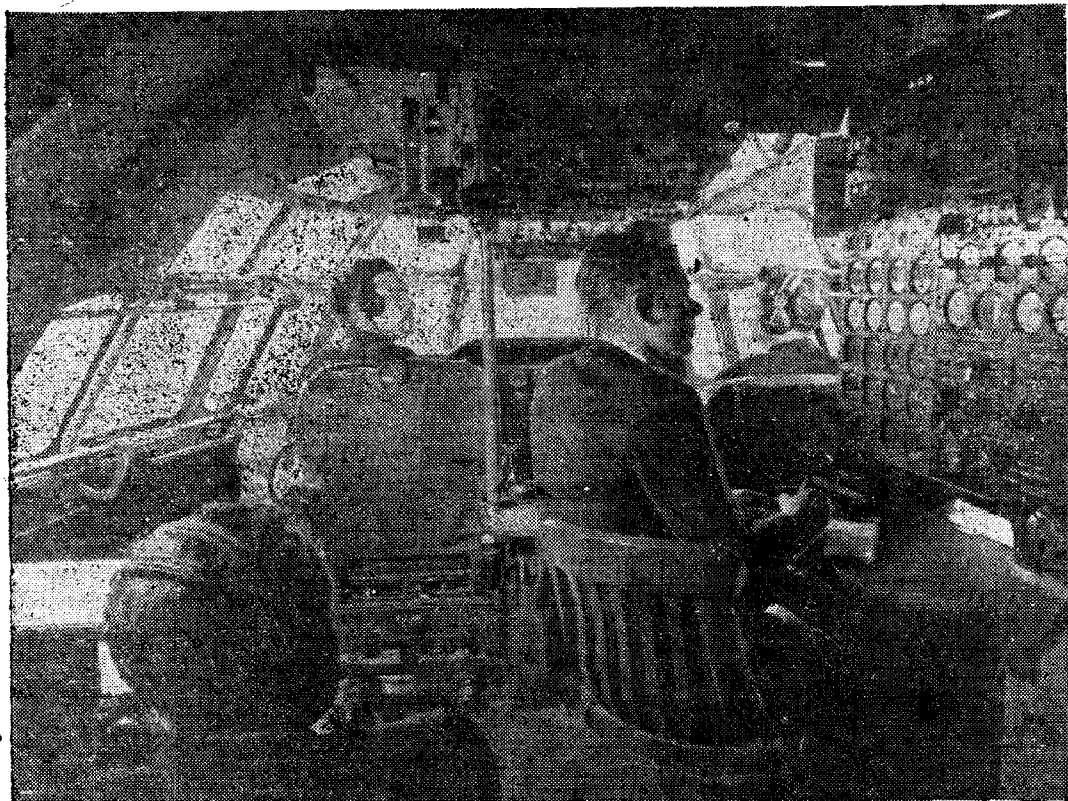

ఒక అంతస్తులో నంచి మరొక అంతస్తులోకి వెళ్ళడానికి మెట్లు.

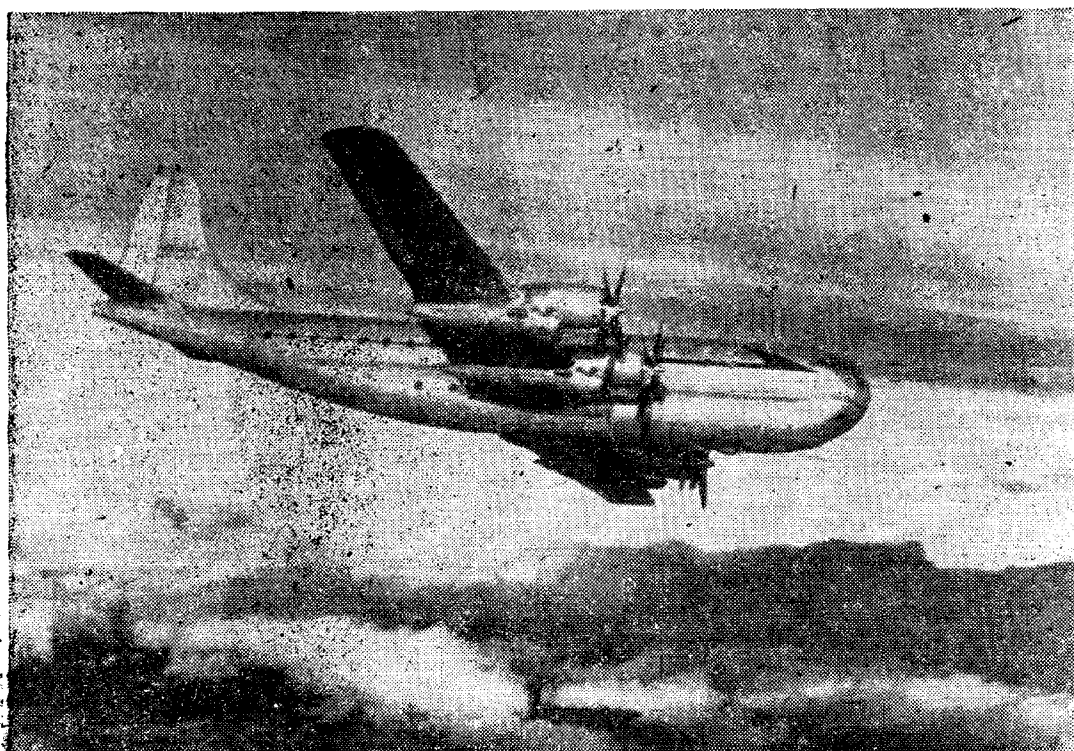
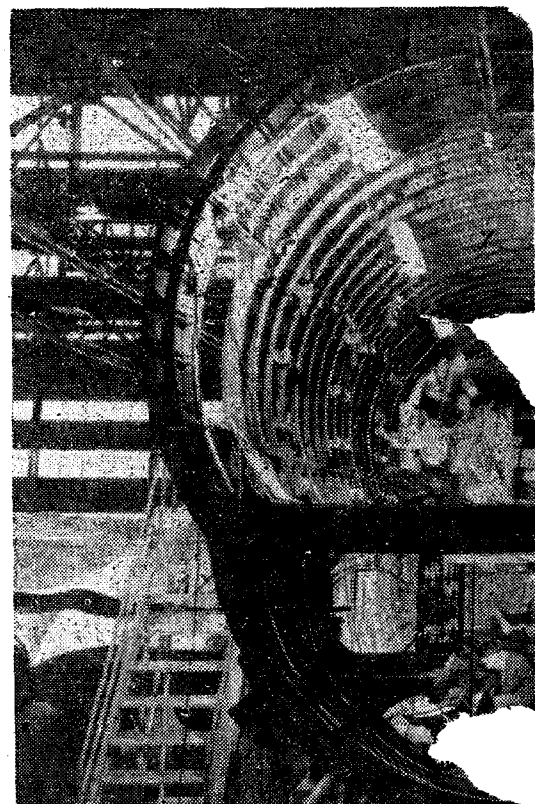
ఈ విమానంలో కూర్చునే కుర్చీలను పడకలుగా మార్చవచ్చును. భోజనసౌకర్యాలు కూడా ఏర్పాటు.

బోయింగ్ స్ట్రాటో క్రాయిజర్

వైమానికుల గది. ఈ గదికి 19 కిటికీలున్నాయి. మంచు పేరకొని చూపుకు ఆటంకం కలుగకుండా, కిటికీలద్వారా ఉష్ణం ఉండేలా ఏర్పాటు చేయబడినది.

ఎనిమిది అంకే మాదిరిగా ఉన్న రెండు అంతస్తులు. ఇది చివర నుంచి రాకొం లో ఉండగా తీసిన చిత్రం.

ఈ రెండు అంతస్తుల విమానం 875 మైళ్ళు కేగినప్పుడు 4200 మైళ్ళు దూరం అగకుండా ప్రయాణం చేయగలదు.

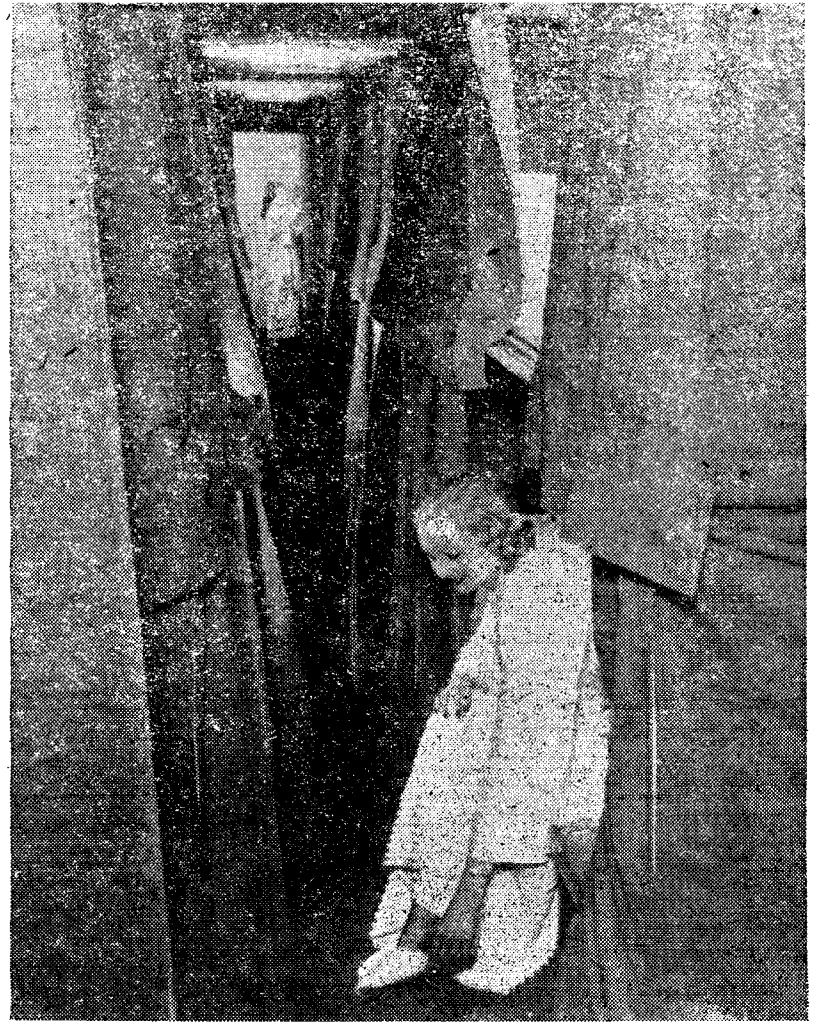
విమానం బాగా ఎత్తుగా ఉన్నందు వల్ల, కొన్ని విమానాశ్రయాల్లోకి అవసరం కలిగినప్పుడు ఒల్లపరిపుగా దించగల ఏర్పాటు చేయబడింది. తోక పొడుగు ఉపయోగకొడానికి బీలుగా ఒక స్త్రీ దానిపైన నిలబడింది.

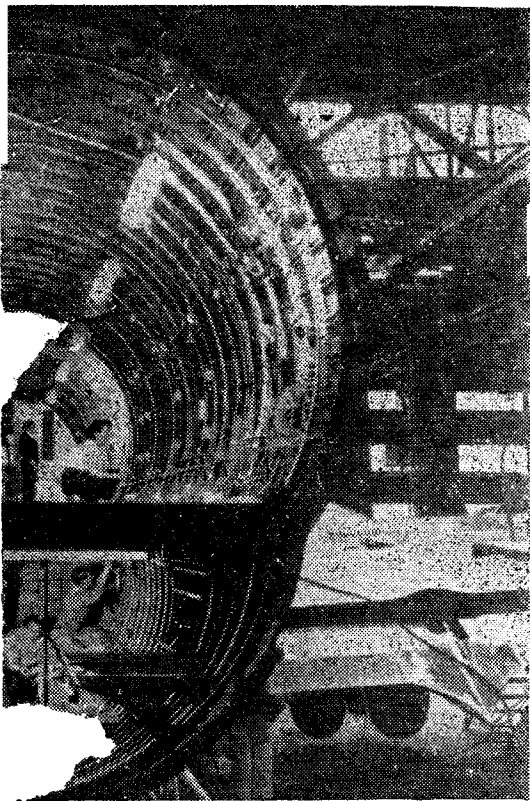

ప్రయాణికులకు, అలంకరణాదికాలకు సౌకర్యాలు :

రెండంతస్తుల పెద్ద విమానం

కూర్చునే కుర్చీలని పరిచి ఇచ్చే పడకలుగా మార్చవచ్చును. తెరలు అడ్డుగా దించవచ్చును.

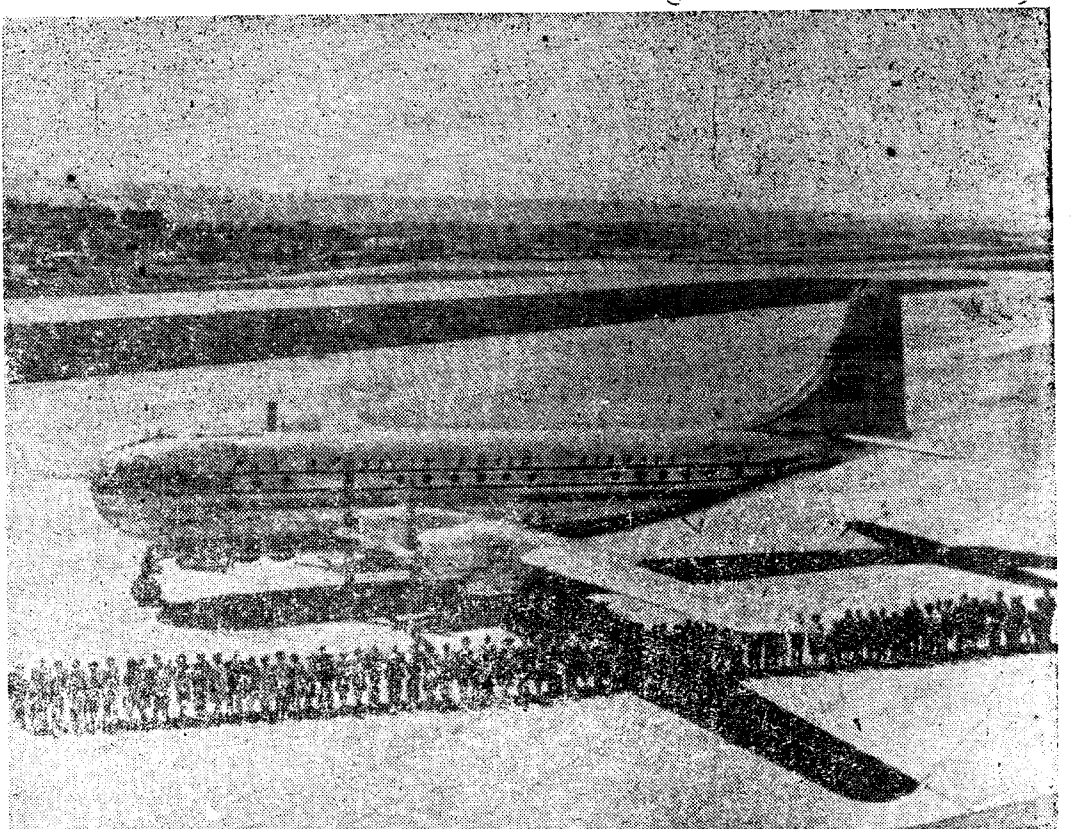
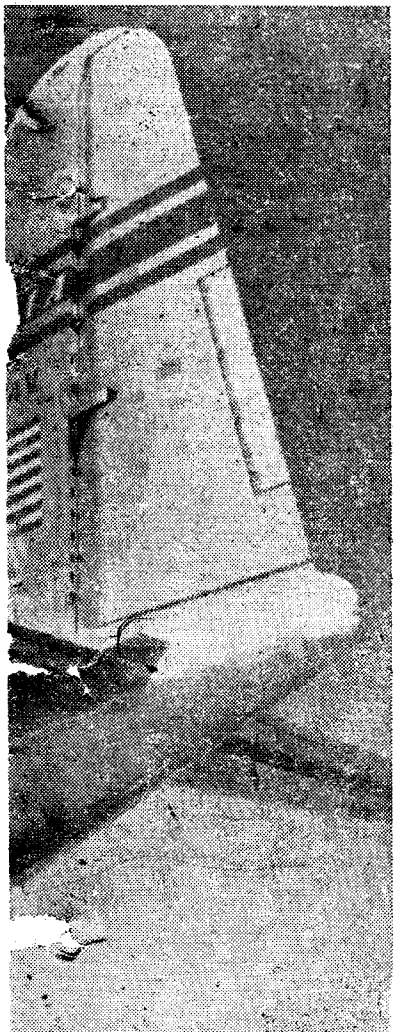

ఇంతవరకూ నిర్మించబడిన విమానాలలో కెల్లి పెద్దది. బోయింగ్ అనే ఇంజనీరు నిర్మించిన ఈ విమానం పొడవు 110 అడుగులు. వెడల్పు 14 అడుగులు. ఇంజన్లు 75 మంది ఒకే సారి 4200 మైళ్లు ఆగకుండా ప్రయాణం చేయవచ్చును. విమానం వేగం గంటకు 375 మైళ్ళ వరకూ ఉంటుంది.

ఎంత ఎత్తైన ప్రయాణా చేసినా లోపల ఉష్ణం తగ్గకుండా ఇందులో ఏర్పాటుంది.

పై అంతస్తు 68 అడుగుల పొడవు : 61 మంది కూర్చోడానికి కుర్చీలున్నాయి.

ఈ విమానంలో, పై అంతస్తులో 61 మంది, కింది అంతస్తులో 14 మంది ప్రయాణం చేయవచ్చును.

నలుగు రన్నదమ్ముల తగవు

శ్రీ చారల రామమూర్తి

అనగా అనగా గర్భదరిదు డొకడు తన నలుగురు కుమారులను, భార్యను పోషించలేక అవస్థపడుతుండే వాడు. పిల్లలకు టెక్లోచ్చినయి, ఏదో యింత సంపాదించుకోలేక పోతా రాయని తలచి వారిని పిలిచి 'అబ్బాయిలారా! ఇక మీరు ప్రపంచం మీద పడి న్యాయార్జితంతో కాలం గడపండి. నే నెంత కాలమని మీ భారం వహిస్తాను? మీకు పెండ్లియిండు కూడ వచ్చింది' అని నిర్మోగమాటంగా కొడుకులకు చెప్పేశాడు. ఊళ్లు తిరగడం పిల్లలకు సరదా కనక తల్లిదండ్రుల వద్ద సెలవు పుచ్చుకొని నలుగురు ఒక రోడ్డు పట్టారు. ఊరి పొలిమేరలు దాటింతరువాత వారిలో వారు సంప్రదించుకొని, నలుగురము కలసిపోతే లాభం ఉండదు, ఈ కరువు రోజుల్లో. నలుగురము నాలుగు మార్గాల పోదాము. నాలుగు సంవత్సరాల అనంతరము ఈ ప్రదేశములోనే మన సంపాదన త్వణమో, పణమో మూటగట్టుకొని కలుద్దాము; తల్లిదండ్రుల వృద్ధాప్యంలోనయినా వారిని పోషించలేక పోతామా యని తలచి నలుగురు నాలుగుమార్గాల వెళ్లారు.

మార్గ మధ్యములో మొదటి వానిని ఒక వ్యక్తి సంగించి "ఏ యూరు మీది? ఎచటికి పోతున్నా?" వని అడిగెను. 'జీవనోపాధి నిమిత్తము పోతున్నాను. నీ వేమయినదోవ చెబుతావా' యని అడిగేటప్పటికి, 'నే నొక దొంగల నాయకుడను. నాముతాలో చేరితే నిన్ను ఒక గజదొంగనుగా తర్కిదు చేసెద'న నెను. నరే నని ఒప్పుకొని కొంతకాలము తుశూష చేసి దొంగతనంలో ఆ రి తేరాడు. రెండవవాడు మధ్యమార్గంలో ఒక జ్యోతిష్కుణ్ణి కలుసుకున్నాడు. వాని గురుత్వం స్వీకరించి ఏ లోకములో ఏమి జరిగినప్పటికిని కనుగొనే శక్తి సంపాదించెను. గురువుగారు దూరదర్శి నను యంత్రం ప్రసాదించి నక్షత్రాలు పరికించటమే పనిగా పెట్టుకున్నాడు. మూడవవాడు ఒక వేటకాని యండజేరి బహు సునిశితంగా ఏ జంతువు నయినా చంపటం నేర్చుకున్నాడు. గురుదేవుడు ప్రసాదించిన తుపాకి తోటి కాలం వెళ్ల బుచ్చటం సాగించాడు. కడసారివాడు ఒక దర్జీ వాని నాశ్రయించి పగిలిన పల్లవి కోడి గ్రుడ్డు నయినా సరే, విరిగిన ఉక్కు ముక్క నయినా సరే కుట్టి యథా రూపం తేవడం నేర్చుకున్నాడు—

గురువుగారు దయతో ఇచ్చిన వింత సూది సహాయంతో.

ఇంతలో గడువు నాలుగు సంవత్సరములు నిండుటచే నలుగురన్నదమ్ములు నిర్ణీత ప్రదేశమున కలుసుకున్నారు. బహుకాలమునకు సమకూరిన పునస్సమాగమమునకు సంతోషించి కాగలింతుకొనిరి. వారి వారి వృత్తుల నెరుక పరచుకొనుచు, తమ వింత అనుభవముల గూర్చి ముచ్చటించుచు గృహోన్ముఖులయిరి. తమ శ్రేష్ఠ జీవితమునకు సరిపోవునంతటి ద్రవ్యసముపార్జన చేసిన తన పుత్రుల పునరాగమనమునకు సంతోషించి తండ్రి వారి ప్రావీణ్యతను చెపులాగ్గి వినెను. మరునాడు ఉదయము తండ్రి కొడుకులు ఇంటి ముందటి వటవృక్షచ్ఛాయల కూర్చుండిరి. నలుగురు కొడుకులలో ఎవరు ఉన్నతస్థాయిని పొందెనో తెలుసుకొన దలచి 'అబ్బాయిలారా! నేను

తుపాకిలో మందు దట్టించి మూడు ఒకమారు నడిమికి పగులొట్టెను. తండ్రి సంతోషించి నాలవ వానిని చూసి వీటికి యథార్థము కల్పించమనెను. తన వింత సూదితో సామర్థ్యమును ప్రకటించుచు గబగబ నాలుగు కుట్లు కుట్టి గ్రుడ్డుకు పూర్వపుస్థితి కల్పించాడు. తండ్రి గజదొంగను మరల పిలిచి కాకి తెలియకుండ

దానిగూడులో వీని నుంచమన్నాడు. మొదటివాడు గ్రుడ్డును చేతిలో పట్టుకుని చెట్టెక్కి వాటి స్వస్థానములో నుంచెను. రెండు రోజుల అనంతరము కాకి గ్రుడ్డును పొదిగి పిల్లలను చేసెను. మూడవవాడు ఎగువుదూరముతో వేసిన కుట్టు చారలు కాకి పిల్లల మెడచుట్టూ తండ్రి చూసి ఆశ్చర్యపోయెను.

మీలో ఎవరు విశేషప్రజ్ఞను సంపాదించిందీ నేను చెప్పలేను. సమయం వచ్చినప్పుడదియే బయట పడుతుందని ఊహకొనెను.

కొంతకాలము జరిగిన తరువాత ఆ యూరి రాజగారి కూతురు నెవరో సంగ్రహించిరి. రాజగారు దుఃఖముతో క్రుంగి తన పిల్లను వెదికి తెచ్చిన వారికి ఆమె నిచ్చి పెండ్లి చేసెదనని ప్రకటించెను. మనము ప్రఖ్యాతిని పొందటానికి మంచి అవకాశము దొరి

మేరలో కనుపించెను. అమాంతము ఆకాశములోనికి ఒక గంతేశాడు పడవ మీద పడడానికి. వేటకాడు సమయము చూసి తుపాకి పేల్చాడు. రాక్షసుడు ఖండఖండములయి పడవమీద పడేసరికి పడవ ముక్కలు ముక్కలయింది. అన్నదమ్ములందరు ఎవరికందిన ముక్కను వారు ఆధారము చేసికొని ఈదటము మొదలు పెట్టారు. దర్జీ వాడు, తనూ, రాజకూతురూ కూర్చొని యున్న రెండు ముక్కలూ చేర్చి తన వింత సూదితో అతుకు వేసేశాడు. తెడ్ల సహాయముతో తడిమా ముక్కల దరిజేరి వాటినిగూడ అతికించి పడవ ప్రయాణము తిరిగి సాగించెను. నలుగురన్నదమ్ములు, రాజగారి కూతురుతో సహా ఒడ్డు చేరుకున్నారు. రాజగారు సంతోషంతో పొంగిపోయాడు. పిల్ల రూపలావణ్యాదులు చూసిన నలుగురన్నదమ్ములూ మోహంలో పడ్డారు. జీవరకు కొట్టుకొనడము, తిట్లు కొనడమే గాకుండా రాజగారికి ఫిర్యాదుగూడా చేసిరి. నా ప్రజ్ఞవలన మీ పిల్ల మీకు దక్కిందంటే, నా ప్రజ్ఞవలన మీ పిల్ల మీకు దక్కిందని నలుగురన్నదమ్ములూ బల్ల గ్రద్ది వాదించారు. రాజగారెటూ చెప్పలేక విస్తుపోయాడు. కావలయునంటే నా రాజ్యం సమానముగా నల్లుగురికీ పంచుతాను, తీసుకొనండి; మా అమ్మాయిని మాత్రము మీకు ఇవ్వను. మీరు సమాధానపడితే మీలో ఒకరికి మాత్రమే పిల్లనిచ్చి పెండ్లి చేయుదునని రాజు తీర్పు చెప్పెను. వాధ సమాధానపడలేక రాజ్యము పంపిణీకి మాత్రమే ఒప్పుకొనిరి. రాజు తన కూతురుని మరొక చక్రవర్తి కిచ్చి వైభవముగా వివాహం చేసెను.

(ఆంగ్లము ననుసరించి)

ఏమి జరిగింది!

చి|| కాజ చినమాణిక్యం

(4 వ తరగతి)

అప్పన్న గుడిమీద కప్ప చచ్చింది రారా తమ్ముడా, మోపి కళదాము మీ ఎద్దు మా ఎద్దు నీళ్ల కెల్లింది తాతగారెద్దొచ్చి తరిమి తరిమి పొడిచింది మామగారెద్దొచ్చి మంత్ర మేసింది ఎద్దుకొమ్మలమీద ప్రొద్దు కూకింది కోటిదిబ్బలమీద కోడిపందాలు

తాయి వోరినెత్తివీద...?

చి|| చోడపూడి సత్యవతి

(5 వ తరగతి)

తాయివోరి నెత్తిమీద గోరింక చెప్పకు చెప్పకు చెడిపాపా చెపితే నీ ముక్కు చెక్కిస్తా దూలముమీదనుంచి దూకిస్తా పందిరిమీదనుండి పాకిస్తా పట్టెడి అన్నము తినిపిస్తా కంట్లో కారం కొట్టిస్తా కడివెడు నీళ్లు త్రాగిస్తా.

వారసర తోరణాలు

శిష్టా

1. ఊసరవిల్లి జన్మ

ఏనేటి దొరలపడుచు అల్లి, అడవిలో ఆహారం వెదుకుతూ తిరుగుతూంది. అల్లి వెనకాలే బిడ్డలు ముగ్గురుగూడా బయల్పడ్డారు. దభాలున వెదుళ్ళ పొదలో ఏదో చప్పుడయింది. అల్లి చెవులు రిక్కించి విన్నది. అల్లి ఓవేపు చూస్తుంటే ఓవేపునుంచి వచ్చాడు వీర పోరగాడు.

“పిల్లా! పిల్లా! చడి చప్పుడు చెయ్యక. చల్లంగ చల్లంగ సయ్యాట లాడుదాం. పెండ్లాడుతానే నిన్ను. నీ బిడ్డలన్న దొడ్లగా పెంచుతానే మన్నె దొర ననుకోకు. నువ్వు ఏనేటి దొర సాని వనుకోకు. మావాళ్లు ఏమనరు. దా! వెంటబడి దా!” అంటూ వీర పోరగాడు అల్లిని మెల్లిగా కావలిం చాడు.

పెనుగులాడి ప్రయోజనం లేదు. వాడి చేతుల్లో యీటెలూ కత్తులూ ఉన్నాయి. కిక్కురు మనకుండా కూడా పోయింది అల్లి.

వీర పోరగాడు అల్లిని, దాని ముగ్గురు బిడ్డలనూ తీసుకుని నేరుగా గూడెం పోయాడు.

వాడి కులంవారు మన్నె దొరలు వాడివంక చూచారు. వాడి వెనకాల ఏనేటి పడుచును చూచారు. “ఏనేటి దొరలు ఏ కా పడుచును యీరాము ఇచ్చారా?” అని అడిగారు.

“తే! తే! నేనా పడుచును పట్టు కొచ్చా” అన్నాడు పోరగాడు.

“ఓహో!” అన్నారు మన్నెదొరలు. “పెంటెంటనే ఏనేటి దొరలంతా గడ్డ లూ గడపలూ దాటుకుంటూ వస్తారు. నిన్ను నువ్వే చూచుకోవాలి. నీవెనక మేము రాము. మాకేల నీగోల. మాకు మాటైన చెప్పక ఆ పడుచును తెచ్చావు. నీకై మా పడుచు నొకదాన్ని వరికోరి ఉంచాము. నీ బుద్ధి నీచే. ఇతర కులం దాన్ని తెచ్చావు. ఏమైన నీవైనం నువ్వే చూచుకో!” అన్నారు మన్నెదొర లంతా.

కొద్ది కాలానికే మన్నె దొరల గూడెంపై ఏనేటి దొరలు దాడి వచ్చారు. పెండ్లి మాటలకు రాలేదు ఏనేటి దొరలు; వారివెంట ఆడ పడుచులు లేరు. ఆటలాడడానికి రా లేదు ఏనేటి దొరలు; వారితో

తనుబుడారాలు లేవు. యుద్ధానికి వచ్చారు ఏనేటి దొరలు; వారి చేతుల్లో కత్తులూ కతాద్దూ, గొడ్డల్లు కొడవల్లు యీటెలూ వున్నాయి.

మన్నెదొరల పెందొర ఏనేటి దొరల యుద్ధసిద్ధం చూచాడు. “పోర

గా! పోరగా! నీ యుద్ధం నీ చే. మూడు తాళ్ల ముంజేతి దొంకలో నీ శత్రువులున్నారు. పో, పో, నీ యుద్ధం నువ్వే చేసుకో” అన్నాడు.

పోరగాడు ఏనేటి దొరలపై యుద్ధానికి పోయాడు. మూడు తాళ్ల ముంజేతి దొంక వెనక నాలుగు పలకల నాగ జెముడు పొదవెనక ఆగాడు. “రం దొంక రండి!” అన్నాడు.

అన్నమాట కానమాలుగా ఏనేటి దొరల వాడివాడి బాణాలు వచ్చాయి. పొదవెనక డక్కాడు పోరగాడు. బాణాలు బావురున పోయాయి. అది చూచి తల నెత్తి అరిచాడు పోరగాడు. “మల్లిరంధోసు రండి. బిరబిరా రండి!”

మల్లి బాణాలు బనాయించుతూ వచ్చాయి. ఈసారి బాణాలతో పాటు ఏనేటి దొరలుగూడ పొదను చుట్టు ముట్టి అరిచారు.

అది చూచి దారి తెన్ను లేదింక అని గ్రహించాడు పోరగాడు. ఆ నాలుగు పలకల నాగ జెముడు పొదమధ్య గుబురు గుత్తుల గున్నమామిడి చెట్టుంది. చెట్టెక్కి చివర చివర దూరాడు పోరగాడు.

చెట్టుకింద చూచారు ఏనేటిదొరలు. చెట్టుపైన చూచారు. క్రిందికి దిగుతూంటే పోరగాణ్ని యీటెతో పొడిచి అక్కడికి అక్కడే ఆరవేద్దామను కున్నారు.

కాని చీకటి పడే. చీకటిలో చూడ లేకపోయారు.

తెల్లవారగానే కొమ్మకొమ్మనూ తిప్పి తిప్పి తిరిగి తిరిగి చూచారు. పోరగాడు లేడు. వాడు దాగినచోట ఊసరవిల్లి. కనుపించే వీర పోరగాడు ఊసరవిల్లి అయినాడు అనుకున్నారు ఏనేటి దొరలు.

న్యాయమూర్తి

చి॥ మాధవపెద్ది శారదాదేవి

అనంగా అనంగా పూర్వము కాశీ నగరములో నొకానొక పండ్ల వర్తకుడు కలడు. ఈ పండ్ల వర్తకుడికి ఒక కుమారుడు కలడు. అతనిపేరు రంగయ్య. చదువుకొన్నది కొలది విద్య అయినప్పటికీ రంగయ్య, రాజాస్థానములో మంచి ఉద్యోగమును సంపాదించుకొనినాడు. తెలివి కలవాడనియు, న్యాయ ప్రవర్తన కలవాడనియు రాజు గారికి అభిప్రాయము కలిగి, అతనికి పండ్ల దుకాణములను, కాయకూరల దుకాణములను తనిఖీ చేయు అధికారి ఉద్యోగమును, రాజుగారు యిప్పించి వారు. వివిధ పండ్ల, కూరల దుకాణములను దర్శించి, అచ్చటి దుకాణదారులు పయోగించు రాళ్ళను, తక్కువలను పరిశీలించి, తప్పుడు మార్గముల నవలంబించుచు, రాజశాసనము నుల్లంఘించువారికి తగిన శిక్షలు వేసి, దేశములో సత్ప్రవర్తనకు న్యాయమునకు తావుండునట్లు చేయుటయే రంగయ్య ముఖ్యవిధి, ఇట్లు తన యధును వివేకముగాను, న్యాయముగాను, నెఱవేర్చుచు రంగయ్య ప్రఖ్యాతిచుండెను. మామూలు ప్రకారము ఒక రోజున ఉద్యోగరీత్యా, రంగయ్య తన తండ్రిదుకాణమును తనిఖీ చేయవలసి వచ్చెను.

అధికారిరాక చూచిన మరికొందరు వర్తకసోదరులు, రంగయ్య తండ్రివద్దకు పోయి, అతను మామూలుగా రోజూ వాడు దొంగరాళ్ళను, తక్కువలను మరుగుపరచి, సరికొత్త రాళ్ళను వాడుచున్నట్లు నటించుమని సలహా నొసంగిరి. కాని రంగయ్యతండ్రి వారి మాటలన్నిటిని, తన కొడుకు తనను ఏమియు చేయడనెడి భీమాతో పెడచెవిని పెట్టెను. రంగయ్యతండ్రిపచ్చి మోసగాడని అందరకూ తెలుసును. అందుచే

రంగయ్య ఎంత మంచివాడో న్యాయ వంతుడో యివాటితో తేలిపోతుం దని వర్తకులు తమలో తాము అనుకొనిరి.

అన్ని దుకాణములనూ తనిఖీ చేయు చూ, తుదకు అధికారి, తన తండ్రి దుకాణమునకు గూడ పచ్చెను. తండ్రి ఐనను మరి యెవరైనను, దుష్ట ప్రవర్తనకు అలవాటు పడినచో, శిక్ష కర్తు లని గట్టి పట్టుదల కలిగిన రంగయ్య, వచ్చిరావడముతోనే, తక్కువ, రాళ్లు యిటు తీసుకొని రమ్మని, అధికారరీత్యా

తండ్రిని అడిగెను. తండ్రి నవ్వుచూ, దీని కేమిటిలే అన్నట్లు నిర్లక్ష్యముగ నుండుట చూచి, రంగయ్య గుమాస్తా లచే కొట్టును వెదకించి, దొంగ రాళ్ళను పరిశీలించి, అట్లు దొంగగా వ్యవహరించి నందులకు 50 రూపాయలు జరిమానాను విధించెను. రాజ శాసనము ప్రకారము మాడుచున్న ఆ యెండలో నిలబెట్టి శిక్షించెను. తప్పు చేసినది తన సొంత తండ్రి అయినను, అట్లు న్యాయముగా రాజశాసనమును శిరసావహించి, ప్రవర్తించినందులకు ప్రజలు ఆశ్చర్యచకితు లయిరి.

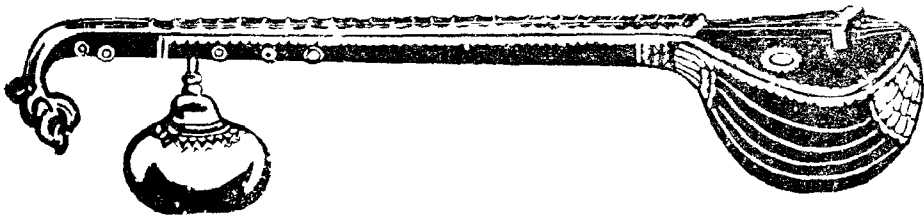
ఇట్లు తండ్రికి శిక్ష వేసిన అనంతరము, రంగయ్య తన గుట్టము మీద నుండి క్రిందికి ఉరికి, సరాసరి తన తండ్రి పాదములపై పడి యిట్లనెను: “తండ్రి! రాజశాసనమును శిరసా వహించి, భగవంతునికి; నా దేశమునకు తలవొగ్గి

నావిధి నేను నెరవేర్చినాను. న్యాయము గ్రుడ్డిది. భూమిపై న్యాయము అనునది కేవలము భగవంతుని శక్తి. న్యాయ దేవతకు, తండ్రి అనియు, పుత్రుడనియు పక్షపాతబుద్ధి లేదుకదా! నీవు రాజ శాసనమును ఉల్లంఘించి, ఈ శిక్షకు పాత్రుడవయితివి. నా దురదృష్టము వలన శిక్షను నే నొసంగవలసివచ్చి నందుకు చింతించుచున్నాను. మరియొక విధమున ప్రవర్తించుటకు నామన సంగీకరింపలేదు. ఇకముందయినా, సత్ప్రవర్తన కలిగియుండమని నాప్రార్థన. నేను ఇంత కృతఃకృతమయిన శిక్షని కొనంగవలసి బచ్చినందకు తుమాషణ వేడుకొనుచున్నాను.”

ఈ మాటలను తండ్రికి భక్తి పూర్వకముగా చెప్పి, రంగయ్య మగల తన గుట్టముపై ఎక్కి ప్రయాణమును సాగించుచు వెల్లిపోయెను. ఇంత నిష్పక్ష పాతముగ న్యాయమును పాటించినందుకు అతనిని జనులు వేసోళ్ల పొగడిరి. వెంటనే, ఈ సంగతి తెలిసికొనిన మహారాజావారు రంగయ్యను పిలిపించి, గౌరవించుటయే కాక, యింకనూ చాల ఉన్నత పదవి నొసంగి మెచ్చుకొనిరి. ఉన్నతోద్యోగి అయినప్పటికీ, రంగయ్య మునుపటి వలె నె సత్ప్రవర్తన కలిగి రాజశాసనములను పాటించుచు సాటిలేని “న్యాయమూర్తి” అని పేరు వడసి ప్రఖ్యాతి కెక్కెను.

ఇనాం
శక్తిగలిగి, ప్రభులముతో వ్యాధిలేని, సంపాదన, జీవితమునకు దారి.
మదన మంజరి పాట్రస్.
184 ప్రెనాబజార్, మద్రాసు.

గోనో క్వెస్ట్
అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము
ఈశ్వర ఫార్మసి, రెజిమండ్రి.

తాళ్ళపాకవారి పదములు

శ్రీ రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

౨౯

అన్నమయ్యగారి రచన: (సంపు ౨; ప. 3౮2)

జాళిరాగం - రూపక తాళం

[పల్లవి]

- (౧) , స స ని ధ ప ప X ప ప ప |, X ప ధ ధ ప ప X X రి స
సం X ర హి తు డై స గా క శాంత మా త్మ కే ల కలుగు
- (౨) , స రి స రి స ని ధ ప ప X ప ధ రి స ని ధ ప |, X ప ధ ని ధ ధ ప X ప X ధ ప
సం X ర హి తు డై స గా క శాంత మా త్మ కే ల కలుగు
- (౩) , స రి స రి స ని ధ ధ ప ప X ప ప ధ ధ రి రి స ని ధ ప |, ప X ప X ప ప ప స స ని ధ ప X
సం X ర హి తు డై స గా క శాంత మా త్మ కే ల కలుగు
- (౪) , X X ప X X రి రి సా రి సా రి X రి స |, ధ ప ప రి X రి X పా ని ధ పా ,
సం X తె టు X న ట్టి వా రి జాడ లూ ర కుం డు నా
- (౫) , X X ని ధ ప X ప X ప X ధ ప X రి స రి |, ధ స స రి X రి గా ప ప X ప ధ రి స ధ పా ||
సం X తె టు X న ట్టి వా రి జాడ లూ ర కుం డు నా

[చరణం]

- , ప ప ధా పా ధ పా ధ పా ధా ప |, ప X X X ధ ప ధ ప ప గా X X రి , స
వెలయ న గ్గి పాంత ను న్న వెన్న క ర X కే ల మా ను
- , X X గా X ప గా రి సా రి సా రి X రి స |, ధ స రి X రి X పా , , ,
పెలు చ జ ల్ల తోడి పా ల పేర కుం డు నా
- , ప ప ధా ప ప X పా ధ సా స |, ప ధ స రి సా గే గే ప గా రి సా స
అల రి యర డు వ ద్ది తీ గే అంట బా ర కే ల మా ను
- , ధ ధ ధా రి స రి స ని ధ గే సా స |, X ప ధ ని ధ ధ ప X రి స రి X ప ధ స రి గే || (సంX)
చలల సర స ను న్న వారి చిత్త మూ ర కుం డు నా

ఇట్లే క్రింది చరణములు :

- (౧) బెరసి యినుముతోడి యగ్ని - పెట్టువడక యేల మాను ?
విరులతే నే చూచి తేటి - విడువనేర్చునా ?
ఒరసి యుల్లిగూడి కప్ర - ముగ్గగంధ మేల మాను ?
సిరులతోడ మెలగువారు - చింతలేక వుండురా ? (సంX)
- (౩) డొరిచవుటి నేల జలము - లుప్పనుండ కేల మాను ?
డొరుగాయకడవ బెట్టు - పురులకుండునా ?
కోరి క్రివెంక పేను - కొమ్మ యలమేలుమంక
జేరకున్న వారికతలు - చెప్ప నెట్లు వచ్చును ? || (సంX)

లఘుటీక : సంXరహితుడు = మమతలేనివాడు; సంXతెలుగనట్టి = సన్మార్గము తెలియని; పెలుచక = హెచ్చుగా; పల్ల = మజ్జగ;
అలరి = పెద్దదై; అరడు = నిఘంటువుల కెక్కిని పదము. ప్రకరణమునుబట్టి మ్రానిబుడము - ప్రకాండము - అని అర్థము. చేయవచ్చును.
'అరటి' శబ్దమున కిదే మూలమేమో! అరటివలె దీర్ఘమైన బుడముగల ఒకానొక అడవిమ్రానికి 'అరటు' అని కన్నడమున వాడుకకలదు;
ఒరసి = రాచుకొని; ఉప్పనుండక = ఉప్పగానుండక; బెట్టు = గట్టిగా.

ముద్రిత పాఠములు : వెలయ నన్ను; కప్రముగగంధ; కడవబెట్టు.

మన్యు

(11వ పేజీ తరువాయి)

పక్క తెక్కడా అంత గడ్డ వ్యాపారి లేడు. చేతికింద కూలీల సంఖ్య పెండునుంచి ఆరు దాకా పెరిగింది. నిత్యం అందరికంటే సుబ్బారావే ముందు పనిలో వుండేవాడు.

మరుసటి సంవత్సరం సుబ్బారావుగడ్డకి గిరాకి ఎక్కువయింది. కోళ్ళు పెరిగాయి. మనుషులు తక్కువయారు. అడవాళ్ళనికూడా పనిలో పెట్టుకున్నాడు. తల్లి తండ్రి కాక అతని కింద పన్నెండుగురు కూలీలు పని చేశేవారు. దొడ్లన్నీ కోళ్ళగూళ్లతో నిండాయి. రోజూ గడ్డను లెక్కించి పద్దులు రాసేందుకు గుమాస్తాలు, అన్నీ బాగానే వున్నాయి. తల్లి కొడుక్కి ప్రపంచధర్మం తెలియ దనే విచారించేది. ఇరవై రెండేళ్ళా చ్చినా పెళ్ళిమాట ఎత్తేవాడుకాద కొడుకు. సుబ్బారావు దగ్గర పనిచేసే కూలీలలో లక్ష్మీ అందరికంటే చిన్నది. యిరవై ఏళ్ళుంటుంది. మనిషి నల్లగా నిగనిగలాడ్డావుంటుంది. మంచి కండపుష్టిగల మనిషి. లక్ష్మీకి తల్లి తండ్రి లేరు. మేనల్లిదగ్గర పెరిగింది. సుబ్బారావు! కూలీలంతా ఓ ఎత్తు, లక్ష్మీ ఓ ఎత్తు. కూలీలు ఖబుర్లాడుతూ పని చేసేవారు. సక్ష్మీ వంచిన తల ఎత్తుకుండా పని చేసేది.

సుబ్బారావు లక్ష్మీతో మాట్లాడడం వెంకమ్మకి నచ్చేది కాదు. కొడుకు ఏ పబ్బు గలనాడీ కూతుర్నో చేసుకోవా లని వెంకమ్మ కోర్కె. అట్లాంటిది యీ పేరు వూరు లేని కూలిమనిషితో కొడుకు మాట్లాడటం అచిరు సరిపడేది కాదు.

ఆరు నెల్లు గడిచాయి. ఒకనాడు సుబ్బారావే తల్లిదగ్గర కొచ్చి, 'లేవు నా పెళ్ళి. లక్ష్మీ అత్త యింట్లో చేసుకుంటున్నాను. లేవు సాయంత్రం వెంట తీసుకొస్తాను. ముందు గది ఖాళీచేయండి వెనక గదిలో మీరు వుండండి' అని చెప్పి సమాధానానికైనా ఎదురు చూడకుండా వెలిపోయాడు. వెంకమ్మకుప్పకూలినట్టైంది. ఆ కూలి పిల్ల లక్ష్మీని మనసులో తిట్టుకుంది. తన ఆశలన్నీ పేకమేడలు. ఆఖరికి కొడుకు పెళ్ళికన్నా రమ్మనలేదు. ముందు గది ఖాళీ చేయమని ఆజ్ఞ. మరనాడు భార్య భర్తలు వెనక గదిలోకి చేరారు. పెళ్ళయిన మర్నాటి నుంచి అత్త తొక్కిన గుమ్మం కోడలు తొక్కినాడు.

ఒకరోజు కొడుకు తల్లిదగ్గర కొచ్చి 'మా భోజనాలయింతరువాత సువ్వా, నాన్నా భోంచేయకూడదు?' అన్నాడు. తల్లి నిశ్చేష్టరాలయింది. 'నవ్వు ఆ కూలిదానికోసం మమ్మల్ని ఆజ్ఞ పెట్టావా?' అని అడుగుదామని అనుకుంది. కాని కొడుకుది కర్మశబ్దాయం అని ఏనాడో తేటతెల్లమయింది. తన మాటలకు విలువలేదు. కొడుకుమాట ప్రకారం నడుచుకోవాలి.

మరో ఆరు నెల్లు గడిచింది. మధ్యాహ్నం కొడుకు భోంచేశాడు. అమ్మ నాన్నా వున్న గ? గుమ్మందగ్గరికి వచ్చాడు.

'మీ రి యిల్లు విడిచి వెళ్ళే మంచిది' అనాడు. 'అదేమిటి!' అన్నాడు తల్లి తండ్రుల నిస్తేజ్జాలే.

'మీరు వెళ్ళండి' అన్నాడు సుబ్బారావు 'ఎక్కడికి?'

'రావెట్టు పక్కవున్న సత్రంలో వుంటుంది.'

'ఎక్కడికి పోను నాయనా. నిన్నే నమ్మకన్నాం. యీపంచనే పడివుంటాం' అన్నారీద్దరు 'ఇదినాయిల్లు. యింకో గంటలో లారీ వస్తుంది మాటాముల్లే పద్దుకు సిద్ధంగా వుండండి.' అంటూ గుమ్మంలోంచి వెళ్ళిపోయాడు.

కోటయ్యకి వెంకమ్మకి నోట మాట లేదు కొడుకు ఏలాటి మందకొడో యీనాడు తెలుగుకున్నాడు. ఇద్దరూ వారి మాటలు చేతపట్టకున్నార. వెంకమ్మ చేతిలో ముంత.

కొడుకు లారీ తీసుకొచ్చాడు. వద్దులు లా! ఎక్కారు. వూరి చివర సత్రం దగ్గర లా! ఆగింది. రావెట్టు నీడలో రెండు మాటలు యిద్దరు వద్దులూ, ముంతా దిగ విడిచాడు కొడుకు. వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు ఆ వూరికి పాతికేళ్ళ క్రితం వారల్లాగే వచ్చారు. కోటయ్య రోడ్డుదుమ్మును గుప్పెటతో తీసి వెళ్ళ మధ్యనుంచి కిందికి వదులున్నాడు.

'ఏమిటి?' అంది వెంకమ్మ రుద్ధకరంతో.

'ఇది మిగిలింది' అన్నాడు మన్ను భార్యకు చూపిస్తూ.

కులలనా కుటుంబం

“ఊరికే రాదు ఉద్యోగం”

శ్రీ జి. యన్. సూరి

విద్యునికి, కయ్యానికి, నెయ్యానికి సమత ఉండితీరాలన్నాడు కవిశ్వరుడు. ఇది ఎంతో అనుభవంవల్ల చెప్పిన విషయం. అయితే సమత వుట్టలు కానివాళ్ళ మధ్య ఈలాంటి లావాదేవీలు జరగ వని ఆ కవిశ్వరుడి అభిప్రాయం కాదు. అటు వంటివి ఒక వేళ జరిగితే బలహీనడు బలవంతుడి చేతిలో నలిగి పోతాడేమోనని చిన్న వుట్టల వీరు విమనవు మోతలు మోగక తప్ప దనీ మాత్రమే ఈ మాత్రంలోని తాత్పర్యం.

దీనిలోని యథార్థ ఉద్యోగాల పట్ల చక్కగా వ్యక్త మవుతుంది. మూడవ తరగతి పట్ట భద్రుడూ ఘట్టకాసు డిగ్రీ ఉన్నవాడూ, జట్టు పట్టుకుని పైకి లాగే దిక్కుదివాణం లేని వాడూ మంచి పలుకుబడిగల మామగారు ఉన్నవాడు, జంబంపోగు ఉన్నవాడూ, జంబం లేనివాడూ, ఉద్యోగాలకు పోటీ చేశా రనుకోండి. అప్పుడు మొదటివాడికి చీమతల అంత అవకాశ మైనా ఉంటుందా? ఆఖరుకు ఇంటర్ వూర్ అయినా నస్తుందంటారా? ఎన్నటికీ రాదు. ఉద్యోగాల పోటీగూడ ఒక విధమైన కయ్యమే గాబట్టి సరిజోడు కానివాడు సతమతం కా క తప్పదు.

మన భారత ప్రభుత్వం వారు దయామయు లనీ, కష్టసుఖాలను గమనించడంలో అద్వితీయు లనీ మేము ఒప్పుకుంటాం. క మ్యా నిస్టు లో సోషలిస్టులో కాకపోతే మీరు ఒప్పుకుంటారు. కొంతకాలంనుంచి సర్దార్ పటేల్ అతడు మెత్తనమహారాజులవారికి గార్నియోగా న్యన హరిస్తున్నారు. రబ్బరు బెలానుల మాదిరి ఎగిరి ఎగిరి టపిమని పగిలి నేల గూలవలసిన అతిరథులను మహారథులను కంటికి రెప్పవలె కనిపెట్టి ఉండి, ఆ సంసానాన్ని ఈ సంసానంతోను, ఈ సంసా నాన్ని ఆ సంసానంతోను అంట గట్టి, అసలుకు మోసం రాకుండా ఇండియా గవర్న మెంట్లు మద్దత్ ఇచ్చి, పదవి పోయిందనుకోకుండా రాజ ప్రముఖుడిగానో, ఉపరాజప్రముఖుడిగానో నొయమించి, అంతరించి పోతున్న ప్రాచీన మదగజాలను నిలబెట్టటానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు ఉక్కు మనిషి. అంతటితో తృప్తి పొందక వారిలో ఆపులేన వారిని రాష్ట్రీయ గవర్న గానో, విశ్వరాజ్య సమితికి ప్రతినిధిగానో తమ పాశ్చాత్య దేశాలకు రాయబారిగానో తమ అసమాన ప్రతిభను వెల్లడించమని ప్రయోగిస్తున్నాడు. ఈ తీసేసిన రాజ పుంగవులు అప్పటికే ఇకిలింపకపోతే ముఖ్య మైన ప్రభుత్వోద్యోగాలకు అప్లికేషన్లు పెట్టు కోవచ్చునని ఈ మధ్యనే ఢిల్లీనుంచి ఒక ఫర్మానాను జారీచేశారు.

ప్రభుత్వం వారి ఉద్యోగాల ప్రకటనలు పత్రిక లలో తరచు మీరు చూస్తూనే ఉంటారు. ఫలాని ఉద్యోగానికి ఫలాని తేదీలోపుగా అరీలు అందచేయాలనీ, మొదటి తరగతి ఎం. ఎ. ప్యాస యి ఉండాలనీ, యుద్ధంలోకి పోయి వచ్చిన వాడు బి. యే. అయితే చాలనీ, పెద్దవాలు కులములవాళ్ళు ఇంటర్ మీడియట్ చదివితే చాలనీ, ఈచివర రెండు కాఖులవాళ్ళకు అప్లికేషను రుసుము రూపాయిన్నర అనీ, మిగతావాళ్ళకు ఏడున్నర అనీ, వీళ్ళకు వయసు పరిమితి ముప్పది అయిదనీ, తతిమావాళ్ళకు ముప్పయ్యని వగైరా వగైరా అని తెలియచేస్తారు. అదేవిధంగా ఈతీసి వేసిన మహారాజులకుకూడ తగు సదుపాయాలను చేస్తారనుకోవచ్చు. “సదరు ఉద్యోగానికి సంస్థా నాధీనులుగాని, వారి ఔరసులుగాని, ఉంపుడు సంతతిగాని అప్లయ చేయవచ్చుననీ, పైన ఉద హరించిన విద్యావిషయ నిబంధనలుగాని, వయసు నిబంధనలుగాని వర్తించవనీ, శిశువులు పంప

టానికి సందేహించనక్కరలేదనీ ఇందుమాలింగా అడ్డమైనవారికి తెలియ చేయడమైనది”. ఇతర రాష్ట్రాలలోని జమీందారీ కుటుంబాల వారికి కూడ ఈ ఫర్మానా వర్తించవచ్చునని అనుకోవచ్చును. ఇటువంటి హేమాహేమీలతో పొట్టతిప్పలకోసం అగచాట్లు పడుతున్న సన్న కారు ఏ విధంగా ఫోటీచేయగలదో ఊహించటం కష్టంగాఉన్నది.

ఇంతకంటే తీవ్రమైన కాంపెటిషన్ బెబ్బి స్ట్రీలవల్ల తగులుతున్నది. చాలాకాలం పట్ల, “ఇలే వైకుంఠం, కొంపే కైలాసం” అనుకున్నార. అంతవరకూ మగవాళ్ళు, అసమర్థులు ఓబయ్యలు గూడ ఏదో ఉద్యోగాన్ని సాధించి మా అంత వారు లేరని రొమ్ము విరుచుకుని తిరిగారు. ఇంతలో అడ్డవాళ్ళ దండయాత్ర ఆరంభమయింది మంత్రసాని, నర్సు, ఆఖరుకు డాక్టరు క్రమంగా వారికి వశమయినవి. ఆతరువాత విద్యాశాఖను ముట్టడించారు. అది పూర్తి కాగానే స్టెనోగ్రాఫర్లకు ఎవరుపెట్టారు. ఆపైన ప్రతి ఆఫీసులోనూ గుమాస్తాగిరికి తయారై వారు. మగవారికి ఆయవు పట్టన బెబ్బి గొట్టి నట్లయింది.

లాయర్లుగాను, డాక్టర్లుగాను, శాస్త్రపరిశోధ కులుగాను, శాసనసభ్యులుగాను అనేకులు స్త్రీలు తయారై వారు. ఈలాంటి నాజుకు వృత్తులకోసం, నీడనకూర్చుని పనిచేసే వ్యాపకాల కోసం ప్రాకులాడా రంటే పోనీతే అనుకోవచ్చు. మద్రాసులో బచోకండక్టర్లుగా స్త్రీలను నియ మించాం చూడండి అని మంత్రవర్ణం మీసం తిప్పారు. మీకు తీసిపోతామా మేము అని బొంబాయి జి. ఐ. సి. రైల్వేవాళ్ళ స్త్రీలను టిక్కెట్ కలెక్టర్లుగా ఏర్పాటు చేశారు. దీనివల్ల లంచగొండితనం తగ్గుతుందనికూడ నమ్ముతున్నా మన్నారు. కలకత్తా ప్రభుత్వం వీళ్ళను మించి పోయేట్లు ఆ డి వాళ్ళ పోలీసు దళాన్నే తయారుచేశారు.

ఈలాంటి వృత్తులలో స్త్రీలు ప్రవేశించ కూడదని గాని, ఆహారాలను సమర్థతతో నిర్వహించలేరని గాని మా ఉద్దేశం కాదు. మగ వాళ్ళకంటే గైరుగానే ఉద్యోగాలనుచలాయించ గలరని మాకు తెలుసు. అయితే వీరితో పోటీ చేయడం పురుషులకు ఎంత కష్టసాధ్యమో అనే విషయమే ప్రస్తుతం చెప్పదలచు కున్నాము. స్త్రీ పురుషులు ఒకే ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టితే ఎవరికి అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుందో సులభంగా ఊహించుకోవచ్చు. అందాకా ఎందుకు! ఏ పత్తికు అయినా గాని, రేడియోకు గాని ఒక కథనో వ్యాసానో మగవాడి చేరుతో పంపేదానికంటే అడదాని చేరుతో పంపితే మరుసటి పోస్టులో సంపాదకుడి ధన్యవాదాలతో ఇంటికి తిరిగిరాడు. కాదంటే పరీక్షించి చూడొచ్చు. ఇంతకూ చెప్పేదేమంటే నామా న్యడు ఉద్యోగం తెచ్చుకోటానికి కొత్త కొత్త అంతరాయాలను తీర్చుకున్నవి.

తక్కిన వృత్తుల విషయం ఎట్లా ఉన్నా మేజిస్ట్రేటుగాను జడ్జిలుగాను కూడ స్త్రీలు నియమించబడితే నేరాలు దేశంలో తగిలినా వని నిస్సంకోయంగా చెప్పవచ్చు. రష్యాలో నేరస్తులు మగజడ్జిల కోర్టులో విచారణ జరగటానికి అధికార్లను ప్రాధేయపడుతారుట. అడ వాళ్ళు కరినమైన శిక్షలను విధిస్తారని, దయాదాక్షిణ్యం లేకుండా నేరం చేశావు కాబట్టి ఫలం అనుభవించక తప్పదన్నట్లు భావిస్తారని అనభవ జ్ఞులు అంటారు. పిల్లల విషయంలో తల్లి దండ్రుల ప్రవర్తనను పరీక్షించినా ఈ సంగతి బోధపడుతుంది. పిల్లను ప్రేమించటంలోనే గాక దండించటంలోగూడ తల్లితండ్రుల అతిశయిస్తుంది

ఏది ఎట్లా ఉన్నా కొత్త రాజ్యాంగ చట్టంలో కులమత విభేదాలకు స్వస్తి చెప్పినట్లుగానే జాతి విభేదాలను కూడ తొలగించబోతున్నార. ఉద్యోగాల విషయంలో ఈ నూత్రాన్ని యథా రంగా అమలు జరిపి ఆడదని, మగవాడని, మహారాజని, జమీందారని భేదాలను సరకు చేయకుండా చూడాలి. లేకపోతే అంతంత మాత్రపు మగవాడికి అన్నమే కరువవుతుంది. అప్పుడు పూర్వపు స్త్రీల స్థానం పురుషుడు స్వీకరించి, నంట ఇంటికి పట్టాభిషేకం చేయించుకొని కొంతకాలం రాజ్యం ఏలేందుకు సిద్ధపడవచ్చును.

నేటి ప్రపంచం

(9 వేటి తరువాయి)

లికంగా రష్యా అమెరికాల విరోధం పరిష్కారం కావచ్చును.

కొత్త ముఖాలు :

విదేశాంగ మంత్రుల సమావేశా లిదివరలో బరిగినప్పుడు పాల్గొన్నవారిలో బెవిన్ ఒక్కడే ఇప్పుడు మిగిలాడు. మిగతా ముగ్గురూ కొత్త వారే. అమెరికానుంచి డీక్ ఆఫీస్, రష్యా నుంచి విషిన్స్కి, ఫ్రాన్సునుంచి రాబర్ట్ మామెక్ వచ్చారు. మొదటిరోజున చర్చించవలసిన విషయాలేమిటో నిర్ణయించారు.

జర్మనీ దేశైక్యత సమస్య, ఆర్థిక రాజకీయ భవిష్యత్తు, మిత్రరాజ్యాల అధికారం గురించి చర్చించాలనేది మొదటిది. ఆస్ట్రీయాతో సంధి విషయంకూడా చర్చించడానికి నిశ్చయించారు.

రెండోరోజున జర్మనీగురించి చర్చ జరిగింది. రష్యా విదేశాంగమంత్రి విషిన్స్కి మొదట ఉపన్యసించాడు. జర్మనీ విభజనకు స్వస్తి చెప్పి, అక్రమంగా స్థాపించబడిన పశ్చిమజర్మనీ ప్రభుత్వాన్ని రద్దుపరిచి జర్మనీ దేశం అంతనీ ఏకం చేసి నాలుగు మిత్ర రాజ్య ప్రభుత్వాలూ సమిష్టిగా పరిపాలించాలని విషిన్స్కి నూచించాడు. రూర్ పరిశ్రమల ఆజమాయిషీలో రష్యాకుకూడా అధికారం ఉండాలన్నాడు. జర్మనీదేశవిభజనకు బాధ్యత

పశ్చిమ ప్రభుత్వాలదే నన్నాడు. అది డాం ఒడింబడికను భగ్గుపరచినట్లైతేనని చెప్పాడు.

మర్నాడు సమావేశంలో పశ్చిమ విదేశాంగ మంత్రులు, విషిన్స్కి నూచనల్ని నిరాకరిస్తూ ఉపన్యసించారు.

పశ్చిమ జర్మనీలో ఆర్థికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎట్లా అమలు జరిగాయో, రాజకీయంగా జర్మన్ ప్రజల కేటమరాటి అవకాశాలిచ్చానో పశ్చిమ విదేశాంగ మంత్రులు వివరించి ఆ అభివృద్ధిని తో పోనాడుకుని ఇప్పుడు పశ్చిమార్పి తిరిగి మిత్రరాజ్య సైనిక ప్రభుత్వం స్థాపించడం అసంభవమని తెలిపారు. తూర్పు జర్మనీలో రష్యానైనా సైనిక పాలకులు స్థాపించిన కార్యాలను విషిన్స్కి ఏకరువుపెట్టాడు.

ఆరోరోజు సమావేశంలో పశ్చిమ విదేశాంగమంత్రులు కొన్ని నూచనలు చేశారు. వీనిలో బాన్ రాజ్యాంగాన్ని తూర్పు జర్మనీ అంగీకరించి ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ లో చేరాలనేది ముఖ్యమైన అంశం. అలా చేరినప్పుడు నాలుగు అగ్రరాజ్యాల ప్రతినిధులతోనూ కంట్రాక్టును వన్ ఒకటి నిర్మించాలి. తరువాత సోవియట్ ప్రాంతంలో ప్రజల రాకపోకలకిగాని రాజకీయోద్యమాల స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాకుగాని ప్రతి బంధకాలు ఉండకూడదు. ఎన్నికలు స్వేచ్ఛా సిద్ధాంతాల ప్రకారం జరపాలి. పరిశ్రమాభివృద్ధి మొదలైన విషయాలలో అగ్రరాజ్యాల అనుమతిని జర్మన్ ప్రభుత్వం పొందాలి.

ఈ నూచనలు బొత్తిగా రుచించవని విషిన్స్కి చెప్తూనే, అయినా శ్రద్ధగా వీనిని పరిశీలించగల డని వాదన మిచ్చాడు.

జర్మనీదేశైక్యత కోసం, అన్యపాలకుల జోక్యం వీలైనంతవరకూ తగ్గించేందుకూ ఇట్టి నూచనలు చేసినట్లు బెవిన్ చెప్పాడు.

విషిన్స్కి ఈ నూచనల్ని పూర్తిగా నిరాకరించలేదు. కేవలం తన నూచనల్ని అంగీకరింపాలని పట్టుబట్టలేదు. అసలు ఏ నూచనలు ప్రతిపాదించాలని వచ్చాడో దాని నింకా బయటపెట్టలేదు. వానికోసం పశ్చిమదేశాలు నిరీక్షిస్తున్నాయి. అవి ఈవారం బయటపడవచ్చును.

(నూర్రం)

వాన్ గార్డు

పైర్ అండ్ జనరల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

హెడ్డాఫీసు: మదరాసు.

బ్రాంచి: ప్రకాశంకోట్ల, గవర్నర్ కేట, విజయవాడ.

రు. 25 లక్షల సౌఖ్యవమైన మూలధనముతో, వాణ్ గార్డు పైర్ అండ్ జనరల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, మోటార్ భీమాలో అత్యుత్తమమైన ప్రయోజన మంతయు నొసంగును

- * మిక్కిలి తక్కువ ప్రీమియము, ఎక్కువ లాభములు
- * తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ రక్షణము
- * క్లెముల శీఘ్ర పరిష్కారము, సమర్థనీయమగు నేవ
- * ధారాళమైన షరతులు - మా ప్రతినిధులకు మంచి రాబడి

హెడ్డాఫీసులో గాని మా విజయవాడ, బ్రాంచిలో గాని మా పాలీసీ అవసరములను గురించి విచారించుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమంతటను, ఏజంట్లు, స్పెషల్ ఏజంట్లు, ఆర్గనైజర్లు మున్నగు వారు కావలెను.

హెచ్. డి. రాజా, జనరల్ మేనేజరు.

కీర్తి కాంక్షలు

శ్రీ సి. ఎ. కృష్ణారావు

జీవితం అగాధ మైనది. సంతోషంతో జీవితాన్ని గడపటానికి మానవుని కన్నుల తోపాటు, నాగరికత పెంపొందిన కొలదీ పీఠు ఎక్కువౌతున్నవి. నాగరికాభివృద్ధికి తోడుగా మానవునికి ఆదర్శాలు, ఆశయాలు, వాంఛ తాలు అమితంగా వృద్ధి అవుతున్నవి—ఇది సహజం. ఇలాంటి వాంఛల్లాది నేడు చాలా కుంది పంచ జీరి అహర్నిశలు ఆరాటపెట్టు న్నది కీర్తి వాంఛ ఒకటి. ప్రతి నాగరికుడూ తాను కీర్తివంతుడు కావాలనీ, నలుగురిలో మెప్పును పొందాలనీ, చుట్టూ నలుగురు గుమి గూడాలనీ కోరుకుంటున్నాడు. ప్రతిదినం మనం యిలాంటి పరిస్థితి చాలా మంది వ్యక్తులలో చూడకలుగుతాం.

కాని అందరూ కీర్తి గడి సున్నారా? ఎవరు కీర్తివంతు లౌతున్నారు? కీర్తికి జీవితానికి సంబంధ మేమిటి? కీర్తి లేకపోతే బ్రతుకు సాగదా? కీర్తి సత్యమార్గానికి ఎంత సరకు దోహదం? ఎంతవరకు ప్రతిబంధకం? ఇది మనం ఆలోచించదగ్గది.

అసలు కీర్తి ఒక వ్యక్తి కెలా వస్తుంది? ఒక వ్యక్తి తన సోదరమానవులకు మహత్తర మైన వుపదేశంచేత జీవిత కష్టాలు పోగొట్టగలిగితే, లేకుంటే తనకే కష్టం అసంఖ్యాక మానవుల జీవితనిర్వహణకు గొప్పగా సాయంచేస్తే కీర్తి వంతు డౌతాడు. అతని యొక్క చలువ వల్ల సంతోషం పొందినవారందరూ అతన్ని వేనోళ్ల పొగడుతారు. దానివల్ల అతను కీర్తివంతు డౌతాడు ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే ప్రజల ప్రకాశించి పరిసరప్రాంతాన్ని ప్రకాశవంతం చేసినట్లు ఒక వ్యక్తి తన భీష్మ ప్రపంచంలో ఎక్కువ భాగాన్నో ఒక భాగాన్నో ప్రకాశ వంతం చేయటంవల్ల తనయొక్క పునికి రాణిస్తోంది. ఇదే ప్రపంచం పుట్టినప్పటినుండి నేటి వరకూ గొప్పవారి జీవితాలవల్ల తెలిసేది.

పూర్వం అగోచరి చరిత్ర చూడండి. భరతా పనిని ఒక్క పెట్టిన ఏలిన ఏలక అలాంటివాడు ఒక ఘటనలో పసిబిడ్డలా కంపించి తన గత వర్తన కొక నిలుపుదల పెట్టి యాతత్పూరితపాలన నవదృక్పథాన, నూతనమార్గాన, శాంతి సోపా నాన అమిరెట్లు చేశాడు.

అలాగే బుద్ధుడు, క్రైస్తు, మహమ్మదు, యావత్ప్రపంచజనావళి నూరింట తొంభయి వంతులూ మనీషుల అడుగుజాడల్లో నడుస్తు న్నారు. ప్రతిమానవునియొక్క ప్రతిపని లోనూ యీ వ్యక్తులు - కారు అవతారాలు - రూపు రేఖలు దిద్దుతున్నారు. రచయితల్లో కాళి దాసు, షేక్స్పియరు, బాజోర్ లాంటి మహాసభావులు తమ కృతులూ, చంద్రుడు చెన్నైల ప్రసాదించినట్లు మనకు మహాభాగ్యం చేశారు. ఆకాశంలో చంద్రునివల్ల జీవావళి ఎలాంటి నిరంతరానందం అనభవిస్తున్నదో, అలాంటి ఆనందం కాళిదాసాది రచయితలు మనకు ప్రసాదించారు.

అలాగే గాయకుల్లో త్యాగరాజు, కబీరు, బీర్బోరె లాంటివారు. వసంతకోకిల గానం నూదిరి బ్రతుకు తెన్నున గానమాధురి చవి చూపించిన చల్లని బ్రతుకులు వారివి.

రాజకీయ సాంఘిక వాడుల్లో ఆ బ్రహ్మ లింకా, వాల్టేర్, మత్తాగాండ్, కామ్రేక్ లెనిన్ మొదలైన ఎందరు బ్రహ్మ శక్తిమంతులు తమ గుండెల్లో ఎమకలు కప్పనిపూరాలకు మోపు రాళ్లు చేసి ఎన్నికొట్ట మానవులను స్వతంత్ర వాయువులు పీల్చేట్లు చేశారు. నేడు మనం కలం పట్టుకున్నా గుర్రం పట్టుకున్నా, చెరువుగట్టిన హాయిగా కూర్చున్నా, చెలియతో మాట్లాడు తున్నా యీ మనీషులు మధురిమం చేసిన స్వతంత్ర వాయువులు పీల్చటంలా? ఇలాగే నిప్పటి నేటి కీర్తిమంతులు తమ మనశ్శక్తి సామర్థ్యాలు చిన్నచిన్న శక్తలాలు చేసి జన సామాన్యం కడుపునిండను పంచియిచ్చారు.

ఆ చలువన మనశ్శక్తికి వారిని తల్చుకుంటు న్నాము. మరిచెట్టు నీడన విశ్రమించి నేడ దీరి వెళ్లిపోయే పథికుడు ఒక్కతరి వృత్తమువంక ప్రశంసాపూర్వకంగా చూడకుండా వెళ్లగలడా? దానిని నాటిన శక్తికి నమోవాకము లర్పించక మానగలరా?

ఇదే కీర్తిమంతుల లక్షణము - లక్షణ మంటే చాలదు. యంతకన్న నిశ్చితమైన పదం గావాలి, పీరి సంకతి చెప్పటానికి. అయితే యిప్పుడు మనం పైచెప్పిన వుదాహరణలలో గమనించదగ్గ విషయం ఒక్కటి వున్నది. కీర్తిమంతులు తాము నెరవేర్చే మహత్కార్యాల ఫలితం ఏదిగా వూహించి వుండవచ్చు? మనం మాత్రం నిశ్చయంగా చెప్పవచ్చు - వారు కీర్తిమాత్రం ఆశించి చేయలే దని. ఉదాహరణకు కాళిదాసు షేక్స్పియరు సంకతి గూడండి: వారి తిగ్భూత శతాబ్దాల్లో ఆ కాళిదాసుంటే పొగడ్తలు గన్నారే. అంటేగాని వారు బ్రతికి తమ కీర్తి యింతని చూడలేదుగదా? తల్లి పిల్లడికి పాలిచ్చేది, పిల్లడు తనను పూలలో పూజించాలని గాడు. పిల్లని కడుపు నిండాలని మాత్రమే చార్చి మనల్ని నవ్వించేది తనపేరు పేపర్లలో పడాలని గాడు; మనం ఆనందించాలని మాత్రమే.

కాని నేడు అధికసంఖ్యాకులైన యువకులు కీర్తి నాడించాలని చాలా యాతన పడుతున్నారు. కీర్తికి మార్గం రాజకీయాల్లో పాల్గొనటం, రచనలు చేయటం అని అంచనా. వారి వూహల్లో యీ రెంటినల్లా తమపేరు పతికారూపేణా ప్రపంచంలో ప్రచార మాతుందని ఆలోచన. కాని ప్రతి యువకుడూ మనసులో వుంచుకో వాలింది తమ చేయాల్సిన పని మాత్రమే. పని వల్ల తనకు ఎంత వరకు ఏ రూపేణ (ముఖ్యంగా కీర్తిరూపేణ) లాభం వస్తుందా అని గాడు అంతగా అంతమంది ప్రజలు పేపర్లో పేగ జదివితే కీర్తి వచ్చేట్లు యితే ప్రాముఖ్యదినపత్రికల్లో మొదటిపేజీలో పెద్దక్షరాలతో 'ఎడ్యురయిన్' చేయిస్తే, స్వల్ప ఖర్చుతో.?

అపకీర్తివిషయం కూడా యీ సమయంలో చూడదగ్గదే. ప్రతివ్యక్తి కీర్తిని ఎంతగా కాంక్షిస్తాడో, అపకీర్తిని అంత వ్యతిరేకిస్తాడు. ఎందు వల్ల అనే ప్రశ్న లేనేలేదు. అయినా పెక్కు మంది అపకీర్తిపా లవుతున్నారు. ఇది తమ చేతలవల్ల జనులకు జరిగే నష్టంవల్ల జరుగు తున్నది. తామనేను జనుల్ని వరకోత కోశా డన్నా, 'రక్తమేరీ' రక్తం కండ్లజూసిందన్నా, నిన్నటిదాకా భారతస్వాతంత్ర్యాన్ని నూనెలో నానబెట్టిన చరిత్రలో చేతలన్నా, హిట్లర్ 'కాక్ సన్' ట్రైబునల్ కాంపుల్లో పసిపిల్లల రక్తం పెద్దలకు దాహంగా యిచ్చాడన్నా, తమను అప కీర్తి పాలుచేసినవంటే ఎక్కువగా చెప్పాల్సింది లేదు. తమ చేతులకు ప్రత్యేకము అపకారం చేతలవల్ల అపకారం చేయబడ్డ సంఖ్య ఎక్కు వగా వున్నప్పుడే అపకీర్తి వస్తుంది. కీర్తిలాగు అపకీర్తి కూడా చిరస్థాయీ. కాని న్యాయం కాంక్షించేవారికి తాత్కాలికంగా అపకీర్తి వచ్చినా అది అనతికాలంలోనే పూర్ణపంచలై కీర్తి లభిస్తుంది. కాని అన్యాయపరులు సదా సత్య విరోధులై అపకీర్తిపాతవుతారు. కాబట్టి ప్రతి వ్యక్తి శేర్షుగో దగ్గది జీవితంలో కీర్తి వాం ఛించాలి నిగాడు. మనం న్యాయదీక్షకలిగివుండి, దాని సముద్దరణకు పాటుబడటం మాత్రమే. ఎందువలనంటే మానవుని ఆనందం ప్రకృవాడి ఆనందంలోనేవుంది. ఇంగర్ సాల్ (Ingersoll) యిలా చెప్పాడు నీవు ఆనందపడాలంటే ప్రక్క వాడిని ఆనందింపజేయటం ప్రధాన మార్గం. అందరూ కీర్తి కాంక్షిస్తే వచ్చేది గాదు. నీవు గోవర్ధనపర్వతం ఎత్తుతే, గోపిగోపకులు అవ తారపురుషుని ఆరాధించకుండా వుండగలరా?

మన దేశంలో కాంగ్రెస్ నిర్మించిన గాలిమేడ

(7 వ పేజీ తరువాయి)

ప్రస్తుత ప్రభుత్వం తమ ఉద్యోగులకు అపార మైన అధికారాలిచ్చింది. దీనివల్లనే శాసనసభల పరపతి బొత్తిగా లోపించింది.

ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం విషమసమస్యలో చిక్కుపడింది. ఒక వైపున 1946 లో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల నెంచడం లో వివేచన లోపం వల్ల శాసన సభ్యులు బొత్తిగా నాసిరకం తయారయ్యారు. ఇందు వల్ల ప్రభుత్వం ఉద్యోగులపైన అధికంగా ఆధారపడలసి వస్తోంది మరొకవైపున ఉన్నతో ద్యోగులపైన ప్రభుత్వం ఆధారపడినకొద్దీ శాసన సభ ప్రతిపత్తి పరపతి ఊణిస్తున్నాయి. రెండు విధాలా పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీకే భంగం కలుగుతోంది.

మాడోఅంశం ప్రతిపక్షంలోనూ ఉత్తమ శాసనసభ్యులు లభించాలి. ఇంగ్లండ్ ను చూస్తే, ప్రతిపక్షంలోనూ ఉత్తమ శాసనసభ్యులు వస్తూనే ఉన్నారు. రాజకీయపక్షాలు అభ్యుగ్రులను ఎంచేటప్పుడు శ్రద్ధ వహించినందువల్ల ఈ ఫలితం కలుగుతోంది. ఆంగ్లం కాంగ్రెస్ అభ్యుగ్రులను ఎంచడంలో ప్రస్తుత పద్ధతిని మానాలి. ఉన్నతా దర్శాలు గలవారినే ఎంచాలి పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ నాణ్యతకి శాసనసభ్యుల తరహాయే గీటురాయి. ఈ గీటుని చూస్తే మన ప్రస్తుత శాసనసభలూ, రాజ్యాంగ పరివర్తనభా కూడా ఎందుకూ కొరగానివి. నెహ్రూ, పటేల్ వివహా ఒక్క ఉత్కృష్ట వ్యక్తి కూడా వానిలో లేడు. అయితే వచ్చేతరంలో నెహ్రూలు, పటేల్ లూ ఎక్కడున్నారు? భాగీరథి నీరాల వలె అకస్మాత్తుగా అంతరిక్షంనుంచి పుట్టుకు రారు. పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ బీజులు లోతుగా పాతుకున్న నేలలోనుంచి ఉద్భవిస్తారు. నెహ్రూగాని, పటేల్ తమంతవాస్తే వారసల్ని తెచ్చుకోడానికి ఏం చేస్తున్నారు?

కాంగ్రెస్ హయాంలో గొప్ప శాసనసభ్యులు రాకపోయినా దక్షులైన పరిపాలకులు వచ్చారు. వి. పి. మీనన్, బాజ్ పాయ్, బి. రామారావు, విష్ణు సహాయ్, యన్. ఆర్. సిల్లె మొదలైన వేర్వేరు ఉద్యోగవర్గం ఖ్యాతి కెక్కింది. కాని శాసనసభ్యులే? కాంగ్రెస్ హయాంలో బాగుపడినది ఉద్యోగులేనని ప్రజలు భావించా రంటే తప్పలేదు. పార్లమెంటరీ అచారా లేపి విశిష్టమైనవి, అనుసరించబడతూన్నవి, శాసన సభ్యులు అలవర్చుకోవలసినవి వీవీ కనిపించడం లేదు. ఈ పరిస్థితి ఇంకా కొనసాగితే చిరకీ ప్రజాస్వామ్యం నిర్మూలం కాక తప్పదు.

దేశాన్ని పరిపాలించేది ఉద్యోగులే నా కావాలి, లేదా ప్రజా స్వామ్య విధానమైనా కావాలి, రెండింటిలోనూ అన్నివిధాలా అను సరణి యోగ్యమైనది ప్రజా స్వామ్యం. సమర్థమైన పరిపాలనకి ఉద్యోగుల అధికారమే సులభసాధ్యమైనదిగా కనిపించవచ్చునకాని అది భ్రమ మాత్రమే. కాని అనభవంలో చూస్తే ఉద్యోగుల పరిపాలన కంటే, నియంతృత్వంకంటే కూడా ప్రజా స్వామ్య విధానమే మేలైనదని గ్రహించ వచ్చును.

పందొమ్మిదో శతాబ్దంలో బ్రిటిష్, అమెరికన్ ప్రజాస్వామ్యులు, 20 వ శతాబ్దంలో సోవియట్ రష్యా ప్రజాస్వామ్యం చూస్తే, ఈ ప్రజాస్వామ్యులు సాధించినవానితో స్పెయిన్, ఇటలీ, పోర్చుగల్ మొదలైనదేశాల్లో నియం తృత్వం సాధించిన కార్యాలు పోల్చడానికి కూడా పనికిరావు.

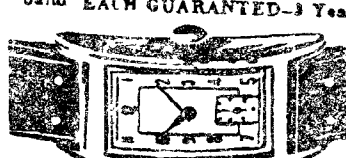
అయితే ప్రజాస్వామ్యం నిర్వహించడంలో అనేక కష్టనిష్ఠురాలున్నాయి. దీనికి మూల కారణం ఏమిటంటే, ప్రతిప్రాణికి సమానమైన స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యం లున్నాయని భావించి ప్రజాస్వామ్యం పరిపాలన కుపక్రమించడం. బెర్నార్డ్ శా ప్రజాస్వామ్యాన్ని అట్లాంటిక్ మహాసాగరంతో పోల్చాడు. ఆ మహాసాగ రంలో ఎన్ని మాయావాగురలు, తుపానులు, కల్లోలాలు, అపారవాహినులు ఉన్నాయో ప్రజాస్వామ్యం మార్గంలోకూడా అన్ని అవ

రోధాలు, అంత శక్తి ఉన్నాయన్నాడు. 20 కోట్ల జనాభాలో ప్రతిఒక్కరి ఇష్టాయుష్టాల మైన ప్రతిఒక్కరి భావావేగాలపైన ఆధారపడి నడువవలసిన ప్రజాస్వామ్యానికి ఎంతో అప్ర మత్తతో సారథ్యం వహించాలి. పరస్పర విరో ధాను మామ సమన్వయమార్గాలలో నడిపి, స్వేచ్ఛకు భంగం కలుగుకుండా పరిపాలనాదక్షు ఠిలో లోపం రానియకుండా చూడాలి అన్ని టికి మించి ప్రజాస్వామ్యమే నియంతృత్వం కంటేగాని ఉద్యోగవర్గపరిపాలనకంటేగాని మేలైనదనే పరమ విశ్వాసం ఉండాలి.

భారత దేశంలో పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీని సునితరచడానికి కాంగ్రెస్ అపసరమైన శ్రద్ధ వహించడంలేదు. ముందుతరాలవారికే నెరవేర్చ వలసిన బాధ్యత నెహ్రూ, పటేల్ గార్లపైన ఉంది. భారతదేశైక్యత సాధించడంలోగాని, రాజనీతిజ్ఞత ప్రదర్శించు లోగాని ఇద్దరూవ్యక్తి గతంగా అఖండవిజయాలు సాధించడంతో వారి బాధ్యత లూరిగాడు. 182 రాజ్యాలను ఏకం చేసి భారతదేశాన్ని నిర్మించిన స్థూర్ పటేల్ కార్యసాధనకు ఆశ్చర్యపరిపా రెహమా సేగు. ఈ ఐక్యతే చిరస్థాయిగా ఉంటే పటేల్ ను అక్కర్లే చక్రవర్తి జర్మనీ చక్రవర్తి ఫ్రెడరిక్, రష్యా చక్రవర్తి పీటర్ మొదలైన మహామహు లతో పోల్చాలి. కాని ఈ ఐక్యత చిర స్థాయిగా ఉంటుందా? ప్రజాభీష్టంపైనే దేశైక్యత చిరస్థాయి కాగలదు. అంటే ప్రజా స్వామ్యంపైనే. నెహ్రూ, పటేల్ తమ అనంతరం కూడా మనదేశంలో ప్రజాప్రాతినిధ్య పరిపాలనా విధానం మనదానికిగాను ఏం చేస్తు న్నారు?

[నేషనల్ హెరాల్డ్ పత్రికనుంచి.]

NEW CONSIGNMENT
All watches of high class workmanship and fitted with plastic band EACH GUARANTEED—3 Years

No 1 Size 7 1/2" apto
5 Jewels Chrome 32/- Rolled gold 40/-
7 " " Sup 35/- Rolled gold 45/-
15 " " 52/- Rolled gold 62/-

No 2 Size 6 1/2"
5 Jewels Chrome 36/- Rolled gold 42/-
7 " " Sup 38/- Rolled gold 48/-
15 " " 55/- Rolled gold 65/-

No 3 Size 10 1/2"
5 Jewels Chrome 24/- Rolled gold 38/-
7 " " Sup 43/- Rolled gold 48/-
15 " " 70/- Rolled gold 85/-

No 4 Size 11 1/2"
Chrome case 16/- with second 18/-
Centre second 25/- Superior 32/-
15 Jewels Chrome 30/- Superior 35/-
ALARM TIME PIECE 16/-
Superior 20/-, Best 25/- Postage extra.
12 1/2% discount on order for any 3 watches at a time

H. DAVID & CO
POST BOX NO 1142, HYDRABAD

విదేశ మూలధనము మనకు లభ్యము కాదు

“స్వాతంత్ర్యం! సుస్వాతంత్ర్యం!!” అంటూ విదేశ

పెట్టుబడి దారులకు భారతదేశ మఖండ ఆహ్వానాన్ని తెలియజేసింది. అపనమ్మకములు, అనుమానములకు లోనై, ఏమి చేయవలెనో తెలియక, తిన్న కొనుచున్న విదేశీయులకు, “దేశాభివృద్ధికి తగినట్లు పెట్టుబడి పెట్టగల విదేశీయులకు గూడ సరదేశీయులకు వలెనే, సమమైన పాతక ర్యములు సమ కూర్పు బడు” నని తెలియచిన సామ్రాజ్య పండితుని వాక్యములు కర్పూరాంజలిగా పనిచేసినవి. స్వదేశీపరమునాటినుండి పెరిగి పెద్దదగుచున్న జాతీయభావము వలన రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును సమపాదించిన భారతీయులు కొంది కాలములో ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును గూడ వాంఛించిన వచ్చునన్న భయము విదేశపెట్టుబడి దారులను నేటివరకు బాధించుచుండెను. అందువలననే, పెట్టుబడిదారుల సాహస్యము చేసిన భారతీయులను ముందుగా అనకూల పరిస్థితు లేర్పరచ వలెనని వారు కోరియుండిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము సామ్యవాదులనే అనమానము తూర్పు రాజ్యములో ఆరంభించుకొని వచ్చుచున్న కమ్యూనిజము వనదేశమునకుగూడ పాకవచ్చునేమానను భయము, వ్యాపార నీరసత్వము, వీరికి భయకారక మయ్యెను. వీరి అనమానముల తీగ్గుట కొరకై సామ్రాజ్య మతాయిలు వారలకు ప్రత్యేక సాహస్యము చేయవలసివచ్చెను.

1. విదేశ పెట్టుబడిదారులు, తమ మూలధనముల మున్ముందుగా దేశాభివృద్ధికరములగు విషయములందే వినియోగించవలె ననియు, 2. స్వదేశీయుల వలెనే, వారును దేశప్రభుత్వపు అనభీంధనములకు వశ్యులై యుండివలె ననియు, 3. ఈ రెంటికీ వశ్యుకొనిన విదేశీయులకు స్వదేశీయులకు వలెనే, సమస్త సదుపాయములు చేయబడననియు, మున్ముందుగా ఎప్పుడైన బలవంతముగా విదేశ సంస్థలు జాతీయము చేయబడినచో, వీరికి న్యాయమును పారితోషికము లివ్వబడుననియు, 4. విదేశీయుల కీ దేశమున బెగురైన లాభములను ఆత్మదేశములకు పంపుటకుగాను, వీలైతే వరకు సదుపాయములు చేయబడు ననియు, 5. విదేశీయులైనంతమాత్రమున ప్రభుత్వము వారల కెట్టి అన్యాయము తెలంచ దనియు భారత ప్రభుత్వము హామీ యిచ్చియుండెను.

ఈ ప్రతిపాదనలు, వానిపైని వాద ప్రతివాదములను అనగాహన చేసికొనినచో విదేశపెట్టుబడిదారులు తమ మూలధనములను వినియోగము చేయుటకు సిద్ధముగానే యున్నారని, బొట్టు, పెట్టి ఆహ్వానము చేయకపోవుటచేతనే ఆగిపోయారన్న టూహించినట్లు తెలుచున్నది. కాని నేటి వాస్తవిక నిర్ణీతముల నకగాహన జేసికొనినచో, ఎన్ని సహాయ సదుపాయములు కలుగజేసినను, విదేశమూలధనము మనకు లభ్యముననుటకు మాత్రము ధైర్యము చాలుట లేదు.

భారత దేశములోనే వున్న మూలధనము వ్యాపార మార్గములలోనికి బోవుటకు సిద్ధపడుచున్నదని, మన పెట్టుబడిదారులు పెట్టుబడి చేసిన కొంది కాలములోనే ప్రతిఫలము నపేక్షించుగు రనియు, అట్టి విమర్శనము పరిశ్రమల కుపయోగపడజాల దని విమర్శచేయబడుచుండెను. అందువలననే విదేశ మూలధనము వరింపబడెను.

గత 2000-25 సంవత్సరములలో షేర్లు, స్టాకులు ధరలు పడి పోవుటచే భారతీయపెట్టుబడి దారులకు సుమారు 1000/- కోట్లరూ.లు నష్టము గలిగెను. అందువల్లనే, దేశములో నిల్వలు తగ్గిపోవుటచేగాక, నూతనముగా నిల్వచేసి మూలధనముల పెంచుకొను నలవాటు తగ్గిపోయినది. ఈ కారణముగా దేశముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి ఖీణించిపోయెను. దీనికి తోడు మన వ్యాపార శేషములు సయితము సంవత్సరమునకు 50/- కోట్ల రూపాయలు కష్టపడెడివి.

ఈ పరిస్థితులలో, స్వదేశీయులకే నష్టము కలుగకుండ నప్పడు, తనదు మన విదేశీయులు మన దేశమునకు వత్తురనిన నమ్ముటెట్టి? ఈ విషయములో వారు ఎదుర్కొన వలసిన బాధ్యతలకూడ హెచ్చుగా నున్నవి.

విదేశములన్నిటిలో బ్రిటన్,

శ్రీ నందివాడ కృష్ణమూర్తి

హాలెండ్, ఫ్రాన్సు, అమెరికా మత్రమే ఆర్థికసహాయము విద్యుగల పరిస్థితులలో నుండెడిది. తరతరాలనుండియు మన మార్కెటుల వశపరచుకొని, తమ మూలధనములన్నిటిని మనదేశములోనే యుంచుకొని, వ్యాపారలాభము లన్నిటిని తమదేశమునకు పంపుకొని లక్షాధికార్లు న అంగీకరించు నేడు సంపూర్ణముగా నీరసస్థితిలో నున్నారు. గత 10 సంవత్సరములనుండి ఆ దేశపు ఆర్థిక పరిస్థితి మారిపోయినది. అందచే అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను, కెనడా, దక్షిణ అమెరికాలోను క్రెడిట్ సంస్థలన్నియు అమ్మి వేయబడెను. మన దేశములో కూడ క్రెడిట్ సంస్థలనే కచ్చేతులు మరచి. ఈ ఆర్థిక దారిద్ర్యమునుండి తప్పించుకొనుటకై సాహాయ్యములు చేయుచున్న ఇంగ్లండునుండి మూలధనము మనదేశమునకు వచ్చునని ఆశించుట దుర్లభము. ఒకవేళ అందుకు వారు ప్రయత్నించినను, వారి మూలధనము అమెరికా, ఆఫ్రికా లియులకే పంపగల రని నమ్మవచ్చును. మనదేశము కన్న హుగ్ పాకిస్తానే ఆమోదించవచ్చున కూడ కరాచీలోని అంగీకరింప సంఖ్య దినదినము అధికమగుచుండటము, చిట్టకాంగ్ లో అనేక అంగీకరింపలు, బ్యాంకులు, ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు సాంసింపబడుటయు దీనికి నిదర్శనముగా పరిగణించవచ్చును.

గత యుద్ధమునకుపూర్వము ఆమ్స్టర్ డామ్ (Amsterdam) ప్రపంచమునకు ఆర్థికసాధియై యుండెను. కాని చేటి వారి బాధ్యతతో నినున్నులైపోయిన డచ్చివారు భారతదేశములో వాణిజ్యము చేయనంతటికితీరి లేరు. ఇక ఫ్రాన్సుదేశ వన్నుతో, గత యుద్ధములో సంపూర్ణముగా నాశనము కాబడి కుంట్లయై యున్నది. మున్ముందుగా తానే పునర్నిర్మితులు కావలసి యున్నది.

ఇకమనకు మూలధనమును పంపించగల శేషము అమెరికా యొక్కటియే. 2000-25 సంవత్సరములకు మధ్యకాలముందు, అమెరికా తన మూలధనమును

చాలవరకు, దక్షిణ, మధ్యఅమెరికాలోనే వినియోగించియుండెను. 1929-30 లో బ్రెజిల్, చైనా, అర్జెంటైనా, పెక్కినో, బోలివియా లలో, అమెరికనులు తమ పెట్టుబడులకు తగిన లాభముల పొందలేక పోవుటచే గాక తీవ్రమైన నష్టమును పొందియుండిరి. మళ్లా అదేవిధమున నష్టమును వారు చేసినా, బర్మా, ఇండానేసియా దేశములలో నవియూని యుండిరి. కాబట్టి పెట్టుబడిని మురవీవేసి తరువాత దిక్కులు మోచుటకు ముందుగా వారు భద్రతను కొరబట్టలే ఆశ్చర్యమేమియు లేదు. మన దేశములోని నేటి రాజకీయ పరిస్థితులు క్రమముగానే నడుపబడుచుండ వచ్చును. కాని నేటి సాంఘిక, ఆర్థిక వాతావరణము మాతము వారి నాకాంక్షగలది కాదని గట్టిగా చెప్పవచ్చును.

అదియును గాక, అమెరికా పెట్టుబడిదారులను కూల పరిస్థితుల మున్ముందుగా కోరుచున్నారు. వీలైతే వారికి ఎట్టి సదుపాయమునైన కలుగజేయగలమని చెప్పిన సామ్రాజ్యవాదములవారికి నచ్చిన ట్లగపడుటలేదు. స్వేచ్ఛిత వ్యాపారమున కలవాటుపడిన అమెరికను లింకను మన జాతీయ భావాలను నిరసించుచున్నారు. దీనికితోడు, ఈ మధ్య అమోదింపబడిన పశ్చిమల సామగ్రిని (Industrial Control Bill) వారి అనుమానముల మరింత హెచ్చుచేయుగలను. కార్యదక్షత యెరుగని అధికారాధ్యక్షులకు పరిశ్రమలపై అధికార మొసంగటచే, దేశమునకు రానున్న నష్టమపారము.

అదియును గాక, మనకు అమెరికాదారుల కావలెనన్నచో, మన ఎరువులు హెచ్చుచేయవలసియున్నది దీనికి బదులు, గత ఒకటిన్నర సంవత్సరములనుండి అమెరికాకు మనముపంపుచున్న ఎరువులకు క్రమముగా ఖీణించుచున్నది. మన ముఖ్యఎరువు హెచ్చునొక గుడ్డలు. కాని వీని ధరలు చాల హెచ్చుగా నుండుటచే, అమెరికనులు, వీరికిబదులు, వేరు సాధకముల వడకుచున్నారు.

అందుచే, ఎరువులకల్ల మనము లోనించుటకు బదులు ఆ ప్రాంతములన్నిటితో, విశేషమున వ్యతిరేక వ్యాపార శేషముల నేర్పరచుకొనుచున్నాము. ఈ వ్యతిరేక శేషములను మాపుకొనుట కొరకై అప్పుడే చాలవరకు అంతరాతీయ ఆర్థిక కూటమినుండి చాలధనమును వాడుకొనియుంటిమి. ఇట్లు ఇకపైగూడ ఆర్థికసమితియొక్క సహాయము లభించు ననుటకు వీలు లేకయున్నది. అందుచే మనఆర్థికపరిస్థితి అమెరికనుల కనుమానము కల్గించుచున్నది.

నేటి ప్రపంచవ్యవస్థలో అమెరికా ఆర్థిక రాజ్యానికి చక్రవర్తి. ఆత్మదేశములోనే పెట్టుబడి పెట్టుట కెన్నియో అనకాశములన్నవి. అందువలననగూడ వారు విదేశములపై; అందును ఆర్థికముగా నీరసముగా నున్న దేశములపై, హింసపెట్టి మరల్చుచున్నారు. పెట్టుబడిని పెట్టినను లాభములు పొందవలె నన్నచో, కొన్ని సంవత్సరము లాగలసియుండును. కాని ఈలోపుగా వారు హెచ్చులేట్లపై పన్నులు చాల చెల్లించవలసి యుండును. ఇదియు అధికాత్మకత్తి ఖర్చులు వారికి ఉత్సాహమును కలిగింపకున్నవి. అమెరికా వ్యాపారవాతావరణములో, అసామాన్యమైన తృప్తి కలిగిన గాని, అమెరికా మూలధనము, అమెరికా దేశమును వదల జాలదని నమ్మవచ్చును.

ఈ విషయమునే దృఢపరచు వేరొక నిదర్శనముగూడ పత్రికలద్వారా మనకు తెలియవచ్చినది. ట్రూమన్ అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదించుచున్న బాకర్-వెల్ డేలకు ఆర్థికసహాయము మున్ముందుగా, లాటికా అమెరికా దేశములకే అందగలదట. దీనితో భారతీయులలో గల్గిన అనుమానములు తీరిపోవలసి యున్నది. లేనిపోని భయము లేమియు సంచుకొన నక్కరలేదు. దేశాభివృద్ధిమే కావలెనన్నచో విదేశ మూలధనములకై ఆశించుటకు బదులు, వేరు ప్రయోజనకాంక్షల వేదకుల మంచిది. దేశములోని పెట్టుబడిదారులకు దగిన యుత్సాహమును కలుగజేయుట శ్రేయస్సు.

గ్రంథ స్వీకారము

తెనుగునవనము
గ్రంథకర్త విద్యాకొసరాజు బసవయ్య ప్రకాశకులు కొండపల్లి నాగయ్య, లాల్ ప్రెంటింగ్ ప్రెస్, గవర్నరు పేట, విజయవాడ. వెల రు. 2-0-0.

మణిమాల
ఖండకావ్య సంపుటి కవి శ్రీవాసమలై వరదాచార్యులు, మణిగిరి, చెన్నూరు పోస్టు, ఆదిలాబాద్ జిల్లా, హైదరాబాద్. వెల రు. 2-0-0.

ప్రేమలేఖలు
మూలం ఉగ్రజీ పాండేయ దేవనశర్మ, అనువాదం శర్మ. ప్రకాశకులు విజ్ఞానసాహిత్య సంస్థ, విజయవాడ. వెల రు. 1-0-0.

భారతీయ తత్వశాస్త్రము :
ప్రథమ భాగము
రచయిత శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వామి. ప్రకాశకులు సాధనగ్రంథమండలి, తెనాలి. వెల రు. 2-0-0.

రాష్ట్రపతి పట్టాభి
మూలం శతభిష. అనువాదం సింగరాచార్య ప్రకాశకులు జాతీయజ్ఞానమందిరము, మద్రాసు 14.

పరామార్థము
ఖండకావ్యము. కవి కీ. శ్రీ పిమ్మరాజు లక్ష్మీపతి సంపాదకులు శ్రీ పి. నాగగోపాలరావు, పద్మావల్లి కే.ఎస్.ఎస్, ఏలూరు. వెల రు. 1-8-0.

తోకచుక్క
రచయిత: శ్రీ ఆనంతాత్మకుల వేంకటాచార్యగారు. ప్రకాశకులు శ్రీ మువంగి శ్రీరామమూర్తి, రెడ్లంబిడి, కాకినాడ. వెల ఆరణాలు.

కళాజీవి
కవి శ్రీ పెద్దూరి శ్రీనివాసమూర్తి, తలవర్ర, అనంతపురం జిల్లా.

నేరపులు : వారి సిద్ధిగతులు
రచయిత: పి. యం. సోమసుందరం. ప్రకాశకులు విజ్ఞానసాహిత్యసంస్థ, తెజవాడ, సికింద్రాబాద్. వెల రు. 2-0-0.

హోమియోపతి తత్వశాస్త్రము
గ్రంథకర్త శ్రీ వేమవరపు వేంకటరమణ శర్మ, కవిలేశ్వరపురము, తూర్పుగోదావరి జిల్లా. వెల రు. 5-0-0.

ఆయుర్వేదాగ్ర నిజ్ఞాన పరిణామము
రచయిత: 'కృషీశ్వర'. ప్రకాశకులు ఆధునిక వాఙ్మయకుటీరము, 22, దివాన్ రామయ్యంగార్ రోడ్డు, వేపేరి, మద్రాసు 7. వెల పది అణాలు.

అశ్విన ఆంగ్లేయ ఔషధ గుణావళిక
రచయిత: శ్రీ జి. వి. నరసింహాచార్యులు. ప్రకాశకులు డాక్టరు బ్రదర్స్, చేబ్రోలు. వెల రు. 1-0-0.

వాడి పంటలు
విశాఖ సంవత్సరాది సంచిక 1949 మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రచురణాశాఖ డ్రైక్టరు ప్రచురణ. వెల నాలుగణాలు.

శ్రీ కాట్రగడవారి సాహిత్య పాఠశాల
సారస్వత వార్షిక పత్రిక ఇంటూరు. సంపాదకులు. శ్రీ టి. వెంకటసుబ్బయ్య, ప్రధానోపాధ్యాయులు.

వాసంతి
దివ్యజ్ఞాన పాఠశాల విద్యార్థిసమితి, ఏలూరు. తొలిసంచిక.

కళావిలాసిని
ఆంధ్రవాఙ్మయ సమితి, లక్ష్మీకళాశాల, మద్రాసు. సంపాదకులు శ్రీ చల్లా సత్యనారాయణ.

మహా పురుషులు
గ్రంథకర్త: పండిత శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వరు. ది. శేషనల్ పబ్లింగ్ కంపెనీ, 6, కొండిచెట్టి పీఠి మద్రాసు 1 వెల రు 1-0-0.

స్వాతంత్ర్య పథము :
గ్రంథకర్త: శ్రీ గురుజాడ రాఘవశర్మ. బృందావన ప్రచురణములు, మచిలీపట్టణము. వెల రు 1-0-0.

ముకుందమాల :
మూలం: కులశేఖర మహారాజు. అనువాదం శ్రీ గురుజాడ రాఘవశర్మ. బృందావన ప్రచురణములు, మచిలీపట్టణము. వెల 12 అణాలు.

గర్భనిరోధిని
శరీరారోగ్యమునకు భంగంలేకుండ కొంతకాలమువరకు గర్భం రాకుండ ఆపుటకు ఔషధం రు. 10 లు. శాశ్వతంగా రాకుండ చేయుటకు రు 25 లు. వి. పి. చార్జి రు 0-12-0 లు.

పుంస్తవ్య వర్ధనితైలం
నరములు బలహీనత చెంది సంతోష సౌఖ్యములకు దూరమై దుఃఖించువారల పాలిట వర ప్రసాదించి మా నపుంసక తైలం. 1 సీసా రు 10 లు. వి. పి. చార్జి రు 0-12-0 లు. మరియు శేషాశ్వాతపు కస్తూరి అంబర్, హేమం కలసి ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడి జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన తైలముగలదు. సీసా 1 కి రు 25 లు వి. పి. చార్జి రు 1. ఆర్డర్లు చేయవారు ముందుగా పైకం పంపుచూ జవాబుకు కలుగుపంపేది.

డాక్టర్ రత్నం అండ్ సన్స్, మలకపేట బిల్డింగ్, హైదరాబాద్, డక్కన్.

తా జీ మ హ ల్ బీ డీ లు

వింతలు - విశేషాలు

కర్రెంటు చేపలు

ఉత్తర ఆమెరికాలో నెత్తిమీద కండ్లున్న ఒక చేప ఉండటం దానిని చుక్కలు చూచు చేపని పిలుస్తారు. రెండుకండ్లవెనుక రెండు బొటానీ లుంటుంటుంది. దక్షిణ ఆమెరికా లోని అమెజాన్ నదిలో మలుగు మినుకంటి చేప ఉంది. అది ముట్టుకుంటే ఇతరచేపలు మూర్ఛబోతవి. అంత వాని భుజిస్తుంది. శత్రువులు దగ్గరకు వచ్చిన దాని స్వయంరక్షణకు ఈ ముట్టె ఇస్తుంది. దీనిని ఎలక్ట్రిక్ ఈల్ అంటారు. మన దాపులోనున్న ఆఫ్రికాలోని నైలు, కాంగో నదులలో "ఉరుముచేపలు" అను పేరున పోయే చేప లున్నవట. ఒక్కొక్కచేపలో నలుబది లక్షల ఎలక్ట్రిక్ స్ట్రోలుంటుంటుంది.

నవాళేరు తేనె

ఒక్కనవాళేరుతేనె మనం ఉపయోగించా మంటే - అది 200 తేనెటీగలు వాటి జీవిత కాలమంతా తేనె తయారీలో నిమగ్నమయితే తప్ప మనకు అంద దన్నమాట. తేనెరంగు అది ఉపయోగించు పుష్పాడిమిదనే ఆధారపడు తుంది. ఒక తేనెటీగ దా నం త బ రు వు ను మాయచు ఎగురగలదు. దానికి ఇరువదంతల బరువును ఈడ్వగలదు. మరే ప్రాణికి ఈ శక్తి లేదు.

ఉమ్మోగుడు

ఎగిరే కప్ప ఆకారములోనుండు కొన్ని చెట్లకు పట్టే నల్లులు. అవి గ్రుడ్లు పేట్టే సమయ మునకు వీచిన్నచెట్లతో చిన్నరంధ్రము చేసి అంత దానిలో నుండి వచ్చు జీవరసముతో బుడగ లాడుతుంది. అంత నొక గూడు ఏర్పరుస్తుంది. అమృత ఒకటో రెండో గ్రుడ్లు పెడుతుంది. ఈవిధంగా పిట్టలకంట బడకుండా గుడ్లను సంరక్షిస్తుంది.

చీకటిలో దూరము చూచటం

జంతువులోనే గాక వేడి కిరణములతోనూ చాయాచిత్రాలు తీస్తున్నారు. దీని వలన రాత్రులనూ బొమ్మలు తీయగలిగారు. యుద్ధంలో నీవిధంగా రంగుపూసిన ట్యాంకులు, కప్పిపెట్టిన వాయువిమానాలను, ఫిరంగులను, దాగిన మానవులనూ కనుగొన గలిగారు. దీని కన్నా రేడారుతో మరి యెక్కువ దూరపు వాటిని దట్టమైన మంచులోగాని, చీకటిలోగాని చూడవచ్చునట.

బీజ వ్యాప్తి

దూది, బూరుగ, జిల్లేడు, గొడుగు విప్పి స్వయం చలనమున వ్యాప్తిజెందుట అందరూ చూచియే యుందురు. కొన్ని గడ్డి, చిన్నచెట్ల విత్తనములు పశువులకో మానవులకో నంటి వ్యాప్తి నెందునని యూహింపవలెను. కొన్నినీళ్ళ మీద కొద్దిదూరము వెళ్లునప్పటికి బరువెక్కి మొలకెత్తును. మరికొన్ని ఎక్కువ దూరము పోవును. నిర్జలంకలకు ఈ విధంగానే కొబ్బరి చెట్లు రవాణా అవుతుంటుంది. సముద్రములో కొబ్బరి కాయలు ప్రతి కొత్త పగడాల లంకలో బీజ మేస్తవి. చినుకుపడగానే కాయపగిలి విత్తనాలు మెదజల్లేవి కొన్ని, గాలికి కదలి రంధ్రాల నుండి గింజలను వెదజల్లేవి కొన్ని - మరం నారింజవిత్తనాలను ఉమ్మివేసినట్లు కొన్నిచెట్ల విత్తనాలను అవి బారవిడుచునట.

రంగులాడే హార్మోనియం

ఒక్కొక్కరంగు వెలుతురు ఒక్కొక్క భాగాన్ని లేకెత్తిస్తుందట. ఆకుపచ్చ, నీలము, వెలుతురు మనస్సుకు నెమ్మది కలగజేస్తుందట. ఆకాశపురంగు వెలుతురు పడకగదులలో ఇందుకే పెడతారు. ఈవిధంగా కొన్ని వందల రంగుల వెలుతురు ఒక పెద్ద గాజు స్తంభములో నాడుతుం దట. దానిని వెలుతురుహార్మోనియం అంటారు. ఇకముందు వినిపించే పద్యాలు పాటలతోపాటు కనుపించే భావోద్రేకాలను చూప వీలగునట.

శబ్దమునుబట్టి దూరము

శబ్దము గట్టి వస్తువులగుండా ఎక్కువ వేగ

ముతో నెమ్మకదూరము పోగలదు. దూరమున్న రైలు శబ్దము పట్టాలకు చెప్పెట్టి వినవచ్చు. ఎత్త ఇండియనులు ఈవిధంగానే గేదెల మంద ఎంతదూరమున నున్నదీ గ్రహించి చెప్పుగలరు. శత్రువులను కూడా ఈవిధంగానే గుర్తించేవారు!

తేనెటీగ కబురు

తేనెటీగ ఎక్కువ తేనెగల ప్రాంతమును కనుగొన్న తుట్టెదగ్గర కొచ్చి విచిత్ర నాట్య మాడుతుందట. అంత తక్కిన ఈగలు ఈసంగతి తెలుసుకుంటుంటు. ప్రక్క గా పోయేటప్పుడు ఆ నాట్యమాడిన ఈగ పంటిమీది వాసనగల చెట్ల పువ్వులకొరకు చూస్తవట. ఆ పువ్వులకు వాసన లేకపోతే తేనెటీగ వాలునపుడు ఒక వాసనను అక్కడ వదిలిపోతుందట. ఆ వాసననుబట్టి ఆ పువ్వులను తక్కినవి కనుగొనునట. తేనెటీగలు నీలపురంగు తప్ప తక్కిన రంగులను గుర్తించ లేవు.

తేలు

ఉత్తరప్రాంత చలిదేశములలో కనుపించదట. న్యూజీలాండులోనూ లేవట. మరి దక్షిణ ఆఫ్రికా టిక్ ప్రాంతాలతోనూ లేవట. చాలకాలము తిండిలేకుండా ఉండగలవట. మాతృప్రేమ అధిక మట; అందువలననే కోట్లాది సంవత్సరముల నుండి భూమిని వదలక ఉన్నయట. సాధారణంగా తేలుకుట్టిచచ్చినవారు చాల తక్కువ. తేలువిషము, పామువిషమువంటి ప్రాణిహాకాదట.

జిరాఫీ

మానవునకు ఇగుచై అడుగుల పొడవు ప్రేగు లున్న, జిరాఫీకి 271 అడుగుల పొడవు ప్రేగు లుండునట. దాని శాఖాహారానికి ఈ పొడుగు తోడ్పడుతుంది దని ఊహ.

ఎనుగులు చేయు శబ్దాలు

కోపంతోగాని, భయంతోగాని కొద్దిసేపు స్పష్టంగా ఘోరకారిస్తుంది. ఆదేమీను కోపంతో గాని ఆత్రుత చూపిస్తూగాని కీమగోళుకతో ఘోరకారిస్తుంది. ఈ ఆదే, పడేపడేపాలుత్రాగు పిల్లలను భయపెట్టుటకు గద్దింపుగా ఘోరకారిస్తుంది ఆపాయసమయమున, మంద అంతా చాలసేపు అతి భయంకరంగా ఘోరకారిస్తవట.

వేడి ఉత్పత్తి

చేతులు రెండు రాచి కంటి గడ్డలకు వేడి చూపటం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇదే విధంగా ఇనుపముక్కన త్వరితగతిన వంచిన వేడి పుట్టును. ఇవన్నీ రాసిడి విధానాన్నపుట్టు వేడి. త్వరితగమన వత్తిడివలననూ వేడి పుడుతుంది. సైకిలుకు గాలి గొట్టునప్పుడు, పంపు ఈ విధాన రీతినే వేడెక్కుతుంది. రసాయనిక మార్పులవలన కట్ట, కిరొసినాయిల్, పెట్రోల్ తగలపడి నప్పుడు వేడిపుడుతుంది. ఆటంబాంబులోని అమితవేడి, యురేనియమ్ అను ధాతువు మార్పు వలననే కలుగుతుంది.

కొమ్ములు - వాటి రకాలు

ఖడ్గమృగానికి, మాతిమగ్ధున ఒక కొమ్ము కత్తిలాగా ఉంటుంది. లేక కొమ్ము వెనుక మరొక చిన్న కొమ్ముండవచ్చు. రెండు ఒకటే రకపు కొమ్ములు, గొడ్డకు, గొట్టెకు, జిరిక లకూ ఉంటవి. మూడవరకపు కొమ్ములు దుప్పి కొమ్ములు. పుట్టిన సంవత్సరములో తోలుక్రింద కొమ్ము లేర్పడతవి. రెండవ సంవత్సరము దీనిపైన ముందు మెత్తగా, తరువాత గట్టిపడుతూ పట్టు వంటి కొమ్ములు పెరుగుతవి. ఇవి రాసు రాసు అరిగి పైతోలు పోయిన తరువాత క్రింద పడిపోతవి. మూడవసంవత్సరమున కొమ్ములు మరల పెరుగునపుడు చీలికలు మొదలెడతవి. ఇదీ దాని కాలానికి ఊడిపోతుంది. నాలుగవ సంవత్సరము పెరుగు కొమ్ములు ఒక చూసు రెండు కొమ్ములతో పెరుగుతుంది. ఇక్కడనుండి పెద్ద దైనదాక సంవత్సర సంవత్సరానికి ఒక చిలు కేస్తుంది. వయస్సు ముదురుతున్న కొద్ది పెరుగు విధానములో క్రమ ముండదు. వివక్షించిన కొమ్ము లను ఆ దుప్పే తింటుంది దని వాడుక.

"వలవర్ల"

నా క బ లి

(5 వ పేజీ తరువాయి)

తిన్నారు. తను ఆ కాస్త అన్నం మజ్జిగతో తిని లేచాడు.

శర్మ "రొక్కలు తిన వోయ్, ఇంక నుంచి ఇదే తిండి" అని ఫలహా యిచ్చాడు. కానీ తన బుడివయ్యలేదు. రెండు ఆరటిపళ్ళు కొన కొని తిని మించినీళ్ళు తాగి కడుపు నించు కొన్నాడు.

రైలు కదిలింది. కాలక్షేపాలు మందం మందంగా సాగుతున్నాయి.

రెండు షేషనలు దాటాక ఒక టిక్కెట్టు కలెక్టరు కైలులోకి ఎక్కాడు. అంతవరకూ కైలులోకి టిక్కెట్టు కలెక్టరు రాలేదు. రాఫువ రావుకు కాస్త మనస్సులో దడవిడగా ఉంది. తన దగ్గర టిక్కెట్టు లేకపోలేదు. కానీ కస్టోమర్స్ లో షేరు ఏమిటో జ్ఞాపకం లేదు. వెంకట్రావ్ టిక్కెట్టు కలెక్టరును చూసి, మాట్లాడుతూ పుస్తకం చూసి పద్యాలు చదివుకొంటున్నాడు.

కహస్యంగా "నిన్న చెప్పారు, ఆ పే రమి టండి?" అని వెంకట్రావు నడిగాడు.

వెంకట్రావ్ సన్నగా చిలించి, "ఆ, అంత వరకూ రాదు లెండి; భయపడకండి!" అన్నాడు.

"భయానికి కాదు" అని బింకంగా చిరు నవ్వు నవ్వాడు. భయం అని అతను అనుకొంటు న్నందుకు కష్టమే వేసింది. వెంకట్రావ్ ఒక కంట టిక్కెట్టు కలెక్టరును కనిపెట్టానే ఉన్నాడు. "అసలు భయం అతనికే ఉందేలే" అని మనస్సు శాంతిపరుచుకొంటున్నాడు.

టిక్కెట్టు కలెక్టరు అవతల వైపు వరుసలు మొదల పెట్టాడు. బల్లలక్రింద దాక్కిన్న ఇద్ద రిని తైటికి లాగి గుమ్మిపోట్లు పొడిచి ఒకమూల నిలబెట్టాడు. సామాన్లు బరువులుమాస్తా ప్రమా ణీకులను సతాయిస్తున్నాడు. వాళ్ళు బ్రతిమాలు తున్నారు. మెత్తబడ్డాడో లేదో తెలియకుండా నే, కరుణగా మాట్లాడుతూనే మళ్ళీ కేసులు వాయిదా వేసినట్లు ముందుకు సాగి చెక్కింగ్ సాగించుకొంటున్నాడు.

పేకాటముతా వద్దకే ముందు వచ్చాడు. శర్మ డబాయింపుగా "నీ బాడి ఏది?" అని అడి గాడు. టిక్కెట్టు కలెక్టరు కోపంతో "అధిక ప్రసంగం చెయ్యక టిక్కెట్టు చూపించు" అన్నాడు. అంజనేయులు వాళ్ళకూడా బాడ్డి చూపించమని టిక్కెట్టు కలెక్టరును డబాయిస్తు న్నారు. టిక్కెట్టు కలెక్టరు ఉగ్రుడౌతున్నాడు.

శర్మని "టిక్కెట్టు చూపిస్తానా, దింపె య్యనా?" అన్నాడు.

"టిక్కెట్టు లేక కాదు ఇదిగో, చూస్తో!" అని శర్మ టిక్కెట్టు చూపాడు.

రాఫువరావుమనస్సు కొత్త చురుకుదనం అందుకొంటుంది. విడి టిక్కెట్టు తను చూపించు కొని కస్టోమర్ టిక్కెట్టు తననెత్తిని రద్ది, తను మొదలు పెట్టిన అల్లరి శ్రుతి మించితే తను తప్పించుకోవచ్చునని యుక్తిగా శర్మ టిక్కెట్టు చూపించేశాడు.

"కాదులే! టిక్కెట్టు లేనివాళ్ళము అను కొన్నావులాగుంది" అంటూ శర్మ వ్యాఖ్యా నిస్తున్నాడు.

అంజనేయులు టిక్కెట్టు చూపలేదు. "బాడ్డి చూపిస్తేనే గాని ఎవళ్ళ టిక్కెట్టు లూ చూపించకండి." అంటూ ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. వెంకట్రావుకూడా అదే మాట అందుకొన్నాడు.

టిక్కెట్టు కలెక్టరు ఉగ్రుడౌ తున్నాడు. టిక్కెట్టు కలెక్టరుమీద అంతవరకూ కోపంతో ఉన్న తక్కిన ప్రయాణీకులూకూడా విద్యా రులపక్షమే చేరి కోలాహలం చేస్తున్నారు.

టిక్కెట్టు కలెక్టరు మాటలు మారుతు న్నాడు. అంజనేయులు టిక్కెట్టు కలెక్టరు నొక రెక్క పట్టుకొన్నాడు.

"రాఫువరావుగారు, ఆ రెక్క పట్టుకోండి" రాఫువరావుకు గండలు దడదడలాతున్నాయి. కాని భయానికి ప్రతిక్రియ గా ఉత్సాహం తెచ్చుకొన్నాడు.

"అగండి. రైలు ఆపి గాగు కప్పగిద్దాం." అని గొలుసు లాగి, టిక్కెట్టు కలెక్టరు రెండో రెక్క పుచ్చుకొన్నాడు రాఫువరావు.

పెట్టెలో సంతోషకోలాహలాలు మరి ఎక్కువయాయి.

విద్యార్థులంతా కలిసి, టిక్కెట్టు కలెక్టరును రెక్కలు పట్టుకొని గాగు కప్పచెప్పారు. రైలు ఆగినందుకు జనంతా విరగబడి చూస్తున్నారు.

వెంకట్రావ్ నాయకత్వం వహించాడు. గాగు, మందర, రైలు ఆపినందుకు విద్యార్థులమీద ఉరిమాడు. కాని 'టిక్కెట్టు లేకుండా ఈ మని పెకరో రైలు ఎక్కి టిక్కెట్టుని అందరికీ డబాయిస్తున్నా' డని వెంకట్రావ్ తీవ్రంగా వాదిస్తూ గాగుమందర కేసు బనాయించాడు.

గాగుకు ఆ టిక్కెట్టు కలెక్టరు అంటే అట్టే ఇష్టం ఉన్నట్లు లేదు. అయినా తమవాళ్ళల్లో కొంచెం తే పన్నుపన్ను రభసచేసుకోటం మంచిది కా దన్నట్లు, నద్దతూ, వాళ్ళను వాళ్ళ పెట్టెల్లోకి పంపించి, టిక్కెట్టు కలెక్టరును తన దగ్గరే ఉంచుకొని రైలు బయలుదేరతీశాడు.

అంజనేయులు రాఫువరావు పి పుమీద తిట్టుతూ, "భలే ఉద్దండుడవయ్యా! శబాష్ నేను ఇంత చెయ్యా లని కోలేదు. భలేగా చేశావ్" అన్నాడు. రాఫువరావు ఉప్పొంగిపోయాడు.

శర్మ మాట్లాడిపోయాడు.

"చాలేమయ్యా ఊర్లో! ఒకమాటమీద నిలదామని అందరం అనుకొంటూంటే ఇట్టే టిక్కెట్టు చూపించావ్" అన్నాడు అంజనేయులు.

"అబ్బే, అది కాదోయ్ అంజనేయలూ. నేనుమాత్రం వాడి భరతంపట్టా లని కూర్చో లేదనా? మాకూ టిక్కెట్టు ఉన్నాయోయ్ అని వాడికి సాంపిల్ చూపేందుకే చూపాను" అని సర్దుతున్నాడు.

"అబ్బాయిలూ, ఏదో ప్రశామని కాదు వాడు మనను వెంటాడుతాడు. అలహాబాదలో బాగ్రత్తపడాలి!" అని వెంకట్రావ్ చన్నీళ్ళు చల్లాడు. టిక్కెట్టు కలెక్టరుబాధ తప్పించు కొన్న ప్రయాణీకుల అభినందన, మనసులో ఉబ్బును అల్లాగే నిలుపుతూంది.

"ఏడిశాడులే!" అంటూ వెంకట్రావ్ మళ్ళీ పేక పరిచాడు.

రైలులో రైల్లు ఒక్కసారిగా వెలిగాయి. రైలుహోరు ఒక్కసారిగా ఎక్కువయి విట్ట మధ్యాహ్నం రాత్రి వచ్చినట్లుగా, చిమ్మచీక, టిలో పోతున్నట్లుంది.

"అప్పుడే సారంగాలు వచ్చేళాయ్. మొద టిదే కాదండి పెద్దది?" అని శర్మ వెంకట్రావుని అడిగాడు.

"ఏడవది కాబోలు" అన్నాడు వెంకట్రావ్.

"ఎన్ని సారంగాలు ఉన్నాయీ ఏమిటి?" అని అడిగాడు రాఫువరావు.

"పడకొండో ఎన్నో ఉన్నాయండీ" అని వెంకట్రావ్ వివరిస్తున్నాడు.

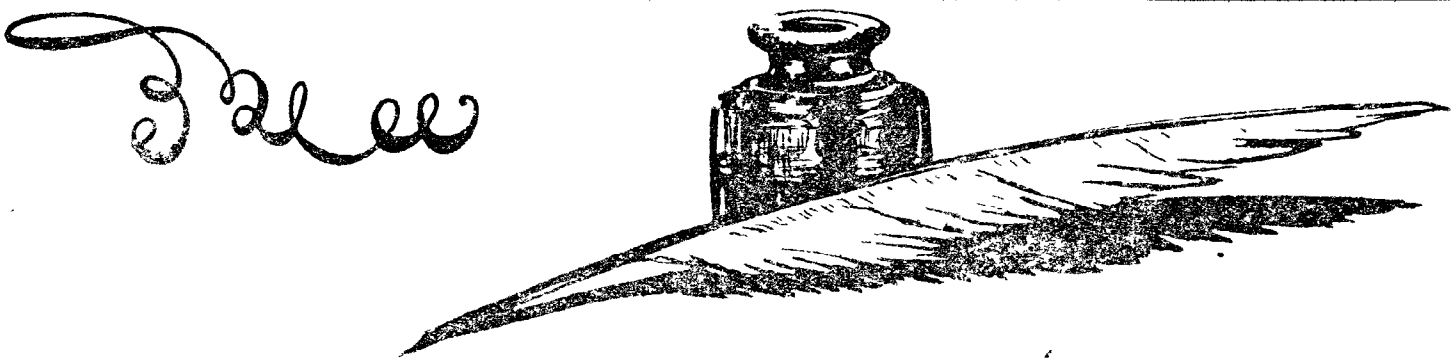
"స్వామీరా వర్వతాల్లోనుంచి వెళ్తున్నా మండి. మీ రిందాకటినుంచీ చూడలే! సారం గాలలో ప్రవేశిస్తూంటే ఓహో ఎల్లా ఉంటుం దనుకొన్నారు!"

మాడువందల పెకనూ పూర్తిఅయ్యాక రైలు మళ్ళీ వెలుగులోకి వచ్చింది. ఇంజను వగురుస్తూ కొండ ఎక్కుతూ మలుపులు తిరుగు తూంది. మళ్ళీ సారంగం ప్రవేశిస్తూంది. కొండలు ఏదో తెలియని మహాదృశ్యాన్ని చూపిస్తున్నాయి. అల్లాగే ముగ్ధుడయి చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

నోటిసు

గుంటూరు టవును షోరు నెంబరు 18/531 దాఖాయిల్లు పెంకుటి పంచ అంచకు సంబంధించిన పాకిదొడ్డిన్ని పెంకుటి వసారాలు గుంటూరు సంగడి గంట కాపురములు 1. మల్లాది పిచ్చయ్య 2. యీ రామదాసు మైనరు అయినందున గార్డయ్ తండ్రి పిచ్చయ్యలు నాక్లయిం టుకు 24-4-49 న రు 1500/లకు విక్రయించి అందుకు దాఖలాగా ఆపె పేర ఒక విక్రయ కంట్రాక్టు రశీదు వ్రాయించి యిచ్చి యున్నారు. కాబట్టి సదరు ఆస్తిని గురించి యితరులు వారివల్ల ఎట్టి దస్తావేజులు వ్రాయించు కున్నను చెల్లవు. గుంటూరు } పున్నవ సత్యనారాయణ 24-5-49

గొట్టిపాడు కాపురస్తురాలు గల్లా కొటయ్య భార్య బుల్లెమ్మ తరఫు అడ్వకేటు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిమ్మజాతుల సంఘము అయ్యి,

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిమ్మజాతుల మహాజన సభా సమావేశము 1949 జూలై 9, 10 తేదీలు, శని, ఆదివారములలో గుంటూరు పట్టణమున జరుపుటకు సంకల్పించితిమి. అందులకు వలయు ఏర్పాట్లన్నియు సకాలములో చురుకుగా జరుపుటకు గాను 15-5-49 తేదీన ఆహ్వానసంఘము నొక దానిని స్థాపించితిమి. కాబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రము లోని నిమ్మజాతులవా రెల్లరును, ఆయా జాతులకు చెందిన సంఘాధ్యక్ష కార్యదర్శులును మాకు యీ నిగున విషయములలో శక్తివంతమైన సహకారములతో దృఢి, మహాజనసభా సమావేశమునకు హాజరై, మా సంకల్పము జయప్రద ము నర్పవేడుచున్నాను. (1) ఆంధ్రరాష్ట్రములోని నిమ్మ జాతులలో గల ప్రతిసంఘమునందలి అధ్యక్ష కార్యదర్శులయొక్కయు, మరియుతర ముఖ్యనాయకులయొక్కయు అనుమతులు వెంటనే సంఘాధ్యక్షకు పంపవలయును. సంఘాధ్యక్ష ములు, నిర్వాహక కార్యక్రమములను తెలుపు సంఘ ప్రచురణములు వారికి పంపవలయును. (2) ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందలి నిమ్మ జాతులలోని, ఆయా సంఘములవారు నడుచుచున్న పలు విధములగు సంఘప్రతినిధుల ప్రతిపాదనమును పోషించుకొని ఆఫీసుకు తప్పక, క్రమముగా పంపుచుండ వలయును. సంఘవిషయములగుగూర్చి వారివారి పత్రికలలో యొప్పటికప్పుడు ప్రకటింపవలయు ను. (3) ఆంధ్రరాష్ట్రములోని ప్రతిగ్రామ, పట్టణ ములలోగల విద్యాసంఘముల నిమ్మ జాతులవారు వారి గ్రామ, పట్టణములందలి మనవార తెల్లరకు సంఘప్రచారము, ప్రబోధము సలిపి, వారిలో పరస్పరప్రేమ, ఆదరణాభిమానములతో సంఘి భావము గలిగి, ప్రతివిషయమునందును వికమత్వ ముగా ప్రవర్తించునట్లు, కష్టపడి కృషి చేయ వలయును. (4) ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి, పట్టణ, ఫిర్కా, తాలూకా, జిల్లా నిమ్మజాతుల సమావేశములకు యేర్పాట్లు, సంఘప్రచార ప్రబోధములకు వుపన్యాసములు సహకరించుటకు జరిపి మమ్ములను వెంటనే ఆహ్వానించి, పలు సభలు జరుగునట్లు కృషిచేయవలయును. (5) ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని నిమ్మ జాతులలోగల పలు సంఘముల అధ్యక్ష కార్యదర్శులు, యితరసంఘి యులు, హరిజనసభ కను ఖర్చులు, సంఘవిధి వగైరాలకుగాను, చందాలు, విరాళములు విరి విగా యిచ్చియు, వసూళ్లుచేసియు, సదరు మొత్తములను యొప్పటికప్పుడు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు శ్రీ తులూబంధుల నాగేశ్వరరావు, ఎం. ఎ., ఎల్. ఎల్. ఎమ్. గారిచే, సంఘ ఆఫీసుకు పంపుచుండవలయును. యిందులకు గాను వలయు రకీదుపుస్తకములు కోరువారికి కంటనే అధికారపత్రములతోసహా ఆఫీసునుండి పంప బడును. యీ ఆఫీసునుండి పంపిన రకీదులు యివ్వ నిది, యెవరును యేవిధమున వసూళ్లు యీ సంఘ ముతగవున చేయరాదు. (6) ఆంధ్రరాష్ట్ర నిమ్మజాతుల ఆహ్వాన సంఘసమావేశము మరల 29-6-49 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 3 గంటలకు, గుంటూరు, నగరంపాలెంలో - సంఘ ఆఫీసుభవనమునందు (పాణి బ్యాంక్కు) జరుగును గాన, ఆంధ్రరాష్ట్రములోని ప్రతిసంఘమునందలి అధ్యక్ష కార్యదర్శులును, సంఘప్రచారము, ప్రబోధము చేయు సమర్థత పట్టుదల, అభిమానము గల సంఘియులెల్లరును తప్పక హాజరైకావలసి నదిగా ప్రార్థన. (7) సంఘసంబంధమైన వుత్తర ప్రత్యుత్తరములన్నియు ఆహ్వాన సంఘకార్య దర్శిగారు శ్రీ పురిటి రామయ్యగారిచేర సంఘ ఆఫీసుఅక్రమము పంపవలయును. వారితో స్వయముగా సాంఘికవిషయములగుగూర్చి మాట్లాడదలచినవారు ఉదయం 7 నుండి 9 వరకు ను, సాయంత్రం 4 నుండి 5 వరకును, సంఘ

ఆఫీసులో వారిని యెప్పడైనను కలుసుకో వచ్చును.

పురిటి రామయ్య.

ఇద్దల కంట్రోలు ఆర్డరు

అయ్యి, ప్రస్తుతం అమలులోవున్న ఇండ్ల అద్దల కంట్రోలు ఆర్డరు యుద్ధకాలములో కానీ కానీ అప్పటికించి అమలులో వుంటూ వచ్చి నది గాని యుద్ధకాలములో వచ్చిన అనేక కంట్రోలు ఆర్డరు యుద్ధానంతరం రద్దుచేయబడి నప్పటికీ ఇండ్ల కంట్రోలు ఆర్డరు అమలునగు ఉండుట అవసరము. ఇట్టి అద్దల కంట్రోలు ప్రజలకు అనగా అద్దెదారులకు గాని ఇల్ల యజ మానులకు గాని యెట్టి వ్యాపకము కలుగచేయ లేకపోవటమే గాకుండా వారి ఉభయపుష్ట ఎంతయో సహాయపడుచున్నది. దీనియొక్క అనుభవము బీదవాల్లైన యిల్ల యజమానులకుగూ బీదవాల్లయిన అద్దెదారులకు గూత్రమే తెలియ గలదు గాని భాగ్యవంతులకు గాని, అధికారులకు గాని తెలియదు. సదరు ఆర్డరు నిజముగా ప్రజల థైమసునకే ఉంచబడిన దుకొన్నను రెండు కంట్రోలు ఆర్డరుక్రిందకలెక్టరువారివద్ద (రెండు కంట్రోల్) H. R. C. దాఖలుచేయబడినచో సదరు పిటమను వెంటనే తీర్మానింపబడక ఆఫీ సరువారికి యితర పనులనల్ల తీరిక గాక గాని, మరే కారణమున గాని అనేక వాయిదాలు పడి సుమారు ఒకటిరెండు సంవత్సరములవరకు పరి మ్మరింపబడకుండా ఏ ఒక్కరికి న్యాయము కలుగకుండా పోవుటయే గాక ఉభయపార్టీలు వ్యయప్రయాసలకు లోనయి నష్టపడక అనేక మంది లబ్ధియని గోలపెట్టడం ప్రత్యక్షంగా చూచుచునే యున్నాము. సదరు ఆర్డరు కూడా కొన్ని పెక్కులు అసందగ్ధంగా ఉండి అధికారు లకు గాని ప్రజలకు గాని సహాయపడక పోగా విప రీతార్థములు కలుగచేసి ఉభయపార్టీలకు నష్ట మునే కలుగచేయుచున్నది. గనుక గవర్న మెంటు వారు సదరు యిండ్ల అద్దల కంట్రోలు చట్టమును రద్దుపరచినచో ఉభయపార్టీలలో యథాప్రకారం మంచి సామరస్యం కల్గి అన్యోన్యభావంతో మెలగగలరు. ఒకచేత ప్రజలయొక్క ఉపయోగం కొరకే సదరు ఆర్డరు అమలులో వుంచవలసిన అవసరం వున్నట్లు భావించేయెడల సదరు ఆర్డరు క్రింద ఉభయపార్టీలు దాఖలు చేసుకొనే H. R. C. పిటిషన్లు, దాఖలుచేసుకొనే అధికారం కలెక్టరువారికి తీసివేసి జిల్లా మనసలుకోర్టులకు అధికారం యిచ్చి అట్టి అద్దలక్రింద రాబడే ప్రతి H. R. C. పిటిషన్ మామూలుసములకు మించి పెంకింగులో వుంచక తీర్మానించవలెనని వుత్త రువు చేసినచో కొంతవరకే నా ప్రజలకు ఉప యోగంగా వుండగలదు. అందుచే అప్పీలు ప్రాంతీయ సభాకోర్టులకే ఉంచవలెను. అట్టి అప్పీల్లో ఆయా జిల్లాల కలిగిన అనుభవము లనుబట్టి వారి అభిప్రాయములను కోరి అద్దె కంట్రోలు ఆర్డరు సవరణ చేయవలసిన అవసరం యెంతో అయినా గలదు. వెంటనే గవర్న మెంటు వారు ప్రజల కష్టములను గమనించి అద్దెల కంట్రోలు చట్టమును రద్దుచేయుటగాని, లేక సవరణ చేయుట గాని జరిపించగల రని నమ్మ చున్నాము.

పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యం.

భూస్వామి - రైతుతగాదాలు

అయ్యి, ఇటీవల మన రాష్ట్రంలో భూకామందులకు రైతులకుగల సంబంధములు చాలవరకు విషమిం చుచు అనేకమైన ఘోరకృత్యములు జరుగుచు తరుచు వినుచున్నాము. కొద్దిరోజులక్రితం విశాఖ

పట్నంజిల్లా గండియాగ్రామంలో భూస్వామి లకు రైతులకుగల కృతజ్ఞతలు పరిష్కరించుకొనుటలో భూకామందులు రైతులపై తుపాకి కాల్పులనల ముగ్గురు మరణించుట, ఇద్దరు గాయపడుట తలసిం చెను. కొద్దికాలం క్రిం అలమంలోకూడ తుపాకి కాల్పులన ఒకరైతు మరణించుట జరిగెను. ఇట్టి దురంత కృత్యములు భూసమస్యల పరిష్కారములందు జరుగుట సామాన్యమైపోయినది.

ఈ సమస్యలకు ముఖ్యకారణము ఏమనగా, ప్రస్తుతం సంపూర్ణసాగు హక్కులేని రైతులకు ప్రభుత్వమువారు సీరము సాగుహక్కులను ఇచ్చిన రని రైతులకుగల దృఢభావము, భూ స్వామిలకు గలరు అట్టి అనుమానము అని తోచు చున్నది. అందుకు భూస్వామిలు తమ భూము లను సొంత సాగులోనికి తెచ్చుకొనుటకు రైతు లను తొలగించుటకు యత్నించుచున్నాడు. చిరకాలమునుండి కృషిసామె వృత్తిగా చేసి కొని జీవించుచున్న రైతు భూమినుండి తొలగింపబడుట తన జీవితమునకే భంగమని ఎంచి భూమిని విడివకుండుట జరుగుచున్నది. వీటికి తోడుగా కోరిన సలహాదారులు, మద్దతుదారులు గ్రామములందు దుష్ప్రచారంచేయుచూ కృషి వోరములు విషమించుచున్న చేయుచున్నాడు.

సాధారణముగా భూకామందునకు తనకు రావలసిన సిస్టు క్రమముగా వసూలునట, తనకుగల సీరహక్కులకు భంగము కలుగకుండుట కోరును. రైతుకు నిరాటంకముగా భూమి సాగుచేసి కొనుటకు అవకాశమువలెనని కోరును. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో పుభములకుకూడ అను మానములు, కృత్రిమ భావములు కలుగుచున్నవి. అందులన ప్రభుత్వమువారు ఈ సమస్యలను పరిష్కరించునది తం ఒకచట్టం ప్రతిపాదించుట అత్యవసర మని తోచుచున్నది. ఇట్టి సమస్యలే ఇండ్లయజమానులకు అద్దెలన్నవారలకు కలిగి నప్పడు వాటి పరిష్కారములకై ప్రభుత్వము వారు శాసించిన "హౌస్ రెంటు కంట్రోలు చట్ట 46" విధానముగా భూస్వామిలకు రైతులకు వచ్చు సమస్యలను పరిష్కరించుటకుకూడ ఒక చట్టం అదే విధంగా ప్రతిపాదించినయెడల రైతు నకు సంపూర్ణ సాగుహక్కులేకపోయినను, తాను సిస్టు సరిగా చెల్లించినంతకాలము తనకు సాగు చేసుకొను అవకాశం ఉండుటయు, భూస్వామికి ఏసానిసిట్టు ఆ సానినకు ముట్టుమా తన సీరహక్కులకు భంగము కలుగదను దైన్యమునూ కలిగి వారి మధ్య విభేదములు తగ్గిదావాలు ఘోర కృత్యములు మొదలైనవి లేకుండా భూస్వామి లకు, సాగు హక్కులేని రైతులకు గల సంబంధ ములు శాంతియుతముగా నుండు నని ఆసించు చున్నాను.

కొల్లూరు వీరభద్రరావు, M. L. C.

విశాఖపట్నం.

హిందూస్థానీపండితులు : వేతనములు

మద్రాసు ప్రభుత్వము ఎట్టుకేలకు హిందూస్థానీ పండితుల వేతనములను వృద్ధిచేయుచు 5-4-1949 తేదీగల 995 జి. ఓ. ను జారీచేసినందుకు మా కృతజ్ఞతను తెలుపుచు చేయుచున్నాము. విడితో న్నూల్లోలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులకు కనీ సపు వేతనము 40-2-80 కి బదులుగ 50-2-90 ఉండిన బాగుండియుండెడిది. ప్రచారకడిష్టమో పొంది చాలకాలమునుండి పాఠశాలలలో పని చేయుచున్నవారికి వెయిటేజి ఇంక్రిమెంటు ఇవ్వకపోవుట కోచనీయును. ప్రభుత్వ పాఠ శాలలలో పనిచేయుచున్నవారికి స్థానికసంస్థ లలో పనిచేయుచున్న పండితులకు వ్యత్యాసము చూపబడినది. కాలానుగుణముగ ఈ వ్యత్యాస మును తొలగించుట ప్రభుత్వపు విధియైయున్నది. 1 ఫేరా 1 లో స్థానికసంస్థలో పనిచేయుచున్న ఓరియంటల్ ట్రైటిల్ ఉన్నవారికి సెకం

డరీగేడ్ ట్రయినింగ్ కాని ప్రచారకడిష్టమో కాని ఉండిన 75-5-145 వచ్చును. కాని ప్ర త్యపు పాఠశాలలలో పనిచేయు పై యోగ్యతలు గల ఉపాధ్యాయులకు యస్. యస్. యల్. సి. కంప్లెట్ అను యోగ్యత అదనముగ చేర్చబడి నది. కావున ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో పనిచేయు చున్నవారి యోగ్యతలకూడ స్థానికసంస్థలలో పనిచేయుచున్నవారి యోగ్యతలతో సరిసమాన ముగ నుండవలెను. కావున ప్రభుత్వమును అందరు ఉపాధ్యాయులకు (ప్రభుత్వము, స్థానిక సంస్థల పాఠశాలలలో పనిచేయువారికి సమాన మైన వేతనములు, యోగ్యతలను నిర్ణయించును యు, కనీసపు వేతనము 50-2-90 వరకు పెంచ ముచు, వెయిటేజి అందరకు ఇప్పించవలసిన దనియు కోరుచున్నాము.

మల్లాది సరసిహాసోమ రూజులు,

అమలాపురం.

మద్రాసు మంత్రివర్గము జీతాలు హెచ్చింపు అయ్యి,

మద్రాసు మంత్రివర్గము రాష్ట్రప్రజల జీవన ప్రమాణము పెరిగిపోయిన దని గుర్తించి ముందు తను జీతాలను నూటికి పదు నెదిమిపాళ్లు పెంచు కొంది ప్రజల జీవన ప్రమాణము పెరిగిపోయిన దని ప్రస్తుత మంత్రివర్గము గుర్తించగలిగినందుకు వారిని ప్రజలు అభినందించవలసినదే. గానీ జీవన ప్రమాణము పెరిగిన కారణముగా రాష్ట్రము లోని కార్మికులు, నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగులు యెంతగా నలిగి నాశన మగుచున్నానో ముత్రి వర్గము గుర్తించినట్లు తోచదు. అలా గుర్తించియుంటే తమ జీతాలతోపాటు నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగుల జీతాలకూడ కనీసము 18% వాల్ల నైనా హెచ్చించివారు. జీవన ప్రమాణము పెరిగినందువలన అధికముగా బాధ పడేచిన్న జీతగాంత్రిమాత్రమే నన్నసంగతి యెల్లరకు విభేదమే. అట్టివారి దుస్థితిని విస్మరించి తమ జీతాలమాత్రము పెంచుకొన్న మద్రాసు మంత్రివర్గవర్గ యెంతయు గృహీయును. "మా కాకోగ్యం-మాకు భాగ్యం" అన్నట్లుంది మంత్రి వర్గవర్గ. జీతాల పెంపుకే కరువు భౌతికల హెచ్చింపుకై యెంతో కాలమునుండి ఆందో శన చేయుచున్నది యస్. జి. ఓ. ల సంఘము. రాష్ట్రప్రజల జీవన ప్రమాణము పెరిగిందని అంగీ కరించింది ప్రభుత్వము. మంత్రిుల జీతములు నూటికి పదు నెదిమిపాళ్లు పెంచుకుంది. కార్మి కుల కూలిరేటు-నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగుల జీతా లకూడ నూటికి పదు నెదిమిపాళ్లు యిహాహెచ్చిం చడము మంత్రివర్గ కనీసధర్మము. మంత్రివర్గము తమ ఉదారతను, ధర్మవర్తనను గురుగా వెంటనే తమకుంలె చిన్న ఉద్యోగుల జీతాలు కూడ హెచ్చింప ప్రార్థించుచున్నాను.

బాబు పరాంకుశా,

లఖనాపురం.

యారల్ డిస్పెన్సరీలలో అక్రష్ట ఆర్యా!

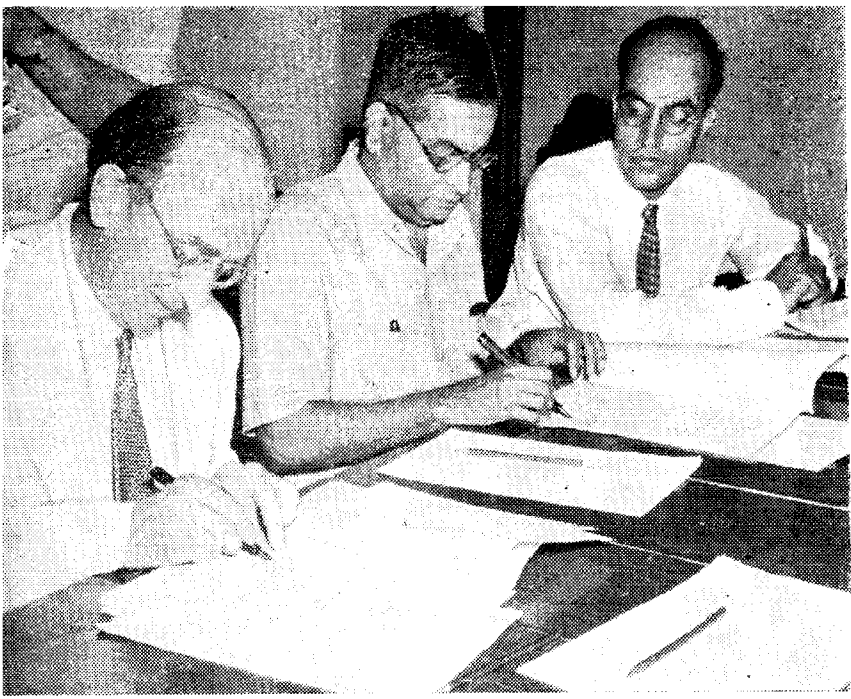
అడ్డయిజరి ప్రభుత్వ పరిపాలనలో తక్కువ తాలూకా, ఆరవల్ల గ్రామమున శ్రీ బోధువారు, ప్రాంతీయ దుస్థితిని తెలుసుకొని, వైద్యసౌకర్య ముకొరకు యారల్ డిస్పెన్సరీ 1943 సం॥రం॥లో యిచ్చి శ్రీ అలపాటి సుబ్బారావు L. I. M. గార్ని అప్పాయింటు చేసినది. కాని మనజా తీయ ప్రభుత్వ మొచ్చిన తరువరి యైననూ యీ విషయమున శ్రద్ధ తీసుకొనక, సదరు డాక్టరు గారు మా ఆరవల్ల యందు ప్రాక్టీసు చేయుచుం డుట లేదు. యిందుపై యిండ్లు సంబంధించిన ప్రతి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకూ ప్రజలు మహజ్జ ద్వారా తెలుపుచున్నాడు. వారి మొరలు ఆల నయు పాలయను చేసియుండలేదు. యిట్టి కైనా యీ విషయమై జాతీయ ప్రభుత్వము జోక్యము కల్పించుకొని న్యాయమును కలుగ జేయునని ఆశిస్తూ యున్నాను.

పత్తి సత్యన్నారాయణ రెడ్డి,

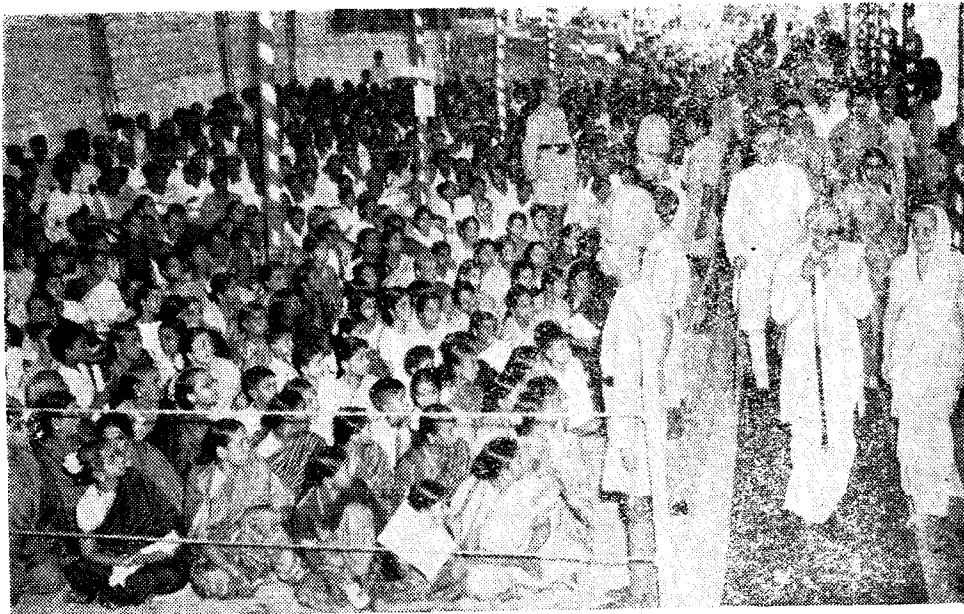
ఆరవల్.

కుష్టు * బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయివ్యాధి లకు, గాగరంటిచికిత్స. క్యాటలాగుఉచితం. జి. వి. రెడ్డి, ప్రాప్రయిటరు. వి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టరు) గోపాలపురం, తూ॥గో॥జిల్లా.

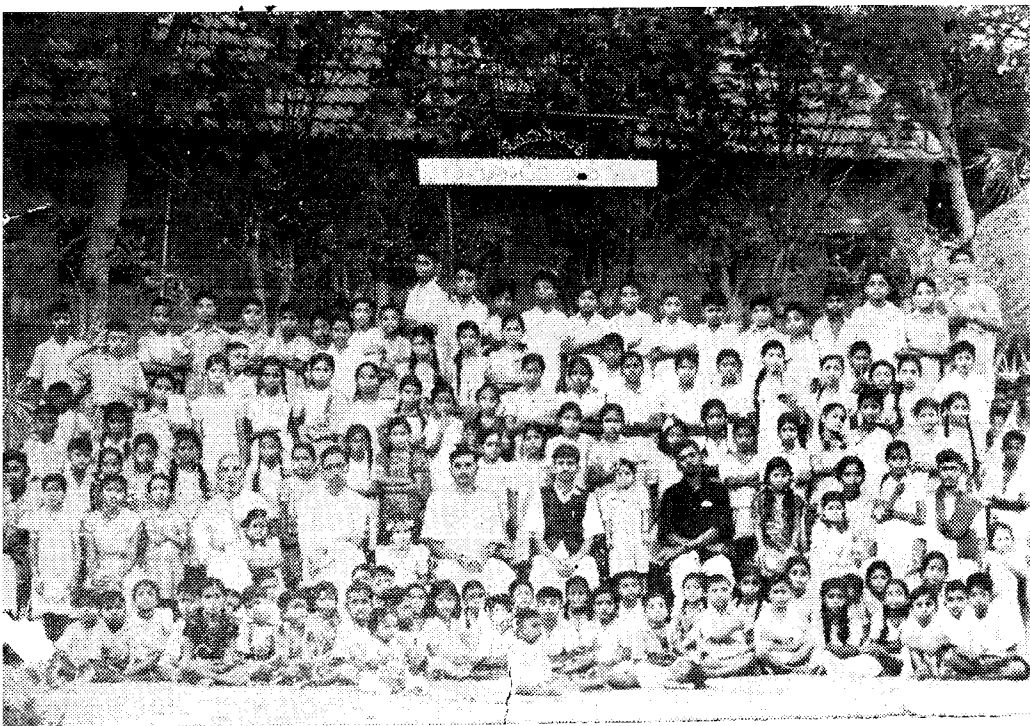

ఫిన్లండులో భారతదేశం వాణిజ్య ఒప్పందానికిపై ఈ మాసారంభంలో సంతకం
లై నాయి. సంతకాలు పెట్టినవారు సి. సి. దేశాయ్, ఎరిక్ ఆల్క్విస్టు.

భావనగర్ రాజదంపతులతో గవర్నరు జనరల్ రాజగోపాలాచారిగారు తిరుగుబాటుపై
దేవాలయమును సందర్శించినప్పటి దృశ్యం.

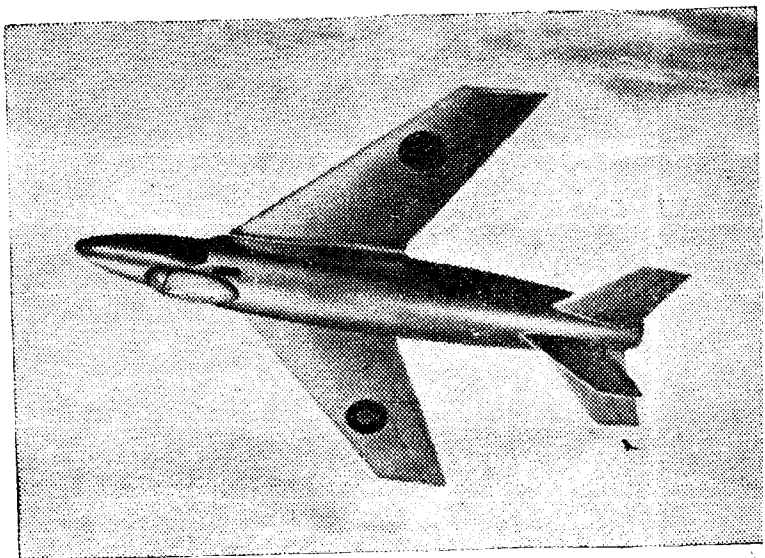
★ వార్తాచిత్రాలు ★

శంకరపురంలోని మనుమూహరనాథ్ బాలికా పాఠశాల వార్షికోత్సవసందర్భమున
తీసిన ఛాయాచిత్రం, విజయవాడ.

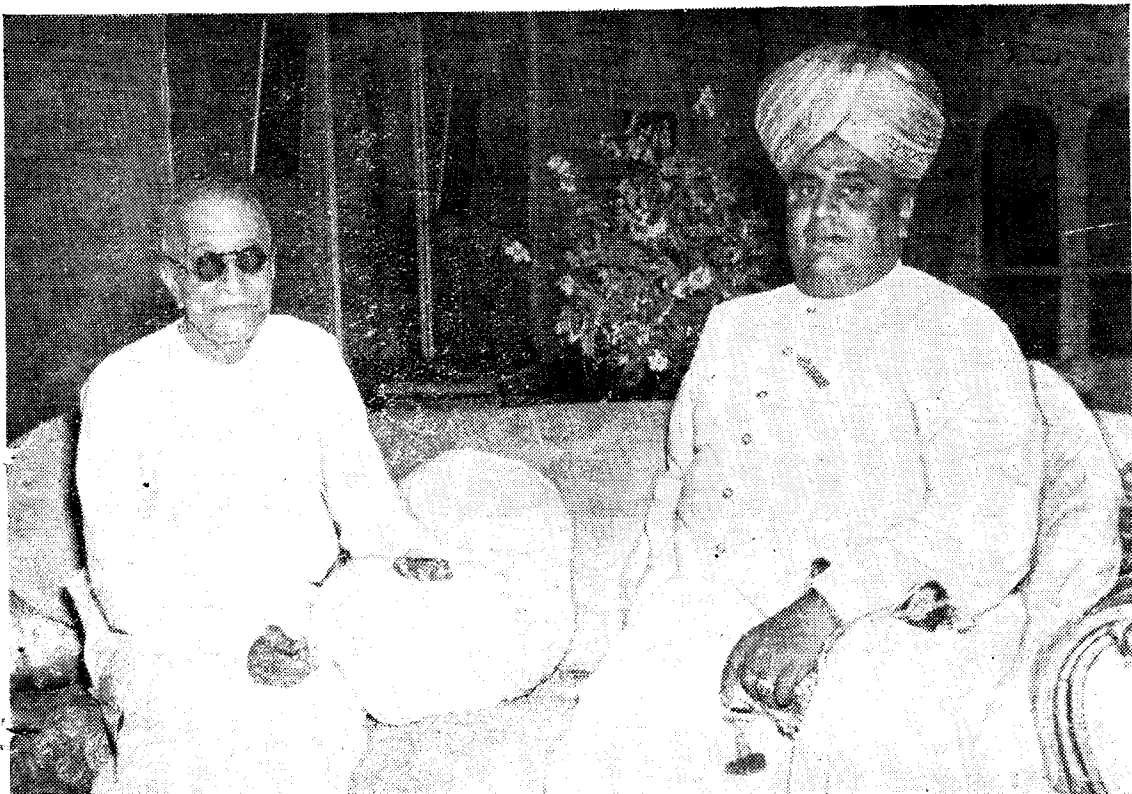

భారత భూదైన్యాల సర్వాధిపతి జనరల్ కరియప్ప ఢిల్లీలో పార
స్వచ్ఛంద సేవకులకు వైరికక్షణ చెప్పినప్పటి స్థానం.

క్రొత్తరకపు నూపర్ సోనిక్ డైట్ ఫైటర్ విమానము. శిబ్బవేగాతితమైన
ప్రయాణంలో కలిగే సమస్యలను కూడా ఈ క్రొత్త విమానం పరిష్కరిస్తుందట. (దిక్కర్స్ ఆర్కైవ్స్)ంగ్ కం ఫెసివారి విమాన)ము.

గవర్నర్ జనరల్ శ్రీమాన్ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారిగారు ఈ మధ్య బెంగళూరు వెళ్ళినప్పుడు,
మైసూరు మహారాజు ఆయనను సందర్శించినప్పటి స్థానం.

ఐక్యరాజ్యసమితి తృతీయ సమావేశానికి ముందు బ్రిటిష్ అమెరికన్ విదేశాం
మంత్రులు సంప్రతించారు. చిత్రంలో ఉన్నవారు జిసఫ్, డీక్ అభిసక్, ఎన్నెస్టు ఔవిక్, జాక్ ఫాస్టర్ డెల్స్.

ఉత్తమ శైవమత గ్రంథము

పండితాద్వైత

వెల రు 5-0-0 లు.

ప్యాకింగు పోస్టేజి రూ, 1-4-0.

పాల్కురికి సోమనాథకవి రచించిన ఉత్తమ ద్వైత కావ్యము. డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్షా, పురాతన, వాద, మహిమ, పర్వతములను అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండలేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పోస్టు బాక్సు నెం. 212, మదరాసు 1.

శ్రీమద్భగవద్గీత

సంస్కృత మూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషము వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము. గీతాధ్యాయములకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది.

ఖద్దరు బైండు.

వెల రు 4-0-0 లు.

తపాలా ఖర్చు అ. 0-9-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

పోస్టుబాక్సు 212

మదరాసు 1.

కళాప్రపూర్ణ కీ॥ శే॥ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి
ఉత్కృష్టరచన

ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్ర

సంస్కృతవాఙ్మయ, సంగ్రహరూపంలో నడిచిన సమగ్రసమీక్ష. పేయ్యేండ్ల వాఙ్మయచరిత్రకు చిహ్నదర్శణం. పాతచరిత్రల నన్నిటిని అవలోడన చేసి, సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సిసలయినచరిత్ర.

శాసనాలలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండి ఉండి, సన్నయధర్మమూ అని ఒక్క ఉప్పున దివ్యాకారంలో బైటపడి, నానాటికి నవనవోజ్జ్వలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన నలుబొకడలను పోడిమితో చూపెట్టజాలిన ఉత్తమ గ్రంథం.

వెల రు 2-0-0 లు, తపాలాఖర్చు 0-7-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు.

